

Jure decreti probat mea dco exo tes. in Cap. 52 ca-
sa 12. q. 2.

Jure digestory probat dco exo decisio-
ne tes. in lege 1. digesti. de minoribus et ab argum.
tes. in lege fundus ff. eodg tit. et ab argum. tes. in
lege intra utile 39. ff. eodg tit. ibi: intra utile
tempus restitutionis apud pretidg petierunt in in-
tegru restitutione minores et ex tes. in lege 24. §1.
ff. eodg tit. et ex tes. in lege 4. ff. de Contrahendg ac-
tiong. et ex tes. in leg. 5. ff. eodg tit. et ex decisione
tes. in leg. 62. ff. eodg tit. et ex tes. in leg. 35 minoru
ff. de minoribus. et ab argum. tes. in § 4 eiuodg legi. ibi:
prator eni minoribus auxilij promittit non maioribus.
et ibi: ~~ff.~~ minoru anis in integru restitui pore. et ab
argum. tes. in leg. 1 § non solum ff. eodg tit. et ex tes.
in leg. 40. ff. eodg tit. et ex text in § finali ~~eiuodg~~ eiuodg
legi. ibi: ad sug equitatz per in integru restitutione re-
vocanda res est. et ad argum. tes. in leg. 41. ff. eodg
tit. et ex tes. in leg 48 ff eodg tit. ~~et~~ et ex tes. in leg. 49.
ff. eodg tit. ibi: distractio per in integru restitutione re-
vocatur.

Jure codicis probat mea dco exo decisione
tes. in leg. finali C. de Sacrosanctis C. l. i. et ex de-
cisione tes. in § 1. et 2 eiuodg legi. et ex decisione tes.
in leg. 2. C. de rescindenda venditione. ibi humanum
est ut pretij te restitente entoribus. fundu venundatum
recipias. et ab argum. tes. in leg. 4. C. eodg tit. et ex
decisione tes. in lege 8 C. eodg tit. et ex tes. in leg. dolus
C. 10 eodg tit. ibi: sed Contra illy cy quo contraxerit

in integray restitutio completi. Et ex text. in leg. iubemus 14.
C. de sacrosanctis Ecclesiis. ut sicut ipsa Religio et fidei ma-
ter perpetua est, ita eius patrimonium iugiter lex vetus illius.
Et ex decisione text. in leg. 1 C. si adversus rem iudicatam
ibi: habere actionem ita potestis, si tempore iudicii minoris
annus fuerit. Et ex text. in leg. 2 C. eod. tit. et ab argum.
text. in leg. 3 C. eod. tit. et ab argum. text. in leg. 2 C.
si adversus venditionem ibi: in integray restitutione minoribus
adversus Commentitias venditiones, et adversus tutorum
seu Curatorum insidias, Sanctionis praesidio cautus et non
dubius est. Et ex decisione text. in leg. finali C. de tem-
poribus in integray restitutionibus. Et ex decisione text. in leg.
finali C. si repetitur in integray restitutio postuletur ibi:
in integray restitutionibus non auxiliis nisi iure novo defen-
siones pretenduntur, porci, rescriptis e.

Probatur etiam ex
text. in autentica hoc ius. C. de sacrosanctis Ecclesiis
Et ex text. in Novella 120. Cap. 1. tit. 3. Iure regio pro-
batur ex decisione text. in leg. 1. tit. 19 part. 6. Et ex
decisi. text. in leg. 8. eod. tit. et partit. Et ex decisi. text.
in leg. finali. eod. tit. et part. Et ex decisi. text. in leg. 1.
tit. 14. part. 1. Et ex decisi. text. in leg. 8. eod. tit. et part.
Et ex decisi. text. in leg. 11. cy. aliis eod. tit. et part.
Et ex decisi. text. in leg. 6. et 1. tit. 2. lib. 1. nove re-
copilationis.

Probata igitur mea Deo omni iure quo po-
tui. transeo ad illas exornandas auctorum auctoritates
et in primis standi pro ea prout Congestor in presen-
ti a Barboza Panormitanus. Innocent. et felin.
in Repetitionibus ad nram text. Alexmorin. ad hunc
nam text. et ad text. in Cap. 3. et 6. de emptione,

et venditione Doctor D. Antonius de Graña in re-
 petitione ad nūy. tes. et ad sex. in Cap. nulli liceat
 de rebus Ecclesie n̄ alienandis. Jacobus Cusacius ad
 Tit. Codice, et recindenda venditione Rubrenus Lib.
 5. de Sacri Ecclesie ministerijs Cap. 3. D. D. Joannes
 del Castillo in trac. de usu fructu Cap. 69. D. D.
 Orea de cessione iurij, et actionij. Tit. 2. q. 1. et 2. Ma-
 tienus, et Arvedus in leg. 1. Tit. 11. lib. 5. Recopilationis
 Larrea, allegat. 83, et 89. et decisione 68, et 69. Gu-
 tierrez de iuram. 1^a parte Cap. 52 Molina de iustitia,
 et iure Tom. 2. disp. ~~46~~ quadringentesima, Sexageni-
 ma nona. Barbosa lib. 3. iurij Ecclesiastici Cap. 30. Viget.
 in methodo iurij Canonici fol. 369 Morl. in Emporio
 iurij Tit. 5. q. 1. Garcia de nobilitate fol. 6. D. num.
 2. cy sequent. Menoch. usu frequentij Cap. 11 num. 9.
 Adualdu Adonely lib. 2. Comment. Cap. 3. lit. 2. D.
 D. Emman. Gonzalez Fellerz ad hunc nūy. sex.

Ita tam
 est tempus qd gradus facij relicta 1^a meq. prelectionis-
 parte, probata, tot a Pontificij qd Imperatorij decisionibus
 Iuriconsultorij responsionibus auctorij qd auctoritatibus ful-
 cita ad 3, cuius munus est iacula adversariorij pro po-
 nere illiq. clypey dare pro cuius adimplem. sic 1^a.
 iaculy eformo.

Ibi adest Remediij Ordinarij non est ad
 extra Ordinarij recurrendy; sed Contra alienationy rerij
 Ecclesiasticay adest Remediij Ordinarij. qd non est recurrendy
 ad remediij ^{extra} Ordinarij substitutionis Contra alienationy rerij
 Ecclesiasticay. maior preter quq. qd est certa constat ex

Cap 2 de
iuribus

decisione text. in Cap. 2. de integritate restitutione in 6.
 et ex decisione text. in leg. 2. C. de predictis minorum. &
 ex decisi. text. in leg. 11. C. eod. tit. & text. in leg. 16 ff. de
 minoribus. ibi: naq; si communi auxilio, & maiori mun-
eritibus sit n̄ dicitur ei tribui contra ordinarij auxilij.
 Conseq. inferit. minorum probo q̄ ex prohibitione aliena-
 tionis rerum ecclesiasticarum cuius ratio alienatio ipso iure
 nulla est, ut constat ex decisi. text. in Cap. 1. §. 3. q. 2.
 2. de rebus ecclesie alienandis vel non. ibi: inrita habe-
antur que obtinentur, & ex decisi. text. in Cap. nullo de eod.
tit. ibi: ita nulli liceat res ecclesie alienare. R. probat.
 minor sequenti Consideratione: Ecclesia adversus alie-
 nationem, qua res ecclesie in feudo perpetuo conceduntur.
 habet remedium ordinarij nullitatis; sed alienatio de qua
 in nro text. loquimur resultat ex feudi perpetui con-
 cessione a monasterio facta certe vltz ad monasterij
 pertinenti. Contra alienationem rerum ecclesiasticarum
 adest remedium ordinarij. Max. constat ex decisi. text.
 in Cap. 3. de rebus ecclesie non alienandis. ibi: locationes
illas legitime reuocare procurat. Conseq. inferit. mix
 probat. ex decisi. text. in nro Cap. 11. Corroborax assumptus.

Idem ecclesia debet restituere alienationem illam, quod in dicitur.
 huiusmodi illz fuerit ecclesia innoxia quia; Per ipsam eccle-
 siam sic innoxia quia in specie nri Cap. ecclesia n̄ debet res-
 titui in integritate; q̄ in specie nri dicitur n̄ debet Commissio q̄ ubiq;
 sine monasterio Restitutio in integritate. Max. partem quaz q̄
 est certa, dicitur ex decisi. dicitur in nro Cap. ibi: si monasterij
innoxie errorem dispendij incurrit. Conseq. inferitur

minoribus partibus. Ecclesie proximata hinc dicitur Remedium ordinarij
 Viciniorij, et loquitur nō ē Concedendū gclerij Remediū Viciniorij
 tionij in integritate; q̄ Ecclesie nō debet Competere Remediū
 Viciniorij in integritate partij in qua fuit proximata
 lya. Minor dicitur ex textibus allegatis pas exornate
 p̄antij Nationij dubitandi, Conseq. in sextus probor
 maz: Enormis lya dicitur dicitur dicitur dicitur Conceditur
 aduery venditionij Remediū ordinariū leg. q̄ C. de Viciniorij
 cindenda venditioe, p̄ hoc Remediū extendit ad gcleriam
 Enormia lya; q̄ gclerij d. alienationij, per quā fuit Enor
 mix lya habet Remediū ordinariū, et dicitur nō debet Re
 currere ad extra ordinariū Remediū Viciniorij in
 integritate. Inā per textus q̄ dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 tūq̄ in leg. 2. 8. et 10. C. de Viciniorij venditioe. Conseq. in
 sextus, omnia prob. ex dec. sexaginta Cap. 3. et 5. de Emp.
 et venditioe in q̄bus ab Alexandro 3. et Innoc. 3. decidit, q̄
 Viciniorij sit tradita, vel vendita in minimo parte, venditio
 nō Viciniorij dicitur, ex qua decidit. Sic argumentat. Itō
 Viciniorij in minimo parte vendita ē, Ecclesia proximata
 lya ē, p̄ q̄to Viciniorij in minimo parte vendita ē Com
 petit Remediū ordinariū leg. q̄ C. de Viciniorij cindenda
 dicit. q̄ q̄to Ecclesia per alienationij Enormia lya est
 dicitur ha Remediū ordinariū, et dicitur nō debet Re
 currere ad Remediū extra ordinariū in integritate d.
 alienationij per quā fuit proximata lya. p̄ maneat
 hinc de similitudine usq̄ ad 3. m̄e per electionij partij, sic q̄
 dicitur. Sermo: Ecclesia post quadriennij nō Viciniorij Contra
 alienationij per quā fuit Enormia lya; d̄ vi n̄ai Sextus

Specie fuit transactus quadrienarius antequam Monasterium
intenteret Rodericus Rationem in integrum: q in notari
Ixiu specie Ecclie n Rationem Contra alienationem per
quam fuit Enormiter laesa. Innox constat ex nri tunc debij
Ibi post hunc annum laici per multos annos fuctus dillz
cepit: q Ecclie in nri tunc specie post quadrienarius petis
bonifituz Vestitionem in integrum. Conseq in fext. omnia probat ex
deci. It. in leg. fin. de rati. C. de temporibus in integrum
Rationem. et ex tra. in Clem. Iric. de Rati. in integrum
ibi. Et causa Vestitionis huiusmodi firmari debet intra
quadrienarius Continuis a tempore litionis. Auger dubi-

tandi ratio. Et Ecclie Vestitionem C. alienationem p quam
fuit Enormiter laesa Vestitionem Monasterii fuctus dillz
alienat, fuctus dillz alienat Monasterio n Vestitionem
ex q Ecclie n Vestitionem C. alienationem, p quam fuit gwor
minter laesa. Max postquam q e Care, dicit esse: nri in
omni Vestitione veniunt fuctus; ut constat ex dec. Ixi.
in Cap. I. de in integrum Vestitione, et ex deci. Anny in
Cap. I. de rati. et Rati. p. Ixi. ibi: ut n tunc fuctus a
nobis, et violento possessione percepto, p. quos Possidetes de
terre perceptissent, reddi faciatis eisdem. Et ex deci. Ixi. in leg.
Ixi. ff. de Rei dmi. ibi: posterea Vestitionem debet Possidetes et
quis post acceptum iudicium per leg. n ex te sua acquisitione. Et
ex deci. Ixi. in legibus 35. et 35. ff. de Verb. Signif. ibi: Vesti
tionem si dicitur quod Vestitionem q habitum esset Ador, si Con
tra bona ei facta n esset. Et ex tra. in leg. 24. §. 9. ff. de
minoribus, Conseq in fexta proba nri: Laici Emptor per
ceptione acquisitione fuctus dillz, ut constat ex illij nri tunc: ibi:

Cum sibi fructus percepti sufficere debeant pro labore: igitur emptor
dicitur non tenet restituere fructus dicitur, Et duplex monasterium
non restituat de alienatione, si quae fuit enormis lesio. Con
23
152

fama dubitandi ratio: si Monasterium restituere contra
dicitur alienatione ratione enormis lesionis ideo erit, quod Mo
nasterium restitutionem dicitur parti parte esse deceptum; si Mo
nasterium in alienatione dicitur non fuit deceptum ultra dimidiam
partem: ergo monasterium non restituat de alienatione dicitur
vae enormis lesionis. Maxime propter quod est certa constat ex
Capit. de iur. citat. 3. et 6. de Consp. et Indis. Et ex decisi. in
in leg. 2. C. de Reuindenda vendit. Consequenter in sexus probat in
legis enormis estimat ex valore rei vendit, in de. ex contingenti
abundantia fructuum; quod ad emptor. si uis periculum spectant,
si monasterium non fuit deceptum in valore dicitur vendit, si in
abundantia fructuum: si monasterium in alienatione dicitur
non fuit deceptum ultra dimidiam partem. Maxime propter quod
est certa constat ex decisi. in leg. 1. et 2. de iur. citat. 7.
de periculo, et commodo rei vendit. Consequenter in sexus, in
prob. ex decisi. in no. Cap. 11. ibi: Cum laicus anno ex
probentibus ultra summas taxatas perceperit: et deceptio Mo
nasterij non timet ex valore dicitur, et abundantia fru
ctuum.

Auger dubitandi ratio alienationis verbo etiam donatio ti
net, sed ecclesia non restituit contra donationem rei clericis
factam: sed ecclesia non restituit contra alienationem ex qua fuit
enormis lesio. Maxime ita ex decisi. text. in Cap. nulli licet
de rebus clericis non alienandis. ibi: alienationis verby
retinet donationem. Coe inferat. Minus probat ex decisi.
text. de hi qui fiunt a Prelato sine consensu Capituli. ibi:
Utabit ipsa donatio perpetua firmitate subnixata: quibus

verbu Summus Pontifex loquens de verbu Ecclesie denegat
restitutionem Ecclesie ad verbu alienationis ex qua fuit enor-
mit' lesa: & denegabit' restitutio Monasterio ad verbu
alienationis sive supradicte ex qua fuit enormit' lesum.

Confirmam assumptam namque prescriptio, alie-
natio est, sed Ecclesia non restituit ad verbu prescriptio-
nis ex qua fuit enormiter lesa: & Ecclesia non restituit ad
verbu alienationis ex qua fuit enormit' lesa. Max' prop'
quod est certa ita ex decisi. text. in leg. 28 ff. de
R. S. ibi: alienationis verby etig' uti capionis dicitur. Cōca
infert. probō mōx: ex decisi. text. in Cap. 3. de prescriptio-
nibus ubi certu Episcop. absente prop. Episcop. iudica-
tionis causa talit' acquirunt Episcopat' ut si prop. Epi-
scop. reuertat, non restituat' ad verbu prescriptionis: & Ecclesia
non restituit' ad verbu prescriptionis ex qua fuit enormit'
lesa, tunc sic, sed ex alienatione qua dicitur ex donatione
& ex prescriptione plerumq' enormit' patit' lesio Ecclesie.
& Ecclesia non restituit' contra alienationis ex qua fuit
enormit' lesa.

Constat' deinde. hec dubitandi rāo:
Si Ecclesia deuret' restitui' contra alienationis ex qua
fuit enormit' lesa, sent. a qua talis alienatio rescindit'
non improbat' a iure, sed sent. qua alienatio ex qua
Ecclesia est enormiter lesa rescindit' improbat' a iure:
& Ecclesia non restituit' contra alienationis perquam
fuit enormit' lesa. Max' per se patet; cōca infert. pro-
bō mōx. eas elegant' decisi. text. in Cap. 3. de Emptione
& venditione ubi' cu certu Capitulu situz vendit'
eo pretio eoquo enormit' estimat' lesio fuit ad capitu-
li petitionis causa commissa Episcopis; qui' sent. protulit,
per quod talis venditionis esse rescindend' iussit, cuq' ape-
latu fuit a Romano Pontifici, Summus Pontifex sent.

Episcopi' nuocavit, ex qua verissima decii. sic argum.
 § talis venditio perpetuy firmitatis robur obtinere
 debuit, si perpetuy firmitatis robur obtinere debuit tali
 venditio, n̄ restituit' Ecclesia adversus sent. ex qua fuit
 enormit' lesa, si non restituit' Ecclesia adversus sent. ex
 qua est enormit' lesa, n̄ deuet restitui adversus aliena-
 tionem ex qua enormis patit' lesio. § Ecclesia n̄ restituit'
 adversus alienationem per quā facta fuit enormis lesio,
 cōt' g. Monasterii Juleniense non deuet restitui ad-
 versus vlt' alienationem ex eo qd enormit' lesio fuit; sed
 manet hoc argum. in dissolutis vlt. ad 33. meq. pre-
 ceptionis parte. sicq. 3. argum. eformo contra meam
 velonem.

Licet contractibus ad invicem se decipere. sed mo-
 nasterii contractus cu laico, ipsi vendendo filij cum
 obligatione solvendi annalia reddita ad quos monasterii
 erat obligatus; § licite monasterii potuit decipi a laico
 sine metu restitutionis in integram m̄a vta ex n̄o textu,
 cōea infert. Max̄ probo ex decii. tex. in leg. 23 ff.
 locati, et adducti, et ex eleganti decii. tex. in leg. 16. ff.
 ff. de minoribus. ibi: in pretio emptionis, et venditionis
naturaliter licet contractibus, se circumvenire.

Auḡa dubitandi rāo: nihil rāoni natura-
 li tō convenientius est, quā contractus rigorosa observa-
 tio; sed n̄ servaret contractus rigorosa observatio, si Ec-
 clia indulgeret per beneficii restitutionis in integram; § con-
 tra rāonem naturalem non est indulgenda restitutio in inte-
 gram Ecclesie, contra alienationem, per quā fuit enormit' lesa.
 Max̄ vta ex decii. tex. in leg. 3 ff. de factis. ibi: quid
enim tā congruus fidei humane, quā ea quæ int' eos pla-
cuerunt servare. et ex decii. tex. in leg. 48 ff. eodē tit.

ibi: in traditionibus rerum quocumque pactis sit id valere
manifestissimum est. Et ex decisi. Feo. in leg. 1. C. eod. tit.
de factis. Et ex decisi. Feo. in leg. 12. C. eod. tit. ibi: pacta
novissima servari oportere tam iuris, quam ipsius rei equitas
postulat. Et ex decisi. Feo. in leg. 13. C. eod. tit. Et ex
decisi. Feo. in Cap. 1. lib. 1. Decret. tit. 33 de pactis.
ibi: disceant universi pax servet, pacta custodiant.
Et ex decisi. Feo. in Cap. 3. eod. tit. ibi: Studiose agenda
est ut ea quae promittunt opere compleantur.

Comprobatur
assumptis sequenti consideratione, nihil rationi naturali
Convenientius est quod in mutuis ~~oblationibus~~ obligatio-
nibus equalitas observetur; sed restitutio quae iudicaret Ec-
clesia adversus alienationem per quam fuit enormiter laesa, longe
abest ab equalitate mutuae obligationis: & restitutio quae
iudicaret Ecclesia adversus alienationem per quam fuit enormi-
ter laesa a ratione naturali longe abest: Contra infertur, pro-
bato minus: obligatio eius qui contrahit cum Ecclesia nulla potest
tergi vexatione celari; deinde obligatio Ecclesiae concessa
restitutione in integrum ad nihilum redigeretur; sed haec est in
equali obligatio: & restitutio quae iudicaret Ecclesia adversus
alienationem per quam fuit enormiter laesa ab equalitate mutuae
obligatione longe abest.

Augere difficultas sequenti reflec-
tione Ecclesia iure minoris restituit adversus alienationem
per quam fuit enormiter laesa; sed minus non restituit adversus
alienationem per quam fuit enormiter laesa: & Ecclesia non
restituit adversus alienationem per quam fuit enormiter laesa.
Maxime constat ex decisi. Feo. in Cap. 1. de in integrum restitu-
tione. ibi: et Ecclesia iure minoris debeat semper illa
servari. Et ex decisi. Feo. in Cap. 3. & 8 eod. tit. Contra

in ferd. pbo mizer t. mra enormia lesu in pock.
 ad se ad recydingu Contractu, & foztuz ad pcedu pgle
 meztuz: q mra n restit aduersu alienasez per
 quez fuit enormia lesu. Coa in ferd pbo an. ex
 ter p q cas 3 de mra heda l. p tice, et ex ter p l. c
 de recydingu da vejd. ubi de ciuz reperit. n pce mizer
 recydingu Contractu, cu eozuz pcedu mra pcedu
 fuit replemeztuz, q pbat etia sequenti pce, noz tuzum
 pcedu restituz, quoztuz ab huius l. c. d. h. i. o. t. p. t. u. z.
 ab huius parte pcedu: q pcedu restituz n recydingu
 Contractu ex quo mra, et coest l. c. l. e. f. a. fuit enormia
 lesu.

2. pbat q mra, qui etate pcedu mra, noz pcedu
 restituz aduersu alienasez, qua fuit enormia lesu.
 d. h. a. t. e. p. l. 24 ff. de mra noz. 3. pbat q doctoz mra pcedu
 l. c. l. o. cu n pcedu restituz beneficiuz denegauit
 ad ter p l. c. quozta quib. 4. denegat mra pcedu
 tuo q pcedu q d. h. a. t. e. p. l. i. u. s. a. t. i. q. ut d. h. a. t. e. p. l. i. u. s. a. t. i. q.
 ca l. a. c. a. m. e. t. a. p. u. b. e. r. a. C. i. a. d. u. e. r. s. u. v. e. j. d. 5. mra
 tu denegat restituz remediuz si agat aduersu
 libertatez ter p l. 2. §. fin. ff. de mra. 6. denegat
 tuo q criminez d. h. a. t. e. p. l. 33 ff. de mra. d. l. e.
 no n alio iure, quoz mra restituz q d. h. a. t. e. p. l. i. u. s. a. t. i. q. in
 qd q veniu enormia lesu q uytot casibz mra de

negat restus, et si enormiter laeserit, quod quod
ecclesia restus, auxilium quod partem non potest ad
veritas alienas, quod quod fuit enormiter laeserit

Corroborat auctoritas.

nam si ecclesia iure suo restueret adversus
alienas, per quod fuit enormiter laeserit, ut ecclesia
non denegat restus, nisi restueret adversus laeserit
quod quod probata, per per quod cap. de quod quod rest
tuo; et nisi non restueret adversus laeserit quod quod
probata; quod ecclesia non restueret adversus laeserit. Coa
quod quod per per in re, ex l. 6 ff. de minoribus, ubi dicitur. Non
deus, fuit, non sufficiens etate, ad rebus, quod quod
dicant, et ea ratione denegavit restus, beneficium.
probat ex l. 5 ff. de minoribus, ubi dicitur. Denegavit re
suo, restus adversus laeserit, solus, quod quod quod quod quod
nisi, quod denegavit, dicit restus, remedium, eccle
sia adversus laeserit, iudicari, et laeserit, quod quod
probata; et et quod adversus alienas, ex quod quod
ut enormiter laeserit.

Confirmat. nam adversus laeserit, restus
potest non restuerit. ut dicitur ex l. 20 ff. de minoribus;
quod et ecclesia potest laeserit, restus, non potest restuerit
adversus alienas, per quod quod fuit enormiter laeserit

laeserit.

Quis. ecclesia non restuerit adversus laeserit, per

quae enon mixta fuit leza: q nec ad versu aliena
 de versu restuoy beneficiu obtinere. pbat an. l. clesia
 non restituit ad versu saas, qua fuit graviter leza
 defectu privilegii n obstept: q l. clesia n restituit
 ad versu saas per qua fuit enon mixta leza. Coa i. f. d. an
 pbat ex cap 21 de saas et se iudicata, ubi saas fuit
 prolata 2. Monasteriu meldeyse, q i. i. tegebat
 ee liberu a iudicatioe diecesana, et q i. media
 re. P. I. speciali privilegio subiectu, et 1. monas
 terio de negat restu, et si veltit privilegii q i. i. di
 tio n obstept demonstrari; d. saas, que fuit prolata
 2. Monasteriu nulla facta privilegii mentio
 ne, graviter ledu monasteriu, ut dicitur ex cap
 de i. i. tegept rest: q nec l. clesia restituit ad ver
 su alienaoy per qua fuit enon mixta le

11a.

22

The first part of the paper is devoted to a general
 description of the country and its resources.
 It is situated in the north-western part of the
 island, and is bounded by the sea on the north
 and west, and by the mountains on the south
 and east. The climate is temperate, and the
 soil is fertile. The principal occupations of
 the inhabitants are agriculture and stock
 raising. The principal crops are wheat, corn,
 and potatoes. The principal stock raised is
 cattle, sheep, and horses. The principal
 towns are *[illegible]*, *[illegible]*, and *[illegible]*.
 The principal exports are wool, hides, and
 tallow. The principal imports are sugar,
 rum, and other articles from the West
 Indies. The principal manufactures are
 cloth, paper, and other articles. The
 principal occupations of the women are
 spinning, weaving, and other domestic
 duties. The principal occupations of the
 children are reading, writing, and other
 school duties. The principal occupations of
 the aged are agriculture and stock raising.
 The principal occupations of the young are
 agriculture and stock raising. The principal
 occupations of the middle-aged are
 agriculture and stock raising. The principal
 occupations of the old are agriculture and
 stock raising.

nil tam naturale est, & humanæ societati convenientius, quam Iuveniorum
& Iuveniorum rigorosa observatio exdiv. de inlg. l. 1 & in traditionibus
48 ff de Pactis de inlg. l. 1 & inlg. l. 2 & l. 7 eodem tit. de in Cap. l. 1 & 3
de pactis. de Iuveniorum 23 ff de R. t. de per Vestitionem in integrum
quia iubant minores 25 annis de Regat. observatio Iuveniorum
de inlg. aut Regat. l. 1 & l. 2 & l. 3 ff de minoribus 25 annis; q. resti-
tutio in integrum, qua iubant minores 25 annis longe abest a ra-
tione naturali, & humanæ convenientiæ societate; q. propter Invera-
tione Istituit minores 25 annis Vestitionem in integrum
Pygore iuberi.

Augeat difficultate sequenti Consideratione nil tam natu-
rali rationi convenientius; quam equalitas in mutuis obli-
gationibus, quæ ex eis resultant

de Vestitione in integrum qua
iubant minores 25 annis tota destruit equalitas mutuarum
obligationum, quæ ex eis resultant; q. Vestitio in integ. qua iube-
t minor 25 annis a ratione naturali longe abest. eoa legi-
time inferat. l. 1. min. obligatio eius qui trahit & minore, adeo
secura est ut nulla possit se habere zelari; obligatio
minoris ad nihil illius redigitur; si Vestitionis auxilio. Ut
d. hanc ratione reddat inæquales obligationes, quæ resultant
ex Iuveniorum & minore 25 annis celebrato; q. Vestitio in integ.
tota destruit inæqualitatem obligationum. Nam est certa quæ
res. nam si quis non videt h. obere actionem, ille qui eas
habet actiones, quæ eliduntur per exceptionem; ut patet de in l. 3
& ead. l. 12 ff de Reg. iur. cui nil interit ipsa iure quæ
actiones non habeat, an per eos cogentes elidat; et non
videt h. obere actiones, ille qui trahit & minore
& per Vestitiones in integ. ad nihil illius redigitur

q[ui]e h[ab]ent maximam d[omi]nium in equalitate obligaciones
que ex d[omi]nato d[omi]nato celebrato resultant; q[ui]e p[ro]p[ri]os
d[omi]nos quo minores d[omi]norum d[omi]norum auxili[um] ab
equitate naturali longe abest:

Corroborat difficultas si aliqua ratione
equitas p[ro]p[ri]i in restitutione minoribus dedenda p[ro]cesset ra
tionibus sup[er] dictis, est, ut obicit in p[ro]p[ri]is p[ro]p[ri]is, que d[omi]nato
minores resultant ut patet in l. 1. §. 1. de minoribus
d[omi]norum est d[omi]natoribus intra metas iusti p[ro]p[ri]i naturaliter
emissis de iure de 16 §. 4 ff. de minoribus de 22 §. fin. locati D. Fran
de Amicia in l. 2 C. de d[omi]nato in p[ro]p[ri]is horru[m] unde p[ro]p[ri]a
minoris p[ro]p[ri]i locatio in rescindit de 23 ff. locati in viliore p[ro]p[ri]i
obtentu irrita est venditio de 4 de 6 §. 1 C. de rescindenda vend.
nulla naturalis equitatis ratio potest in restitutione mino
ribus dedenda, que possit superare rationes naturalem ad eius de
negationem

Quibus rationibus denegat minoribus restitutionem
p[ro]p[ri]i venditione de in l. 2 C. si aduersus venditio
nes p[ro]p[ri]i; et donatio a minore facta adeo secura
est ut n[on] possit restitutioni auxili[um] denocari de in
l. 4 C. si aduersus donationes; nec aduersus libertates
restitutioni auxili[um] iubet de fin. C. si aduersus libertates

Completior.

Corroborat. Quibus difficultas magis minor, et aliena et
expurgantur in Remedio Restitutionis ut tradunt Iurisperiti doctores
in Cap. de integ. Restit. de ecclesia. Ut in Remedio Restitutionis in inte-
grum si duntaxat fructus ut dicitur in Cap. ad usum et de verbis ecclesie
in alienandis, in illis Verbis et fructus feudataris et labore refer-
unt; quod minor ut in Remedio Restitutionis in integrum si re-
cipiat fructus, ita ut dicitur in §. a viginti res animorum pro
labore referunt, et sequentes minori per Remedium Restitu-
tionis in integrum si est restituenda res tanquam si actus aliena-
tio animorum celebratus si esset.

infertur. probo minorum & mino enormiter lesus non potest
 apere ad rescindendoy contractu, sed tantu ad petendum
 suplem^{ty} qd mino non restituit aduersus alienationem per
 qua fuit enormiter lesus. Cōca infert. probo antecē
 dem ex deci. tex. in Cap. 3. Contrahenda **Conuione**
 et ex deci. tex. in leg. 2. C. de rescindenda venditione
 ubi decius reperit non pōte minore rescire contractus
 cy eoy in dēnntatē contulat per precī suplem^{ty} qd pro
 bat etiā sequenti rāōe nō tantu prestā restitutio quantu
 abtulit lesio; sed lesio tantu dīnet partē precī; & per resti
 tutionē non rescindēt contractus eo quo mino, et cōent
 Ecclēsia fuit enormiter lesa.

Sed maneat hęc difficult
 tas usq. ad 39 mag p̄lectionis partē, ad quā iā accedo
 pro q. cui adimplē. iā, venit assignanda hāc dicitia
 hāc textus, quē ex eo dicit, nō & si alienatiō rerū Ecclē
 facta cy causa & solemnitate iure directo valeat ut stat
 ex deci. tex. in Cap. sine ceptione causa R. q. 2 tam
 si Ecclēia lesa inueniat in integru restitui poterit ex
 dicto Cap. 1. de in integru restitutione minorū, siquidē
 Ecclēia fungit iure minorū ut stat ex dicto Cap. 1. cy
 aliis eodē sit. & cy minorū lesu dpetat in integru resti
 tutio ex deci. tex. in leg. 1. cy legē de minoribū inde
 est, qd etiā Ecclēia q. hęc enormitē lesa est deueat dpe
 tere p̄dictū beneficiū restitutionis in integru.

1. et 2. mag p̄lectionis partibū, assignatā datione decis
 iua nāi bonū, venit adimplendū ditionū munit mag
 p̄lectionū, didelicet, & scire aliqua p̄notari digna p̄
 cuius adimplē. Sic p̄noto f. Alienationū Celibrarū
 inter Monasteriū duonicense, et laicū validā fuisse, cū

in ea Constet de Causa, et Solemnitate, quae Requiritur
ad Validitatem alienationis seu Cessionis ex decisi. d. in C. 52.
Causa 12. quest. 2. et ex hoc in C. 1. de Nov. Cessionis alie-
nandi, vel non, quod alienatio procederet ex d. Causa
12. quest. 2. ex decisi. d. in n. Cap. 11. Siquidem Cessionis
alienatione maxime quibata erat. De Solemnitate a praedictis
Iuris Requirita dicitur etiam, nam Abbas de quo in n. Cap.
11. loquimur exemtus erat a Jurisdictione Episcopi, idcirco Ten-
eris Causa alienare poterat a se Episcopi licentia ex decisi.
d. in Cap. 11. Causa 12. quest. 2. Ex quo supponit
lucem, et solutionem accipit huius argumentum, nam Cui non parit
Abbas intentare Remedium ordinarium nullitatis, ut pote Constet
ex supra dictis alienationis Validas fuisse Recurrendum ad
Remedium extra ordinarium. Distinctionem in integram, ut pote
ordinarium Remedium nullitatis solum potest intentari ex
Supposita invaliditatis actus.

Agnotandum est 2. Cessionis in parte
Isti beneficii Reservationis, post lapsum quadriennii, ex decisi. d. in
in leg. fin. C. de in integram Reservationem, et ex Clement. 1. d. d.
dit. qd. deus est si non adit iuxta Causa ad petendam Reser-
vationem post lapsum quadriennii ex quo lucem, et solutionem
Recipit huius argumentum, nam nulla alia iustior Causa ad Re-
servationem Reservationis in integram, quam Gravissima huius
quae pertinetur Monasterium Sarniense, cuius Rectoris dicitur
ex glo. fin. in dicto C. 1. de Res. in integram, quod Cessionis
sive minor petentibus Reservationem in integram etiam post lap-
sum quadriennii audiant Cui adit d. Causa inde est, qd. etiam si
in Causa n. d. d. transactum si quadriennium non debet de
negari Reservationem in integram Monasterii Sarniense.
Supponen-
dum est 3. qd. in specie n. d. d. non debent Reservari fructus

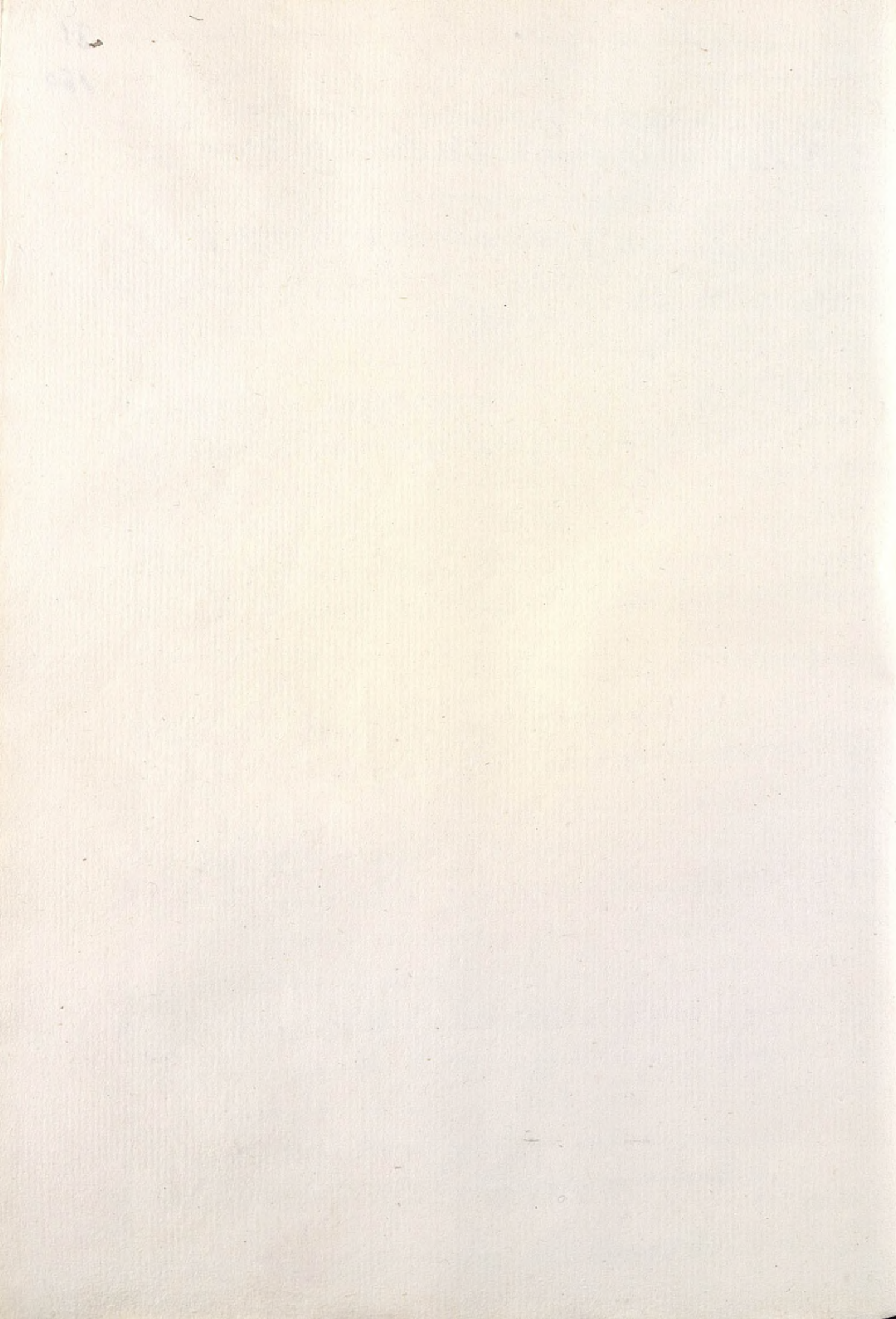
Ceteris vestitura Villa non est debet obtinere Conductor pro oner
 esse laborum impensis in fructibus colligendis, et propter ipsius
 Dei Curam, et administrationem, ut Constat ex decisi. Nam in lege
 Nra in Dno S. fructus A. de petitione hereditaria, in quo sup-
 posito claritas, et interpretatio accipitur arguatur, quod
 asserabamus laicum in specie nati Fr., debere vestire cum ve
 fructus peregrinos

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

31

160

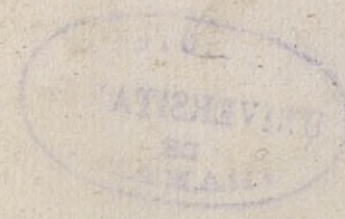
Tabla de las Materias, contenidas en este Tratado

<i>Exp. ad hunc in Cp. Inic. de Inodato</i>	<i>fol. 1</i>
<i>Ex. in Cp. 6. De Immun. Eccl.</i>	<i>48</i>
<i>Ex. in Cp. 11. de Rebus Eccl. alien. Vel non</i>	<i>49</i>
<i>Ex. in Cp. Inic. de Hæc ex libero Senæ</i>	<i>33</i>
<i>Ex. in Cp. Semina 29. Responsalibus</i>	<i>43</i>
<i>Ex. in Cp. 6. de eo qui duxit in Matrim.</i>	<i>59</i>
<i>Ex. in Cp. 2. Responsal. Impuberum</i>	<i>81</i>
<i>Ex. in Cp. 3. et 4. Responsalig, et Matrim.</i>	<i>55</i>
<i>Ex. in Cp. Reim. & Donation. inter.</i>	<i>81</i>
<i>Ex. in Cp. 6. de Recusationibus</i>	<i>99</i>
<i>Ex. in Cp. 1. et 2. de Delictis Puerorum</i>	<i>108</i>
<i>Ex. in Cp. 3. de Homicidio Voluntario</i>	<i>119</i>
<i>Ex. in Cp. 4. de Furtis</i>	<i>129</i>
<i>Ex. in Cp. 1, 2, et 3. de Collusione detegenda</i>	<i>139</i>
<i>Ad titulum de Iure accrescendi</i>	<i>150</i>
<i>De Iure Codicillarum</i>	<i>155</i>
<i>Ad legem 15 de Legatij 2.</i>	<i>161</i>
<i>Ad legem 14 de Exerutionibus</i>	<i>152</i>

Faint handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

11	<i>Faint handwritten text</i>
12	<i>Faint handwritten text</i>
13	<i>Faint handwritten text</i>
14	<i>Faint handwritten text</i>
15	<i>Faint handwritten text</i>
16	<i>Faint handwritten text</i>
17	<i>Faint handwritten text</i>
18	<i>Faint handwritten text</i>
19	<i>Faint handwritten text</i>
20	<i>Faint handwritten text</i>
21	<i>Faint handwritten text</i>
22	<i>Faint handwritten text</i>
23	<i>Faint handwritten text</i>
24	<i>Faint handwritten text</i>
25	<i>Faint handwritten text</i>
26	<i>Faint handwritten text</i>
27	<i>Faint handwritten text</i>
28	<i>Faint handwritten text</i>
29	<i>Faint handwritten text</i>
30	<i>Faint handwritten text</i>
31	<i>Faint handwritten text</i>
32	<i>Faint handwritten text</i>
33	<i>Faint handwritten text</i>
34	<i>Faint handwritten text</i>
35	<i>Faint handwritten text</i>
36	<i>Faint handwritten text</i>
37	<i>Faint handwritten text</i>
38	<i>Faint handwritten text</i>
39	<i>Faint handwritten text</i>
40	<i>Faint handwritten text</i>
41	<i>Faint handwritten text</i>
42	<i>Faint handwritten text</i>
43	<i>Faint handwritten text</i>
44	<i>Faint handwritten text</i>
45	<i>Faint handwritten text</i>
46	<i>Faint handwritten text</i>
47	<i>Faint handwritten text</i>
48	<i>Faint handwritten text</i>
49	<i>Faint handwritten text</i>
50	<i>Faint handwritten text</i>
51	<i>Faint handwritten text</i>
52	<i>Faint handwritten text</i>
53	<i>Faint handwritten text</i>
54	<i>Faint handwritten text</i>
55	<i>Faint handwritten text</i>
56	<i>Faint handwritten text</i>
57	<i>Faint handwritten text</i>
58	<i>Faint handwritten text</i>
59	<i>Faint handwritten text</i>
60	<i>Faint handwritten text</i>
61	<i>Faint handwritten text</i>
62	<i>Faint handwritten text</i>
63	<i>Faint handwritten text</i>
64	<i>Faint handwritten text</i>
65	<i>Faint handwritten text</i>
66	<i>Faint handwritten text</i>
67	<i>Faint handwritten text</i>
68	<i>Faint handwritten text</i>
69	<i>Faint handwritten text</i>
70	<i>Faint handwritten text</i>
71	<i>Faint handwritten text</i>
72	<i>Faint handwritten text</i>
73	<i>Faint handwritten text</i>
74	<i>Faint handwritten text</i>
75	<i>Faint handwritten text</i>
76	<i>Faint handwritten text</i>
77	<i>Faint handwritten text</i>
78	<i>Faint handwritten text</i>
79	<i>Faint handwritten text</i>
80	<i>Faint handwritten text</i>
81	<i>Faint handwritten text</i>
82	<i>Faint handwritten text</i>
83	<i>Faint handwritten text</i>
84	<i>Faint handwritten text</i>
85	<i>Faint handwritten text</i>
86	<i>Faint handwritten text</i>
87	<i>Faint handwritten text</i>
88	<i>Faint handwritten text</i>
89	<i>Faint handwritten text</i>
90	<i>Faint handwritten text</i>
91	<i>Faint handwritten text</i>
92	<i>Faint handwritten text</i>
93	<i>Faint handwritten text</i>
94	<i>Faint handwritten text</i>
95	<i>Faint handwritten text</i>
96	<i>Faint handwritten text</i>
97	<i>Faint handwritten text</i>
98	<i>Faint handwritten text</i>
99	<i>Faint handwritten text</i>
100	<i>Faint handwritten text</i>

Expositio solemnis ad textum in Capite vltimo de Commodato

Cui gratia sui tantum qui Commodatus accepit, de
levissima etiam culpa tenetur, licet Casus fortuitus (nisi
acciderit culpa sua, v. interuenit pactus, seu in mora sui
ita) sibi non debeat imputari. Ina cui quosq; Recte Com
modati non agitur, nisi post vni expletus, Cui gratia Res
fuerat Commodata, Cui indecupi Veneficio non oportet,
sed adiuvare.

Hec est littera testis ante Dubitate, fidelitate
et quapotei Relata. ex cuius inueniuntur Visceribus ut
menti n. dei Pontificis Gregorii noni de forma deducit
sequenti Casu epimo: quidam Elius Rugerus nomine
v. Commodavit Amicos suo Caris equus ad eundem Cordem
Dubitatur, an tenetur eiusmodi Casu adhibere in Res
Commodata ea diligentia, quae Diligentissimus Later
Familias adhibet in Rebus suis, hoc est, an si equus sine
Res Commodata deterior sit facta p. levissimam culpam +
Commodatarii, huc tenetur illam prestare. Nam dubita
di prestat nobis lxxij. cont. Casu inelig. Decisorio testis
in l. 18 Veruillo at si vni quod D. Commodati ibi. scriptis
quidem apud quos v. ita culpa fiat stima sicut in Rebus
pignori datus et dotalibus Stimari solet. ex qua Decisorio
videbat dicendum Commodatarius, si d. d. d. prestare

lxxij. C. v. p. in
interuenit.
23. D. de Reg
iurij: ibi. m
andatus. Com
modatus, pig
nori acceptus
vel casu
fortuito

Culpa, leg. ut accidit in pignoratario, ut stat ex decisione
textus in l. 5 § 2. D. Commodati ibi: sed ubi utriusque utilitas
Vestit ut inempto, ut in locato, ut in dote, ut in pignore, ut in
societate et doli, et culpa prout. sed hac tunc de vitandi
minime dubitanti decidit. antea Pontifici Gregorio nono
Commodatarius culpa levisima tenetur, ex qua decisio hanc
de pro vitandis defendenda deducit: g. Commodarius non debet
tenetur prestare culpa lata, verum etiam levisima, nisi
tristis, nisi in mora sit, aut pactis interveniat, quo ad eorum pres-
tationem obliget.

l. 1. r.

hanc de ut pote verissimam, utriusque rationem
amplector, et cum sit specialis decisio in iure Canonico
provo illa iure D. de decisio textus in l. 19 §. an pater
D. de pign. ex decisione textus in l. 19 §. an pater
textu in l. 13. § 1. D. de liviali Cauca ibi: ite certum est, quod
nitas, quae res alienae, quae tamen in periculo nostro in
hanc aliorum deducit: Vel ut Commodatarius et locatarius. et ex
textu in l. 3 § si Reditor D. Commodati, vel Contra ibi: si Re-
dita sit Res immodata, sed deterior Redita, non videbitur Redita.
(quae deterior facta Reditor) nisi quae interest prestetur. et ex l. p. l.
in l. 11 ut Certo § 5. D. eod. tit. ibi: Commodatarius plane immodatam
Res etiam Diligentem debet prestare. et ex textu in d. nunc.
videndum est, ibi: Immodatam autem plerumque sola Utilitas
dinetur, Cui immodatur, et ideo Verior est Quinti Auctoris
Sententia, eximantur, et Culpa prestanda, et Diligentia, et
ex Decisio textus in l. 18 §. eod. tit. ibi: in Res immodatam
talem Diligentia prestanda est, qualem quicquid Diligentem
Patris sui Res adhibet, ita ut tamen eo Casu non prestet
quibus Res non potest. et ex Decisio textus in l. 61 § 6. D. de
fuit. et ex Decisio textus in l. 23 §. de Reg. iur. et ex

2

Decisione textu in l. 6 § 3 D. de precario. et extenore in l. 3 D. de periculo, et Imodo Rei Vendit. ibi: quae presentant hi quibus Res Immodata e, ut dilis entia, puy tet exactiones quae in sui Reu adhiberet. et ex Decisione textu in l. 13 § 1 D. de pignorat. actione ibi: Venit autz in hac altione et Dolus, et culpa ut in Imodato; Venit et Custodia, Vis maior non Venit. et ex Decisione textu in l. 1 § finali D. de pign. ut in l. 1 § 1. et ex Decisione textu in l. 1 § 4 Veru. ut in l. 1 § 1. de oblig. ita action.

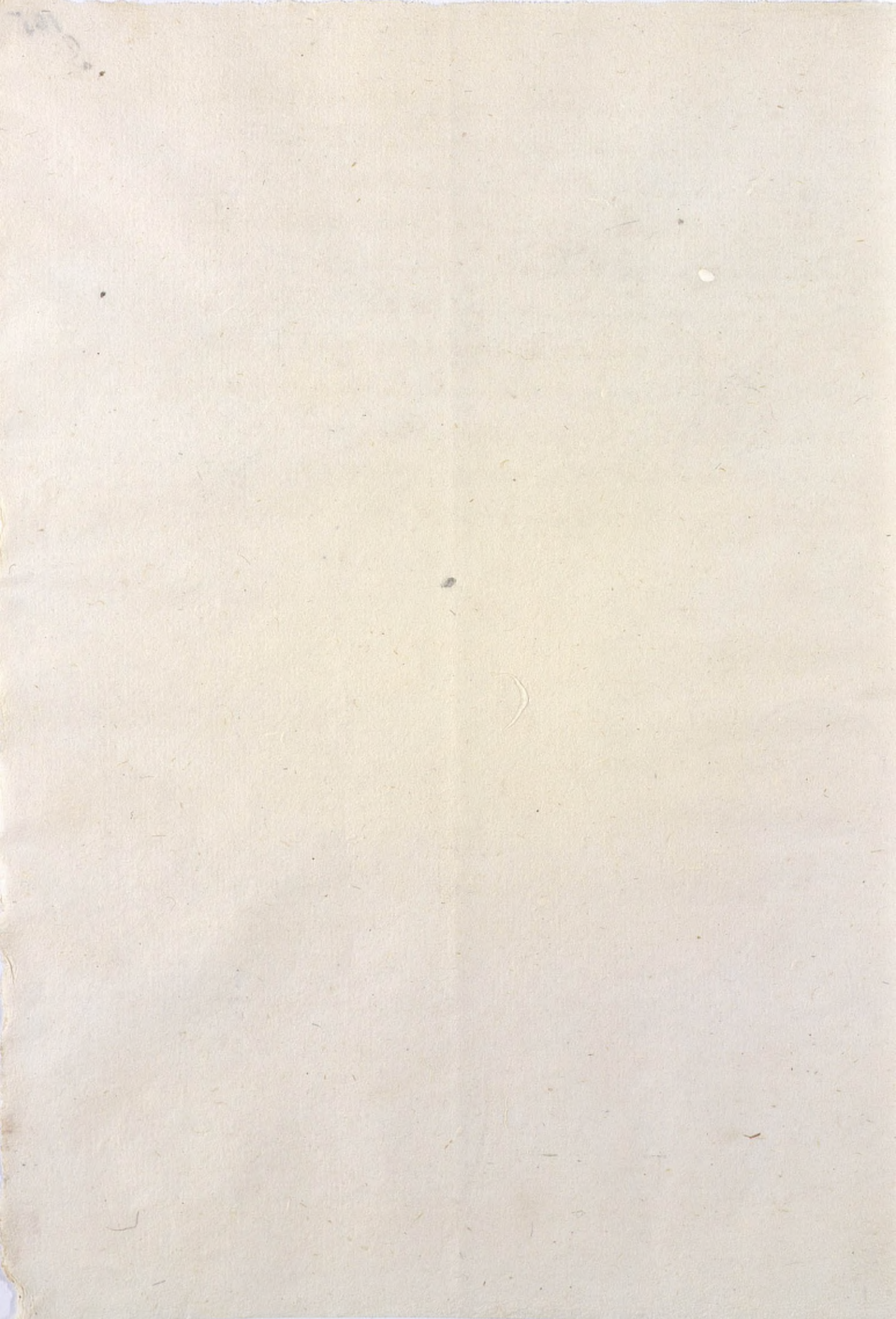
Ibi: ut vero, qui Vendit accepit si mare Casu cui huna in firmis Resistere non potest Veluti incendio Ruina, naufragio Res quae accepit amiserit, securus, alia tamen ex huiusmodi Diligentia Custodiendi Res puy rare Compellitur nec sufficit ut eadē Diligentia adhibere quae sui Reu adhibet si alia Diligentia Custodire poterit. et ex Decisione textu in l. 1 § 1. ad l. aquiloz. et Decisione textu in l. 53 § 1, et 2. de furt. ibi q si seruo huius Res tibi Immodatoz subripuerit furti Reu actio ne, quia tuo periculo Res sit, sed tantum Immodati. et ex Decisione textu in l. 53 § 1. et 2. de furt. et ex textu in l. 2 § 1 de fidei iuroribz et mandatoribz. et ex loco Pauli lib. 2. de contrariis tit 4.

Whytant nra qd vna antiquioru d guto a Barbosa et Graña indimentariu ad hunc tit de Immodato Peruy Gregorij lib 23 sintagmatu Cap 1. num 1. Moij de tracti. tit de Immodato Cap de diuioe num 3. Madera animadversionu Cap 11 num 3. Rebellu de obligae iuribz 2. p. 2.

lib. 16 de modato quest. Inua num 1. Azor p. 3 lib 3 in
hollonij tit de modato Cap 1. lesuy lib 2. de iusticia Cap
7 Dubio 8. hermorilla in l. 2 tit 5 part. 5 Flora l. Cuyazuy
lib 2 adxas. Cap 24. idz Cuyazuy de tit modati del mo-
deluy pabez in l. Inaury 26 D. de leg iurij Gotofredij in
eadez dicta l. 26 de leg iurij. Letuy Sugonij lib 3 partit.
tit 6 Boreruy tom 1 disp. 9 ferno Manxrix de disp. Vauy
que fori quest. 3k seluy Manxrix lib 1 Cap 3k Tapia lib
2 catenz morij lib 5 quest 29 Arto 6. D. D. fran. de la de
ategui de poytre Culpary in D. mat. in Cap de modato
D. D. Emanuel Gonzalez tellez in mentarij ad hoc nru
Cap

165

2

5

107

104

3

7
168

8

169

9

170

10

171

66.3

Ad Alex. in Cap. Cum Causa

172

6. De Emptione, et Venditione

Gregorius S. Pont. Max. Constituit à Monachis
 Monasterij S. Martini de Mone, superes, quod, cum ipsi Mo-
 nachii vendidissent quosdam Casamenta quibusdam Civibus
 Viterbensi- b. in unum Contractu ipi Monachi avererunt
 D. Papp, quod Monasterium deceptum fuit ultra dimidiam
 usque partem, quod cum probatum fuisset, notus Gregorius
 ita respondit: Cum Causa, quingenta Economus Monas-
 terij S. Martini de Mone, ex parte una, ac Cives Viterbenses,
 super Casamenti, ex altera, vertebat: fuisset aliquandiu
 ventilata; Cum constitisset Nobis, Monasterium, in ven-
 ditione, ultra dimidiam usque partem deceptum, sen-
 tentiando decreverimus, ut pro facti Civis, aut recepto precio,
 possessiones restituerent memoratas, aut supplerent, quan-
 tum constaret legitime venditionis tempore, usque parte
 defuisse. Cu verba nri Sex. fideliter, et ad inguere relata,
 ex quib. et ex facti serie, supra enarrata, reme deduc-
 erimus defendendam Conclusionem:

Valida est venditio, in qua
 venditor enormiter laesus est. potest tamen ven-
 ditor agere ad rescissionem Contractus. Probant
 eam. Sex. in cap. cum dilecti 3. hoc t. ubi: quia in
 arbitrio emptoris est, si velit, supplere, aut venditionem
 rescindere, cum res minus dimidia usque parte comparat
 Sex. in l. 2. et in l. voluntate, et in l. ad restituendum
 et in l. dolus C. de rescindenda venditione. Sex. in l. 4.

t. 11. lib. 5. Resp. Illustrant, et haec congestos in praeiudicium
a Ballo et Graña, Martines, et Meno in d. l. de cap.
Valac. consult. 23. Cuius in d. l. 2. de rescindenda. Taxa
alleg. 82. et 99. Fagnanus lib. 2. Controvers. cap. 16. Binius
lib. 4. de elec. cap. penult. et ult. et alij quam plurimi, quo
plena manu cumulat D. Gonz. in Comment. ad Fei.
in d. cap. 3. hoc t.

Sed quoniam ita illustrata sit una conclusio,
ut Clavis luce meridiana appareret, quae undaq; tamen
difficultatum nebulis deturbari, observariq; videt. quae
parva sit: In praeiudicium vendendae naturaliter licet con-
tractentibus ad invicem se decipere, dummodo ab eis do-
lus malus. Fei. in l. item si praeiudicium 22. Unde praeterquam
novae pensionis locationem rescindi non posse, docetur
in l. et ideo 23. ff. locati, sicut nec praeterquam ditioni ob-
tentae sit ultra venditoris: Igitur praeterquam lesionis etiam
ultra dimidiam iusti praeterquam venditoris rescindi non potest.

Augen hęc
difficult. ex eo; nam aut venditor sciebat de summi
venditoris praeterquam, et ignorabat; Empor vero sciebat
iustum rei valore; neutro casu potest agi ad rescin-
dum; Ergo venditoris rei, facta ultra dimidiam iusti
praeterquam rescindi non potest. Probat. antecedens, quoad
praeterquam partem; Primo, quia nemo ledi, aut affici
damno intelligitur qui scit, et consentit. Fei. in l. nemo.
125. ff. de regul. iur. et in l. vendit. N. C. de rescindenda
venditione; et quia videt. donationis causa minor
praeterquam venditoris; nam ubi ex parte intercedente, daretur
sententia, ibi, eo quod consulto, et a sciente fit, donari intelli-
gitur Fei. in l. si quis 28. ff. de contrahenda emptione.

Et quia, qui scit, et vult, similis est ei, qui vult, et actiones
 suas revincit. Lex in L. in fine ff. de actionib. Longi; Sicut
 Lex in L. C. Similia factis; Vbi dicitur ei denarium, qui
 inactus, et errore legem est, in hac legione. Recurrendum
 ad Consultationem huius de iure Imperatoris Iordanius.
 Secundum propositum constat nam Longi scien
 tiam rei valore, et viliorum simulans, dolum commisit.
 Siquidem enormis huius doli est. Lex in L. Regni de
 idem in fine ff. de reat. oblig. Sed venditio, cum dolo cele
 brata, ipso iure nulla est. Lex in L. et eleganter ff. de
 dolo; et in L. 3. §. fin. ff. pro socio. Igitur neutro casu
 agi potest ad revincione.

Quibus de facultatibus non obstantibus?

Vera est ma conclusio; pro cuius expositione sciendum
 est, Regnum duplex esse, aliud naturale, aliud legale
 scilicet de Comenij; §. 1. q. 2. ampliat. to. n. 56. Gibel. de iuribus
 Lib. 2. cap. 6. art. 16. Naturale dicitur illud, quod quilibet
 res a natura habet absque destinatione, aut taxatione,
 alicuius personae. Legale vero est, quod auctoritate Prin
 cipis, vel Legisimae imperionis, res assignatum est.
 Docent cum D. Thoma, 2. 2. q. 2. art. 1. Theologi. ibi. et
 cum Arist. Lib. 5. Ethicorum, cap. 2. eius Expositiones,
 Poru de iusticia Lib. 6. q. 2. art. 3. et Seriu. eode, traem
 tu Lib. 2. cap. 21. dubia 2.

Circa primum naturale tria dantur.

Gradus, quia non consistit in puncto indivisibili, infimum,
 medium, et supremum; quia iuxta inconstantiam loci,
 temporis, et occasionis, augeri, diminuique valet. Coban
 Lib. 2. de an. cap. 12. Unde probatio veri, seu iusti patris

difficilis est. In prioris legali non dantur divisi gradus;
quia contractus in puncto indivisibili, Laxera alleg. 99.
quod necessarius servandum est, ut aut si se maiori
partis, etiam lesi, vendat. peccatum committatur; Unde
nec tunc licet contrahentibus invicem sed recipere, nec si legis
contingat intra dimidium, cessat restituere; immo necessarius
facienda est; docent plures congesti à Stearnsilla in d. l. 3. t. 5.
p. 5. glosa. l. n. 23. Salas de Emptione, dubio 6. Sanchez. Lib. 4.
Summ. cap. 2. Dubio 2.

Aliud tamen summe notandum est, pag-
tia rerum non ex affectione particulari, sed ex publica
affectione estimanda esse. Lex. vi. l. pagina 63. ff. ad l.
fals. ibi: Pagina rerum non ex affectu, nec utilitate sin-
gularium, sed communiter funguntur. Lex. vi. l. si
vendum 33. ff. ad l. Aquit. et illud pactum est, rei tan-
tum valet, quantum vendi communiter solet. Lex. vi. l.
t. 5. §. hys ff. ad Trebellianum. Tunc autem docetur,
lesione intra dimidium iusti pagis dari, cum rei, cuius
vendum pagum estimat. quindecum aureis, venditur
tantum septem: quo exemplo videtur l. 16. t. 11. lib.
5. Resp. d. de Mahemo, et Thebedo, Anton. Gom. lib.
2. var. cap. 3. n. 22. et estimatis hec facienda est, ut ante
tempore iusti contractus iuxta verba illa nisi Lex.
ibi: aut supplerent quantum contraet legibus ver-
dictionis tempore iusto pagis defuisse, cui decisioni
congruit Lex. vi. l. 3. §. Divi ff. de iure fisci, et merito
cum recessis concedat. pagis sui lesione, tunc tem-
poris contingenti, Molina de iustitia, disp. 399.
Lex. pagum.

Secundo sciendum est, remedium xelary

in present. lex. et ab Alexandro 3. in lex in d. cap. unum
 dilecti 2. hoc 1. inventum esse ab Imperatoribus Diocle-
 ciano, et Maximiano in celebri L. 2. C. de revocanda
 venditione, ibi: Item maronius pagus, si tu, vel Latex vici
 minoris d. fraxent, humanum est, ut vel pagum te res-
 tuerente Empoat. fundum vendidit recipias, curto-
 xitate iudicis intercedente: Vel si Empor electerit quod
 deest in te recipias. Minus autem pagum eye
 Pider. Si nec dimidia vici pagus. Soluta sit. Idem
 suadet. ex d. L. si voluntate. 8. et eo generalitate lex in
 L. Causa 16. d. remiss. de minorib. Ex quibus deducitur
 olim non requirere revocacionem Emporis ob errorem
 vici dimidia, siquidem ibi loquere docet. licet con-
 trahentis in pagis Emporis naturaliter adesse.

Sicut etiam, quia
 non reperit pagum huius remedi in toto iure civili
 antiquo, immo contrarium satis dicente in multis
 in nonnullis vici Civilis locis: Primum in L. ad pino
 lio 15. §. si signora, §. de re iudic. ibi docet. dationem
 in soluta, que Emporis infra habet. Item L.
 signorum, C. de electionib. p. p. Emporis non
 revocandi. Secundo; ex L. et ideo 23. §. Locati, ibi
 docet. pagum in inique Emporis in pagis, si doli abis,
 locacione non revocandi: ex quibus et alijs docuerunt
 in d. L. 2. P. n. 1. cap. 4. n. 3. et Bonel. n. 3. abes per
 p. p. inae veteri Thesse contractum Emporis, et
 venditionis, ut quavis maxima lris intervenisset,
 si doli malis abesset, nullo modo ad revocacionem
 agi posset.

Nec contrarium debuit ex L. 1. §. de minoribus

8
Res. maioris partij; nam ibi proponitur casus specialis, cum
legis introitus in venditione rei fiscalis, quia tunc fit
succursus et etiam minoris, decepto in res partio. et
in L. nam postea quae §. Summo ff. de iur. iur. et mu-
lieri etiam veniens in estimatione partij dotalis, et in L.
si res et ff. de iur. iur. ex speciali figurate, quam
considerat Antonius Faber de errorib. Decid. b. error.
8. Non tamen remedium hoc competit contra tertium
possessorem, et videtur exultare in tome 1. Decis. Vol.

Remedium
hoc §. L. 2. cum spectat generaliter ad omnem
Empionem, quae solet, an competat etiam in vendi-
tione, quae fit sub habita, ex iudicis auctoritate, et
decreto, servatis actionum publicarum formulis,
et tantalis additio, facta vili partio, et tunc dimidia
vili partij resundat. ex ha. L. 2. Et talem venditionem
rescindi docuerunt Panormitanus, Immoles, et alij
in hoc no. lex. Deo quib. expendi possunt lex. in
L. si quis ff. de rescindenda vendit. Vbi etiam
debita ad propria possessiones, vili partio sub
habita finali distraetas, et lex. in L. 2. C. si propter
publicationem generationis, vbi docet partio distrahi
debere sine fide, vbi quae partio, et lex. in L. 3.
C. de iur. fisci lib. 10. vbi ob iuribus, et vilius
partium tali venditio reprehendit.

Sed contrarium
annuo in venditione sub habita facta non habere
locum beneficium d. legis probant Bartol. et Vald.
in L. 1. per lex. ibi. C. de partij. De iur. iur., propter
auctoritatem iudicium, quo sequitur Davidus Argentinus

in eodem Tex. qui eam sententiam promittit ad paginam
notum, etiam sub hasta distracta.

4
175

Nec contrarium probatur
in d. L. Siquis, et similib: nam speciale in ibi tra
huit odio habet fiscali, interpositis propter publicas per
sitaciones, ac odio venditionis facte per exactione tribu
torum, ut ex ipsis verbis facile liquet; hodie tamen in
praxi contrarium observari in quacumque venditione
sub hasta facta, docuimus plures, quos sequitur Barb.
in d. L. 2. n. 9.

Secundo quæritur solet, an remedium dicitur L.
2. locum habeat in alijs actionibus quæ emptioni, et ven
ditioni similes sunt? et locum habere ex identitate ra
tionis, resolvunt David Argent. et Molina ibi supra
Et primo locum habet d. L. 2. in datione in solvendo, quæ
emptioni vix habet, Tex. in d. L. Siquis d. C. de edict.
docent Innocentius in nro Tex. et Siquis Lib. 2. Controv.
cap. 21. quod procedit in voluntaria datione in solvendo, seu
vix in necessaria, quæ sit ex auctoritate Legis à Dno Pio 15.
§. Si pignora, ff. de re iudi. nam cum eo casu estimatio
fit publice, auctoritate iudicis, Tex. in L. 6. ff. L. 5. Accop.
id est de ea resolvendum est, ac de venditione facta sub hasta

Secundo
remedium dicitur L. 2. locum habet in contractu locatio
nis: hinc, quia emptioni similis est, et eisdemque re
gulis regitur, Tex. in L. 2. ff. Locati prinip. in fin. eodem
§. hinc etiam, quia id expressum est in L. 1. ff. lib. 5.
Accop. quare ita docuimus alij relati in d. L. 2. Pinell.
l. p. cap. 2. n. 11. Martinus in d. L. 1. glossa 6. n. 9. et Gutier.
Lib. 2. practi. q. 158. Licet contrarium in Mexico defendat
Antonius Faber de erroribus Decad. 8. errorae 8.

Tertio admittit

hoc beneficium rescissionis in permutacione: hunc; quia per
mutatio Emptionis dicitur obtineri, hunc etiam; quia eadem,
equitativitate militat in litione ultra dimidiam interuenien
te in permutacione, quare ita docuerunt Auctores supra citati,
quod procedit in permutacione utrumque, quod est in rationem
recipiunt: ac vero in permutacione beneficium, ratione
cuiuslibet deceptionis, ad rescissionem agi non potest, cum non
facile in iudicibus estimari, et beneficium potius possideatur,
virtute inhibitionis Canonice, a Regibus, coram quo
permutatio celebrata fuit, facta, quam a Contrahente.
Unde ita docuit Boetia in q. 9. n. 12.

Quarto procedit beneficium,
dicitur L. 2. in contrahenti divisionis. Item in L. 3. C. communis
utrumque; quia Emptionis dicitur habet. Item in L. 1. C. eodem.
circa transactionem vero, cum quis ligitur est supra dimidiam
partem quantitatis, que ex post facto apparuit, an resin
datur, aneque, dubium est apud iuris interpretes, et
deest ex Congesti ab Manolo Binnis lib. 1. select.
cap. 5. p. 107, et Valerius de transactionibus. l. 6. q. 2. per
totam, qui in numeris. Auctores pro una, et altera sen
tentia adductis, necnon et iuris fundamentis pro
qualibet parte perpenis, resoluta; propter hoc in exami
litionis transactionis rescindi non posse; propter hoc vero
examinis litionis ad rescissionem transactionis
agi posse. Illud tamen in praxi observandum est, quod
quodcumque impugnari transactio, ante omnia
debet restitui quod ratione transactionis accipitur est.
Ita D. Gonz. in Comment. ad nu. l. 6. in fin.
Non tenoris
hesitationis est, utrum beneficium huius L. 2. competat
non solum venditori, verum etiam Emptori; Et equaliter.

Aliique competere tenebant glosa in d. l. 2. ubi Barth.
 Pals. Saturnus, et Albericus, cum alijs moderniorib; pro
 quib; facit quod in contractu Emptionis sunt multae
 praestaciones, lex in l. in Emptionib; l. 6. ff. de pactis, atque
 idem per ratio Emptionis, ac Venditionis, esse debet.
 Accedit; quia cum contractus hic sit bonae fidei, in qua-
 litatem pati non debet lex in l. 3. C. Communis utriusq;
 at iniquitas magna daretur, si remedium hoc Em-
 ptori non concederetur; praecipue cum non minus Venditor
 sagaci obuia minorem Emptorem circumvenire possit,
 ut ait Arnolfus Lexovicensis, Epist. 36. Igitur equaliter
 remedium hoc ad Emptorem debet pertinere, qui in con-
 tractu dimidio plus emit rem, quam valet.

Ad contrariam

Sententia tenebant ex Cuiacio Lib. 2. Observ. cap. 5.
 David Argentinus in d. l. 2. et Faber ex eo d. qui mo-
 bentur sequentibus iuris fundamentis. Primo; quia
 in d. l. 2. solum agitur de Venditore. Igitur cum bene-
 ficium illud introductum sit contra iuris principia,
 extendi non debet ad Emptorem, ex regula legis in sin-
 gulari, ff. de Legib; secundo; quia in Novella Romana
 Censurae, in praesenti Textu, et in d. cap. 3. hoc t. ubi agitur
 de remedio hoc, tantum Venditori competere affirmatur.
 Igitur quia non equaliter Emptori competit.

tertio, nam

Impressoribus in d. l. 2. Beneficium hoc, humanitatis ra-
 tione concedere affirmant. Sed hae humanitatis ratio
 militat in Venditore tantum, qui plerumque ad vitam
 suam et liberam actionem competit. praesentibus rei familiaris
 angustijs, lex in l. ut ait 36. ff. Mandati, et in l. si qui
 v. C. de revind. vend. Carolodorus, lib. 5. Variarum

26: Grande commodum est cum indigentibus pacisci, quando
fames solet totum contemnere, et necessitatem suam
possit expellere; Et loquitur Seneca Valentinianum in
Novela de Parentibus qui filios detraherunt ait: Nihil
est ad quod non desperatio salutis impellat, nihil
terre, nihil verum credis esurire. Sola cura est, ut
qualicumque sente vivat.

of the ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

7

[Faint, illegible handwriting throughout the page, possibly bleed-through from the reverse side.]

[Faint, illegible handwriting at the bottom of the page, possibly bleed-through from the reverse side.]

Ad hanc rem in cap. ult. de repositis per quosdam
Hec est littera testis ante fideliter relata ex animo dicitur 91

gloria dicit talis causa forma. Cuius inter Monachos et Comites S. Martini
de Lanonia, et Episcopi Albaronsis super quibusdam decimationibus
factis 180

quibus dicitur: Monachi, et Monasterii S. Martini a Greg. 9.
Iudicij popularium, qui de predicta causa cognoscere quodam postu-
latione anno Pontificatus Gregorii Cypriani sui, tunc in
Ingravia Comitanus Iudicij dedit ut de causa cognoscere, quodq;
Causam cum his discutaretur; diciturque protulerit cupientes,
et una, quae altera pars fingit in ingraviam in predictis Cypri-
tanum, sed quondam Magistrum Martini nomine Comitantibus
fuerunt, et relicti decimationibus regalibus, tamquam arbitri causam
deciderunt. Fingitque deditur firmarentur, qui ab Congre-
gatione accepta in quibusdam que dicebatur deciderunt, quod
si Episcopus Albaronsis obtinere a Rege Ingravi daret predictis
Monasterio S. Martini de Lanonia decem millia solidorum regalibus,
ipsi desisterent in petitione decimationum, quo arbitria deciderunt
suis de iustitia. Cuius Monachi dubitantes Greg. 9. considerant
ad hoc ut si ius in eis tunc tunc a predictis deciderunt,
si vero non, sua causa in iustitia procederent. Cumque a sum-
mo Pontifice esset inspectum arbitrium, cum generaliter de
spiritualibus ad temporalia improbatum, unaque tunc in
iustitiam cognoscere esse Iudicium dedit tunc ius q. si ita
inveniret arbitrarium fuisse arbitrium datum, et qui ex
illo vel illum secutum fuisse dicitur deciderent. Si in
casu hoc ius confirmari, ex quo et sit. Ius, sit dicitur de-
dico.

ergo iustitiam est decernendum arbitrium quod ali-
quid spirituale pro temporalibus promittatur. Greg. 9.

propter Vicarii suum Canonici conformi specificare prob^o
Hoc in cap^o 2° de arbitrijs ibi in casu de respectu ista
Suo temporalis permittata ita a Pontifice dicitur ibi quoniam
igitur non dicit se aliquatenus sustinere ut quod hanc
arbitrationem sunt subiecta in eorum reliquis. Etiam
prob^o ex Iosum in cap^o Nunciens et de Reg. u. dignit. ibi
In casu simili non ex arbitrio talis permittatio permittitur.
Prob^o etiam ab aq^o ex Iosum in cap^o cum pradem 4 cap.
accipimus s. et cap. finali de pachi et ex Iosum in cap. Prati-
mudlag. Constitutus 4 cap. de Cetero s. Cap. super ord. et cap. 9.
et 10 de transactionib. et ex cap. finali eadem. et ex cap. cum
vicarium 3. de terminatione Spoliatorij Cap. Audivimus 3. de
Collatione de reg. s. sibi sunt Iosum ex q^o in mea vident pro-
prie prob^o 20. Authores autem e. suum assensu. prout
Iosum Barb. in Collectan. ad n^o Festum. Anton. Augustinus
in eod. loco. Sara de animis. in Capellanij lib 2 cap. 2. n^o
34. Ludov. Gomez in Regula de abnate p^o 9. 2 n. 3.
Idea de incompatib^o Beneficiorum Cap. 26 n. 6. Gonzalez sed Regula
8. Cancell. Glosa 25 n. 12. Idem Aug. Barb. de iure delegat^o
lib 3. cap. 15. n. 49. Iosum Manrique de d. p^o n° 148. d. 1.
148. Iosum. I. P. Suarez tom 1 de Reliq^o lib 4. cap. 54. n. 12. Iosum.
Iosum ad Iosum in cap. Nunciens de p^o n° 6.
Barbo ad Iosum in cap. finali de pachi n. 118. P. Francisco.
Schimier lib. 3. tract. 4. cap. 3 sive 2. super totam. et lib. 5 tract.
cap. 4 seu 3 s. 2. Iosum. ad Iosum in cap. 2. de arbitrijs n^o finali.
Iosum I. P. Salmons in suo Curia Moudi tom 4. tract. 19 de se-
morra cap. 3.

Sicut arguitur. Sed in eo deducendo ex tribus modis quod ali-
 quid est spirituale pro temporalibus permittitur quatenus iniquitas con-
 tinetur. Sed in eo iniquitas continetur legibus non est decessio cordis.
 cap. Non probat. l. de hostu in cap. Non sicut Multa de arbitrii
 Non tali modo quod. Sicut quae sicut iniquitas sent. ad
 arbitrii data est de iustitiam dicitur non est sufficientiam nostra.
 ad ad arbitrii dependit iustitiam, quod iniquitas sit. An
 Probat l. de hostu in cap. per Paul cap. l. de hostu in causa de arbitrii.
 Ut ergo l. de leg. 2. d. S. Pauli 2. ff. de arbitrii 2. d. Non sicut de
 bu sicut Arbitrii quam dicitur dicitur quae sicut iniquitas
 sit. Sibi enim iniquitas qui Compromissio. l. de 2. iniquitas
 sit. Non sicut respondere dicitur. Constitutio de iustis
 in iustitiam factam est quare dicitur. l. de non de comm. in iustis
 Regulas iustitiam Computandi. Minima sicut cum iniquitas de
 habeat l. de parte rei sicut l. de causa rei in iudicium dicitur. Unde
 Hostu dicitur legibus q. d. Hostu dicitur in iudicium
 arbitrii. Minima sicut cum dicitur de tabu l. de in Arb-
 Nunc dicitur non possunt q. d. Contra sicut dicitur sicut in
 iure.

Sed in arbitrii non possunt deduci res spirituales
 pro temporalibus et permittitur quatenus sicut permittitur
 sicut contra sacros Canones vel iniquitas in se habeatur
 aut quare in iudicium dicitur. Et hoc in eo contra sacros
 Canones ff. de leg. Non probat. Quod sacros Canones permi-
 titur, contra sacros Canones non est l. de permittitur de re
 temporalibus pro spiritualibus sacros Canones permittitur. l. de
 Non probat. l. de hostu in cap. Non sicut de Pauli in iudicium.

¶ Ibi ex bono et equo, et ex arbitraria potestate quatin fuerunt
iudici permissum a Pontifice ut quantitas solvatur pro obtinen-
do honore in Ecclesia: leg. Satis Canonie permissum, et aliq.
temporale pro re spirituali permissum.

¶ Coroll. hinc lo testatur in cap. Si de transactionib. ubi
dicitur quod potest dare compositionem super re quae in aliqua
Ecclesia habetur ut pro re obtinenda aliqua quantitas
sive Consus solvatur: leg. Cuius tamen Consus in re temporalis
aliqua potest dare arbitraria compositionem quae aliquod tempo-
rale pro spirituali permissum.

¶ Probat etiam quod legibus Ecclesiasticis permissa
sunt arbitraria seu Compositio de temporalibus pro re spirituali
si quod arbitraria nunquam non in re quibus in materia
continetur. Prob. utram: Nam si ista esset tale arbitrium
ad effectum non potest perdati, et prob. ex hoc in cap. Quo-
niam final de prescriptionib. ubi: Cui generaliter omni
Constitutione aut Consuetudine sit derogandi, quae absque pe-
cata lethali non potest observari: Sed sent. arbitraria quae
quantitas subetur solvi pro re temporalibus ex bono et equo
permissum observari: leg. Minor prob. ex dicto festum in cap.
Nisi enim de rebus et dignitatibus: ubi subetur a Pontifice quae
re arbitraria ex bono et equo, et quae obtinetur in re spirituali
non pro re solvi alteri quantitas 40 librarum: leg. non est
contra bonum morem nec pacem inducitur tamen solutio. Pro-
bata in minoribus quo ad utramque partem. Considerandum
sequenti Consideratione

[Faint, illegible handwriting covering the page]

98

125

90

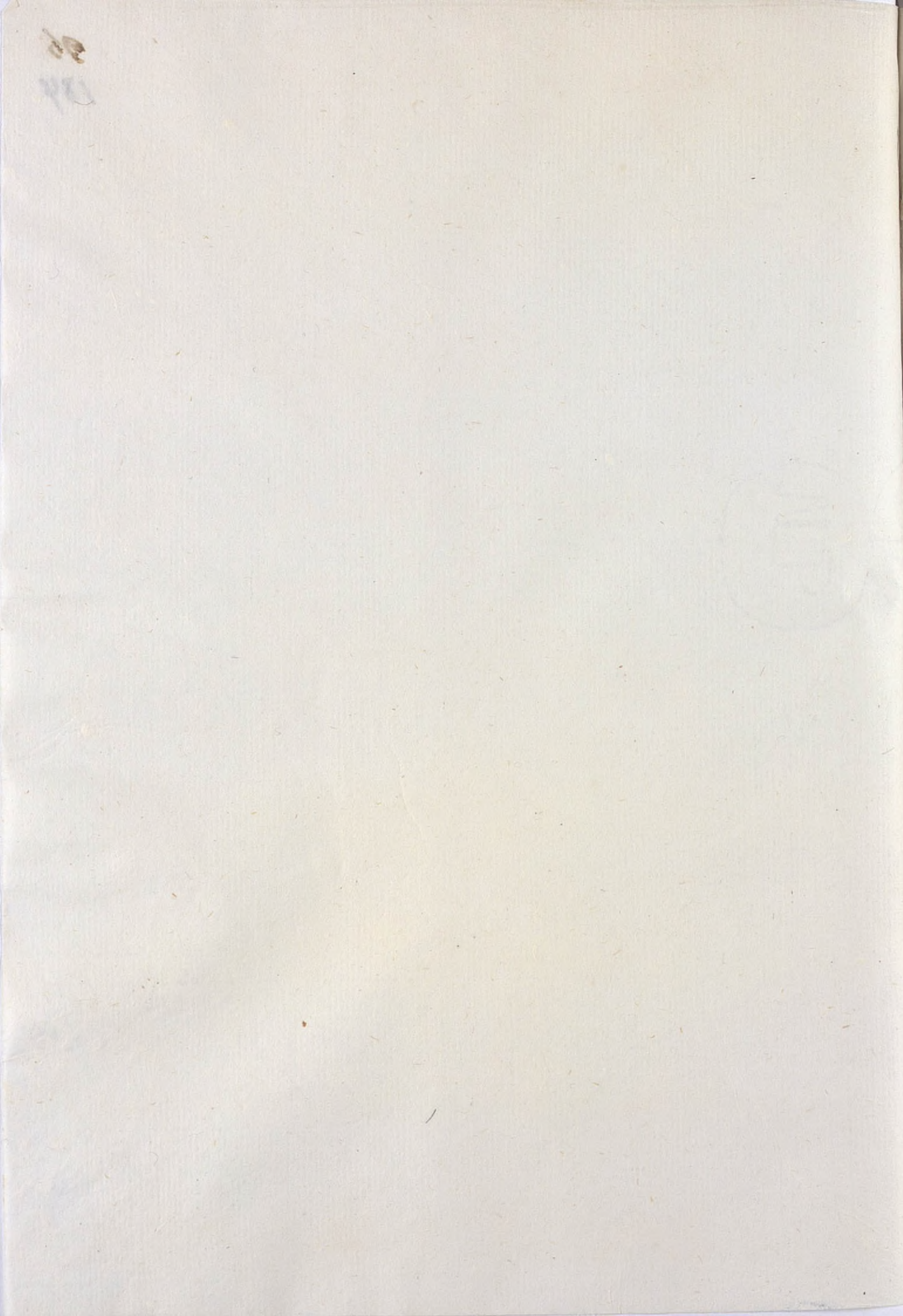
183

10

11

95
184

96
185

9)

186

98

187

BR
181

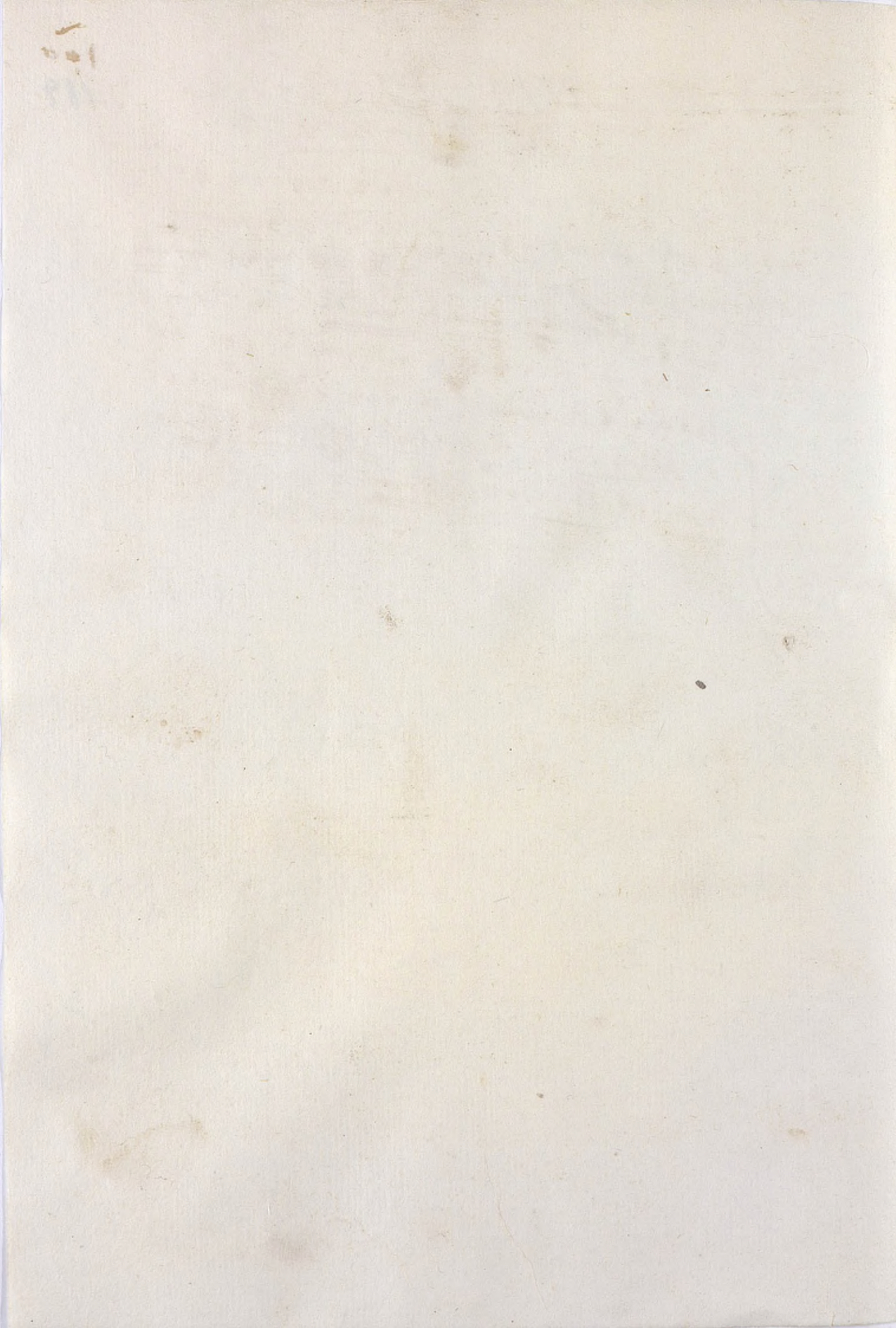

99
188

88

88

100
189

Ad lex. in Cap. Lator 2
de Pignori bus

tit 21

Ad id igitur deveniendo litera lex. ita proce-
dit: Lator presentis et infra & Lex hanc
ut homo liber pro debito n̄ teneat. Et si res de-
fuert que ponit & debito addit. ex cuius tri-
centibus (sive specie omnia) conclutio que ab-
hanc: homo liber n̄ potest pignori obligari
et si n̄ habeat unde satisfaciat.
quam assertionem

[Faint, mirrored handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

3
iam iam Vela demus Ventis et argu-
mentorum procellis nra deturbet. Carina impugnat
igitur nra assertio. Sed. in l. pignori §. ff. de
pignori in i. ubi proponitur, domini naves
Servum pignori datus, et huiusmodi institutio et liber-
tate: et docet Ulpianus, Imperator Severus verum
fuit, et liberum potest fieri, huiusmodi et domino naves.
nisi, si paratus sit pignori. Creditori satisfacere: ex
qua specie argumentum ita procedit: Servus huius-
modi pignori datus nec inter vivos, nec intertestamento
libertas directe dari potest. Sed. in l. Servus et in
l. §. Ulpianus ff. de manumissis et alijs pluribus:

quando iuvenit. Libertas velingit. si potest ser-
vus domino existere licet lex. inlg. si u' lex 43
ff de h're. in. h. ergo durante causa pignori
liber factus fuit servus; siquidq' h'et negari
domino existit: igit. q. potest durare h' pignori
in homine libero.

Cui difficultat ut satisfiat
D. Josephus de veter. sup. s. s. servus proprius insti-
tutus libertate, sanguis negari eo tempore domi-
no suo existere debere licet. In eius dominione
qui mortuus lex. inlg. si u' lex 43. ff. de h're. in. h.
si quis 91. ff. de legat. 1. Unde si a domino
post testamentum factus alienus ab ipso. Quante debet
redimi, ut possit illi h'et existere lex. inlg. que-
dies 9. ff. de servus 14. ff. de h're. in. h. q. hac in re
media tempora u' nocent lex. inlg. servus so eod. h'm.
servus d'ng. c. si libertatis relinquat servus proprio;
sufficiat enj inspecta equitate, quod redemptus interveniat.
tempore aditj hereditatis ab extraneo lex. inlg. Verj
56. ff. de manumissis testa.

Deinde ad hunc usq' an ex-
traneus vellet parat diffidit lex. inlg. ff. de pignori-
bus ubi docetur, in generali obligatione u' conti-
neri anob' concubing, aut eius filios: igitur in spe-
ciali continent. et q' consequens libera persona
potest pignori dari. Cui difficultati respondendj e'
asserendo, in ea lex. agi de concubina ancilla, q'
qua subinatus dari poterat iuxta adducta a Cuiusio
lib. 5. obserua cap. 6. Unde la natura, et conditione
personj pignus in ea considerari poterat: u' d'ng ge-
nerali obligatione pignori comprehendit. q' gene-
rali oblig. u' continent. q' q' ob affectus specia-

obligatus & firmat. lex. iulij. 6. ff. eod. tit.
Est autem quidam affectus erga dicitur lex. iulij. 3. de
ff. de donat. inter virg. & vir. & erga filios na-
turales lex. iulij. 41. de 2. ff. de lega. 3. quam
affectus eleganter exprimit D. Augustinus in lib.
6. Confessionum Cap. 22. ibi: Delectatione consue-
itudinis meae, ad quam si accersit honeste no-
nis matrimonij, & cum virgini oportet, cur ego
illam dicitur nequidem spernere. Unde veteri iudic.
ly. 8. docet. generali obligatione in dicitur dicitur
ling. cum q. filios. q. de specialibus affectionibus in Cre-
dit, nec specialibus pignore pignoris eam obli-
gatur; & ut prophetae libere dicitur deseruiant,
Vete. ex eo tex. notat Mercurius lib. 2. observat. Cap.
18. De ipsam virginem Mariam generali obligatione
peccati, qua omnes nascuntur. Subiecti, in Tenet.

adversus nos proponit sequens iuris Consideratio. Vi-
delicet homo liber ab hostibus redemptus detineri potest
donec se redimat, redemptionis q. pretij persolvat, iuxta
quod textus ly. 2. & 5. ff. de Reg. iud. de Capti. oportet. Quomodo
igitur iuri dicitur in d. libere hominis pignoris nexu
detineri. Arguet. 1. hoc difficultas ex eo, nam cum q.
Vei venditione permixta facultas pignoris Constitutio Con-
suetudo credit. Sed libero homini licet ad pretij participan-
dy se vendere, & dicitur dicitur venditionis servus manet
ut d. Corby & dicitur ex tex. iulij. 5. de 1. de iulij. homo
liber 25. ff. de statu homi. cum vulgaribus. igitur multo
magis licebit libero homini pignori se obligare.
2. Arguet.

hoc difficultas ex more apud dicitur nationes recepta officij
novandi filios proprios q. habito civili, ex Hebraicis

Cui Titat ex Salomone Cap. 22. et lib. 4. Regy
 Cap. 4. Vbi Vidua pauperula Propheta Eliey ita
 alloquitur: Ecce Creditor venit, ut tollat duos filios.
meos ad Servendum tibi. Quo etiam Verit d. Ma
 theus Cap. 18. ibi: Et autem non haberet unde redderet,
venit cum dominis eius vendam, et uxores eius, et
filios, et omnia quae habebat. D. Ambrosius de
 Jobia ibi: Vidi miserabile spectaculum, liberos pro
paterno debito in actione deduci. De Romanis idem
 liquet ex Dionisio Halicarnasico lib. 6. ibi: Unde factum
est, ut et solvendo non essent, dactur sint a generatore
in servitium. Vnde etiam duo filii, igitur in presenti Capu
recte filius igitur debitoris iure pignori daturus po
terat.

Auger. Tandem hae difficultas, ut iure civili Ro-
 manorum qui non poterant pecuniam solvere, corpore suo
 Creditor satisfaciebant, ab Atheniensibus iure illo accip-
 to, et non solum si Corpore igitur ignorato erant in ner-
 vam, et in vincula, duci poterant, sed etiam si ad solvendum
 Condemnati, intra dies certos, viginti videlicet, iudicatos
 non parebant in ius trahabant et Creditoribus addicebant.
 ex l. 42 Tabula. igitur Verum non, libere hominum iure
 pignoris detineri non posse, etiam si unde solvat non habeat,
 propterea iuxta Ut gar illud iuris dicitur, qui non habet
 in gre tuat in Corpore tex. in l. si quis s. 6. in servos
 ff. de iurisdic. et in l. vlt. ff. de iur. iur. D. An-
 tonius serm. 28. Cariodorus lib. 4. Varia. Cap. Epist. 10.
 et lib. 9. Epist. 2. ibi: Nedat debitoris genus, quod non potuit
Compensare pecuniam. Accedit, non locus pignori datus
 potest fieri Religiosus, qui non impedit. Concessum pigno-
 ris et Religiosus, tex. in l. 2. ff. final. ff. de Religiosis

Et sum. Ergo similit. Poena potest esse pignori &
libertate quibus tam difficultatibus & obstantibus Vexi-
sima est. nra Conclutio qd Civis Exortione &
Lex Exortione Sciendy est. inter res, quae Extra
Commercy sunt, hominy Liberty referri, ita ut ille non
sua libere, & ratione a Commercio exemptus sit
Lex. inlg. in Emptione 34. D. omny ff. de Contrahen.
Emp. e. abhorret eni a naturali hominy dignitate, ut
sit homo meri alterius hominis, pecunia quae Conga-
net. in Civis causa pecunia cetera quae res quae huma-
nis viribus deservire possunt comparate fuerunt ut
in simili Casu dicebant Consuli inlg. Verus 68. ff. de
Usufructu et inlg. in p. 28. ff. de Truist.

Cicero enim
ex Sent. Crisipi Stoic. Sapientij Principis, agnovit ho-
miny causa omnia nata fuisse lib. 3. de finibus et
vidius ingeniose lib. 1. Metamorph. Vers. 66. Cei-
nit, naty hominy fuisse, ut possit inter cetera domi-
nari: et Propheta Rex y Salmo 8. Vers. 8. omnia
subiecta esse illius pedibus ait. Humany ergo digni-
tatis Condico facit ne homo liber infra Imperij sit ut
probat et illustrant Mechora lib. 2. illustr. Cap. 82
no. 13. Amaya lib. 1. Observa. Cap. 1. D. 1. n. 3.

Ex his Constat
libery hominy Venditio pona ut in Specie lex. inlg. bona
23. D. 1. ff. ad Velleia. et inlg. Celsus 6. ff. de Verbo. Oblig.
Cum similibus adeo ut sit Venditio in Casu, quo ser-
vatur sit, nulla sit Venditio, qd minus Casus n. est
Expectanda. ut in Specie lex. inlg. Sed Celsus ff. de
Contra. Emp. eadq. quae ratione requirit in Regulacione
deduci ut in Specie lex. inlg. 1. D. id q. ff. de Obliga.

Quod actio nec p[ro]cedat, ut in specie tex. in l. g. Siquis
 liberu[m] de de proba. et in l. g. C. h[er]edes 23. C. ult. ff.
 de acq. p[ro]c. nec ut cap. ut in specie tex. in l. g.
 ut in l. g. de braccap. nec inter coheredes
 nec vindicari, ut in specie tex. in l. g. quod 41. ff. fam. l. C. m.
 de rei vindica. nec pignori conventionalit. obligari
 ut in tex. in l. g. 1. C. de p[ro]prietatib[us] qui filios. Simi-
 li qua ratione dicitur Corpus liberu[m] nullu[m] estimari
 Venire tex. in l. g. 1. D. Sed l. homo in l. g. ult. ff.
 de hi[is] qui deiecerunt.

Nec strany docetur in l. g. liberi
 hominis 4. C. de duabus legg. et in l. g. liberi 1. ff. de con-
 traher. emp. Vbi dicitur, liberi hominis intelligi con-
 tractu[m] emptio[n]is, si emat. ab eo qui ignorabit, eius condi-
 tionis, q[uod] difficile dicitur potest liber homo a seruo. Ne
 sciend[um] e[st] venditio[n]is tristere, tria duobus modis. Primo
 ut q[uod] e[st] domini[us] rei emp[ti] acquiritur, et in l. g. C. manu
 50. D. ult. ff. de contra. emp. Et hoc respectu, venditio
 hominis liberi, quambus ab ignorante emat, si valet,
 Secundo, ut ex ea venditio[n]e nascat. actio ex empto, qua
 vobat. emptor ad vera[m] venditio[n]em, ut p[ro]p[ri]et[ar]i, interese q[uod]
 recuperat.

Nec aut[em] actio n[on] supponit perfectu[m] venditio-
 nis, nec ad id tendit, ut strany dicitur, sed potius ut
 illu[m] vendat, q[uod] ad eius venditio[n]em dat. tex. in l. g. ex
 empto 11. D. animaliy 4. et D. Siquis d[omi]n[us] ff. de actio.
 emp[ti]. Unde mensuris consulto[n]is in dictis legibus e[st]. Va-
 lere emptio[n]is liberi hominis, quambus hanc n[on] potit
 ut ex ea actio ex empto recuperat venditio[n]is emptor. bonu[m]
 fidei, q[uod] n[on] potit recuperare, si sciens emiserit, q[uod] p[ro]p[ri]e-
 t[ar]i iactare videret. tex. in l. g. liberi 10. ff. de contra. emp.

51.
Et ex parte Modestinus in l. q. si pign. b2 ff. ex
lib. ibi: qui pignora loca sacra vel religiosa vel publi-
ca pignori dant licet emptio non teneat, ex empto
tam ad rem venditam exhereditat. ut nequatur, quod inter
fuit eius, ne depereret.

2. Sciendum est, quod licet servum pignori
dari possint lex in l. Paul. 29. ff. si servus ff. de pignori
9. Sunt in bonis nostris ut late probat Marlinus lib. 2. de pign.
9. 2) de hominibus tam liberi in idem semper fuerunt
more, et leges, sive apud Romanos, aut Grecos, sive
Barbaros. Apud Grecos quondam in more fuit, Cypore suo
obligato, pecuniam mutuum accipere, ut refert Plutarchus
in Solone; sub nexu quoque liberorum quoque alieni tractare. Dis-
torey Simlar lib. 1. Plutarchus de senectute accipiendis; et
ut res ceteras, debitorum in solutione cessante, vendebant;
ita etiam et liber homo pignori datus.

Nec Solon in hoc capite
dixit de Ventronis homo liber nexu tradebat, Verum etiam
Citra Ventronis debitorum inopem manu iniecta capere, et
abducere Creditum licebat, ut late probat Salmasius
de modo uxary, Cap. 13. §. lege speciali subdit
Solon, Cavens ne quis deinceps sub homine libero ge-
neris Crederet ut ex Laertio, Diodoro, et Studa probat
Juski G. Galenus de Usu. Cap. 3. art. 2.

Apud Romanos etiam
Sapienter in hac parte Variatim legimus, ut in his quibus, Re-
gum tempore licuit cuilibet se nexu dare Creditum, et
oppignorare. Unde Servius Jullius populo promisit
apud Dionysium lib. 4. leges se laturos ne deinceps liceret
sub pignore liberorum Cypore mutuum dare, et deinde
mensis in foro positis omnium obgratorum nomina propria
pecunia existuit, et pignorum pronunciarum licuit ne
quini Creditum licere Civium Corpora post privata de-

lita abducere.

Sed lege Lex Cornelia moribus abrogata

facta est, et nexorum obsequium alienum in Statuto in leg. 12 tabula:
 quare ex ea lege debitor damnatus, qui in soluebatur
 adhibebatur. Creditori. Durabit hic mos addicendi obgrato
 Creditibus ad annum Urbis conditio 421 quo lata fuit
 Lex nequis nexus, aut in pedibus obsequium alienum teneret
 ibi: 10 anno plebi Romani. Velut aliud in hunc liber-
 tatis factum esse, quod necesse dixerint, Cautio quod in portu,
 ne necerent. Sed ea lex vix sensim sublata fuit, ~~non~~
 apud Livium lib. 10.

[Faint, illegible handwriting throughout the page]

1777

October 12th

Dear Mother
I received your kind letter
of the 10th and was glad
to hear from you. I am
well and hope these few
lines will find you the same.
I have not much news to
write at present. The weather
is very warm here now.
I must close for this time.
Write soon.
Your affectionate son,
John Smith

Received of the
Honorable Secretary of the
War Office
the sum of £100
on the 12th day of October
1777

Ad Petrum in Capite
Oduardus 3.º de Soluti.

Alexandrum S. Pontif. Max. interpretatorem
expositurum aggressus in Cap. Oduardus de
Soluti. mihi tripartita sorte Oblatum, in quo
consultus Pontifex, an cum Oduardus clericus
obligatus esset Petro Clerico, et Didaco Laico,
et quibusdam alijs in quadam quantitate pe
cunie, ipsi consenserunt ipsum Oduardum coram
officiali Archidiaconi Lemensis, qui confensus
sunt debita illa, sed propter inopiam solvere
non valebat, quo non obstante, officialis excommu
nicavit eundem, et cum tribuisset super
hoc, consultus inquam Saga, sic respondet.

Oduardus

Clericus proposuit, quod cum Petrus Clericus,
et Didacus Laicus, et quidam alij ipsum
coram officiali Archidiaconi Lemensis, super
quibusdam debitis convenissent, idem in eum
recognoscentem, huiusmodi debita, sed propter
inopiam solvere non valentem excom
munications sententiam promulgavit, et infra.
Mandamus, quatenus constiterit, quod predictus
Oduardus in totum, vel pro parte, non possit sol
vere debita, supradicta, sententiam ipsam
sine difficultate qualibet relaxari: accepta prius
ab eo idonea cautione, ut si ad pinguiorem

Fortunam desererit, debita praedicta persolverat.

Ingressum

Verborum elucidatione deultorem agam, et
paraphrasi modo singula plenissime
explorare conabor. En ergo prima textus
Verba: Oduardus Clericus proponit, quod
cum Petrus Clericus, et Didacus Lanius, et
quidam alij ipsum eorum Officiali Archidia-
coni Lemensis convenissent. Officialis
dicitur ille, cui Gregorius vice sua Com-
mittit, Sext. in Cap. ex frequen. de instit. G.
Hic, verbo Officiali, sed hic Officiali Archidia-
coni Lemensis iurisdictionem exercebat nomine ipsius
Archidiaconi, qui quidem in Provincia Lemensi
~~Archidiaconus~~ pro propria iurisdictionem exercebat, de
qua loquitur Sext. in Cap. reslaente, d. de Praebendis,
et Dignitatibus, et Sext. in Cap. Romana c. 51. de
apelat. in c. cum text. in Cap. significantiu de
novi offe. in unciatione, sicut Archidiaconus La-
niensis, qui eodem modo iurisdictionem proprio
iure exercebat. Sext. in Cap. Dilecto de offic. Archidia-
coni, a quo ad Archiepiscopum Senonensem appellatum
Sext. et ait idem in eum ^{sed proximo in solva} Proquiditur
non agnoscens ho est con-
fitentem debita. qui enim cedit bonis antequam
recognoscit debitum, vel antequam condemnatur
aut in iure confiteatur debitum, audiri non debet.
Sext. in Leg. finult. de cessione bonorum, ut ex istis
Hor. in presentis, asserens, quod Oduardus paris bonis
cessit, vel paratus erat cedere, ideoque ex communia-
tionem relaxatam fuisse albas ipsum in carcerem

Esse detrahendum neque dum bonis cederet, nec in
 hac parte clerici, vltimo prius legio specialiter
 dicitur. Hoc sequuntur Thierri, Joannes Andreas,
 et Antonius, sed eorum opinio aperte reuocatur
 tum, quia nullum verbum ceteris inuenitur in
 hoc Textu, immo contrarium facile suadet; nam
 si cetero bonorum perierit, ad quid excommunicatio
 non proferebatur? et si Gregorius inueneret cle-
 ricum bona cedere debere, ut expresse inuit eandem
 honorem ab eis praestari, etiam decerneret ante
 relaxationem excommunicationis, ipsum o-
 diendum cedere bonis prius debere.

Omissa igitur hac
 interpretatione, ut privilegium, seu beneficium
 clerici impetranti concessum agnoscamus, scien-
 dum est Leg. II Tabul. quom refert Cuiacius, Lib.
 30 Obseru. Cap 32. Debitore intra legitimum indi-
 cati tempus non solvence, licere creditori manus
 in eum iniicere, et secum ducere vltimum neccis
 aut Compedibus quinduum pondis, non plus, ne
 essent impedimento ambulandi, et inueniri
 Laici, ut notari debemus ad Leg. II Tabul.
 Cap. 8. cui nolenti de suo vivere debebatur credi-
 tor dare victum. Sextum Leg. si Vicum 32 ff de
 re iudicata, sed

Sed hoc iure abrogato novis Legibus, man-
 scunt tantum in iurum Venditis Solemnis, et
 Coniectio Debitoris in Carcerem. Postea enim
 Debitores Creditoribus in servitium dabantur

in engatulumq; tundeantur, ubi crude verberibus
flagellabantur, idque probatur ex Divo Thome
cap. 16 in illa parabola ubi Dominus inquit tradi-
dit cavendum tortoribus debitorem quousque
redderet universum debitum. plura Goffre-
du in Leg. de res alienum Cod. de oblig. et actio.

postea

Arria Robatus, lib. 2 de reindiana cap. 6. Est
licet⁺ mitiones Domani facti sint, adhuc in
miseris debitorum periebant, itant variis fla-
gellationibus precipue glumbaturis, eos castra-
rent, ut constat ex Leg. 3. et 7. Cod. Theodosianis, de
coact. donec Imperatrix Constantina dignissimas
fijissimis, et Catharinis nominis sui edidit con-
tentionem anno Dpt. 320. sui vero Imperij 16.
miseris hominum paupertatibus, quibus absq;
sui culpa frequentes opprimuntur.

Unde cognoscitur pa-
vilegium nequis conveniantur ut magna facere
potest, nec consistere, ut Denonq; quibus tribuuntur
non in solidum pro executione iudicati bono-
rum renditionem subtrahant, sed dumtaxat
quatenus facere possunt, id est quatenus facult-
tate patrimonii, relicti alimentis, sicut
in Leg. in ca 12 ff. de reindiana, nec in carcerem
deducantur etiam si solvendo bona satis non
sint, ut docuerunt Barbara in Leg. Manis 3.
n. 2. ff. de iure matrimonii. Int. de iuramento,
l. p. cap. 2. n. 28.

3
200

Deinde sciendum est, persona, quibus Soc privilegium
competit, ad ea classes, seu ordines ad Interpretibus referri.
1^a est eorum, inter quos summa sanguinis coniunctio
adeo, quales sunt Parentes, Liberi, Fratres. De privi-
legio sub test. in Leg. Sunt qui in Leg. cum ex
Causa 30 ff. de re iudicata; circa fratres autem ar-
gumentum deducitur ex Leg. Venim 63 ff. pro Socio.
Illustrat Accius de privil. Parent. In his omnibus
personis illa est communis ratio, quia cum ob sum-
mam sanguinis necessitudinem invicem sibi ali-
menta debeant, absurdum esset si liceret exigenda in
solidum, ab eis alimenta accipere, quibus sustentari
debet: ut probant Cuiacius lib. 32 Pauli ad Etictuz
in Leg. Titius 67. §. ult. ff. pro Socio, et Donellus lib.
22 Commen. cap. 9. quos refert D. Goni. ubi supra §. 8. in

Cui Doctrinae

Et diametra opposita Text. in Leg. Etiam 18. ff. So-
luto matrimonio: Ubi Pompon. in act. de dote, quam
mater contra filios exeret, admitti eos ad hoc privi-
legium docet si Patris, eidemque matris heredes sti-
terint. Unde supponit, in alijs actionib: ex quibus, non
tanquam Patris heredes, a matre conveniuntur, non
posse ex sua persona privilegium Soc opponere: quo
argum. dicitur Paeria de inope debitore, cap. 12. n. 28.
Ex mente Accianorum, probat, Liberi Soc pri-
vilegium non competere.

Sed ea omnia Sententia dicitur
dum est, in specie illius Text. propriam, peculiaremq.
rationem, circa doti actionem, qua filij ex persona Pa-
tris ut heredes conveniebantur, adripere sequentem
combat, privilegia hoc, matris concessum, cum

8
cum persona coniugii, ideoq; nec heredi eius partem
Text. in leg. mariti. B. cum sequenti ff. Solut. matrim.
Sed contrarium, merito, respondet Comp. quia prius
privilegium dicitur ea specie, non tanquam a datæ trans-
missum, sed tanquam novum privilegium ex novo
proveniens, illi competebat, ut docuerunt, post alios,
Barb. in d. leg. maritum B. n. 8. ff. Solut. mat. et
Suar. de Legib. lib. 8. cap. 11. n. 9.

Ad secundam pe-
sonam Classem, q. hoc privilegium competit, spectant
Socij, Simaginem fraternitatis, sicut enim fratres
in communiione bonorum sunt, ita et socij proprie
consortes dicuntur; Et fratres, a veteribus esse appellatos
constat ex solemnibus formis remunerandæ Societatis, que
habetur apud Petronium in Satyrico. cap. 10. et 11.

Ad tertiam
Classem personarum, que tantum condemnantur in id,
quod facere possunt expectant prius maritus, qui
in restitutione dotis, tantum condemnatur in id, q.
facere potest. Text. in leg. Patrum. D. et in leg. non
tam 20 ff. de ac. iud. quod privilegium pater suæ iusti-
tiae equitate, ob Societatem conjugalem, et reverentiam,
marito debitam, et ob eandem rationem privile-
gium Soc. competit uxori, si amaris conveniat
expressione dotis, sive ex alio contractu, Text. in
leg. non tantum 20 ff. de Solutio. et etiam Soc.
Utriusq; Coniugii, si expressione dotis conveniat
a genero. Text. in leg. penult. ff. de iure docum. an
tamens privilegio sanatus Soc. Sempes, et indistin-
te, sive constance matrimonii conveniat. sive soluto

et siue dolo fecerit, siue non, inter iniuri Consultos non
convenit, ut aparet ex dicit. Leg. ex Diverso, ex Leg. Sicut
21 ff. Solut mat. Quam questionem examinat D. Jona
in Comment. ad nat. ubi videre potest.

Ad personarum
Clasem expectant Patronus, Latrona, et eorum Li-
beris, Laurentesq; conventia Liberto, in quem Terribile
Libertatis beneficium contulerunt. Lex. in Leg. La-
tronu. 11. et in Leg. inter 19 ff. de re iud. Item donator,
cui ne ex liberalitate sua inopi omnino reddatur, pri-
vilegium hoc competit, Lex. in Leg. Herenim 11 per
totam, et in Leg. ex heredatam 29 ff. de re iud.

Ad clasem
personarum expectant illi, qui ob inopiam, misera-
tione Regis sunt, veluti emanipatus, vel ex-
heredatus, ~~aut ex~~ quare paterna hereditate se
abstinuit, aut ex minima parte heres fuit, idesq;
causa cognita, non damnata in solidum ex-
gesti cum filius familias esset. Lex. in Leg. 2. in
primis, et 5. 4. cum sequenti ff. quod cum eo.

Tandem etiam
hoc privilegium competit his, qui de re publica sunt
benemeriti, ut milites armati militis, Lex. in Leg.
miles 6. et in Leg. si miles 18 ff. de re iud. et licet
Duarelus in dicit. Leg. miles, et Donellus Lib. 2. Com-
ment. Cap. 2. non admittant hoc privilegium in mi-
litrū togatū militis, quales sunt Advocati, et
bonarum artium professores, magis tamen obvi-
nis competere illis argumentis Lex. in Leg. Medi-
co 6. cum Leg. sequenti Cod. de professorib. Lib. 10

et Leg. 8. tit. 3. partit. 2. ex quibus ita docuerunt Rodexii.
Suares in Leg. 2. tit. de los Gouernos. lib. 2. foli. 5. 5. n. 12
Barra de inope debitorae, Anton. Gom. in Leg. 83 hauri
n. 11. immo et nobilib. exemplo militum, hoc prin-
legium competit ex Leg. 1. et 6. tit. 2. lib. 6. Decret.

Deniq. eorum
etiam exemplo, hoc privilegium Clericis Ecclésijs
inuentis competit, ex praesenti Gregorij Decretali,
cum ratio ex eo provenit, nam cum militib. hoc
privilegium competat, et Clerici milites. Sicut
Gleba militis, Sect. in Cap. dilecto, et in cap. cum
Secundum de Casbendi, et in Cap. reprehensibile
33 quest. 6. ibi. cum militum Christi sit, Christo ser-
vire, militum vero seculi, seculi. Divus Aug.
Epistola ad Bonifacium Comitem, ibi: in silentio
ingratum milites Christi, non ut occidant homines, sed
ut expugnent Davides, et Potestates, et spiritualia
nequitijs. Ideo Clerici non deest de regas

Accedit, nam si alij Personis, supra relatis
Conceditur hoc privilegium propter reverentiam, illis
debitam, quanto magis Clericis concedi debet? tan-
dem, quia alia, cogentia Clericis mendicare, in
opprobrium totius ordinis Clericalis. Sicut. sessione
21 de reform. cap. 2. quare Statutum fuit, ne Clerici
absque beneficio, vel competenti patrimonio ordi-
narentur. Sicut. in Cap. 2. et 2. de Prebendis, immo
Sicut. in Cap. tuis questionib. eodem tit. ibi. Suis que-
tionibus respondemus. Et.

Quod adeo verum est, ut ita ordi-
natus non possit patrimonio, ad unius titulum

ordinatus fuit, aliquo modo distraxere, nisi alia
 habeat unde commode vivere possit, Trident. dit
 cap. 2. Sed hec doctrina hodie subtrahi non
 potest. Stante notissima prohibitione ab Innocen
 tio PP. II. Habilita, in Bulla, quae incipit Speuda
 tore domus Israel, in qua praecipit acquirere,
 beneficium sufficiens ad congruam vitam su
 tentationem, ad cuius titulum possit tantum
 modo ordinari Clericum, sublata quacumque
 facultate supplendi (Verba sunt ipsius Bullae)
 quod defuerit annuatibus eiusdem beneficii, cum
 adiectione patrimonii, etiam pinguis; Merito
 ergo statutum est, Clericum, pro debito civili non
 esse in carcerem detinendum, nec cogendum
 bonis renuntiare, sedcessionem facere, sed com
 petere illi privilegium, ne conveniatur ultra
 quam facere potest.

Sunt tamen nonnulli casus,
 in quibus Clerici privilegio huius testis non
 stantur, primus est, si negaverint, se clericos esse
 tempore Contractu, et alio alicuius ad contra
 gendum, Int. de iuram. et part. cap. D. n. 20. nam
 qui negat qualitatem sui personae, ob quam illi
 conceditur aliquod privilegium, illud amittit.
 Ita in Leg. 1. et ibi Glo. a, Cod. ad Maedomanuz
 Lex in Leg. 6. tit. final. partit. 6. eodem modo, si
 nobili, tempore contractu asserat, se plebeium
 esse, non gaudet privilegio nobilitatis, immo in carce
 ra pro debito, ex illo Contractu proferente, et resolvit

Arbedus in Leg. l. tit. l. de b. 6. Veroy. n. 29. que limitatio
non habet locum. si y, cum quo Lexius contra hebat
scribat, illum Lexium eye; quia frons sciendi
non fit. Text in Leg. cum donationis, Cod. de tran
act.

Secundo Limitatio privilegii in hoc Lexo
concerunt in Lexio bona propria occultante,
ut ex eis non satisfaciatur Creditoribus, tum enim
potest excommunicari, et in Carcere detineri, donec
solvat. Text in Leg. Verum l. 3. §. et hoc quoque
ff. de iur. doct. docent ignobile dem reobvientes,
Int. ut supra: et Arbedus. in d. Leg. l. n. 3.

Tertio Limitatio privilegii huius text. non procedit in debito
procedente ex maleficio, vel quasi. Lex. in cap. l. de
depono, quia fidelitatem restituit qui indignus pri
vilegij sui beneficij. Lex. in Cap. cum quis 18 de her
editi in b. In de eo casu luit in corpore, si non habet
in gre, l. leg. v. ff. de poenis.

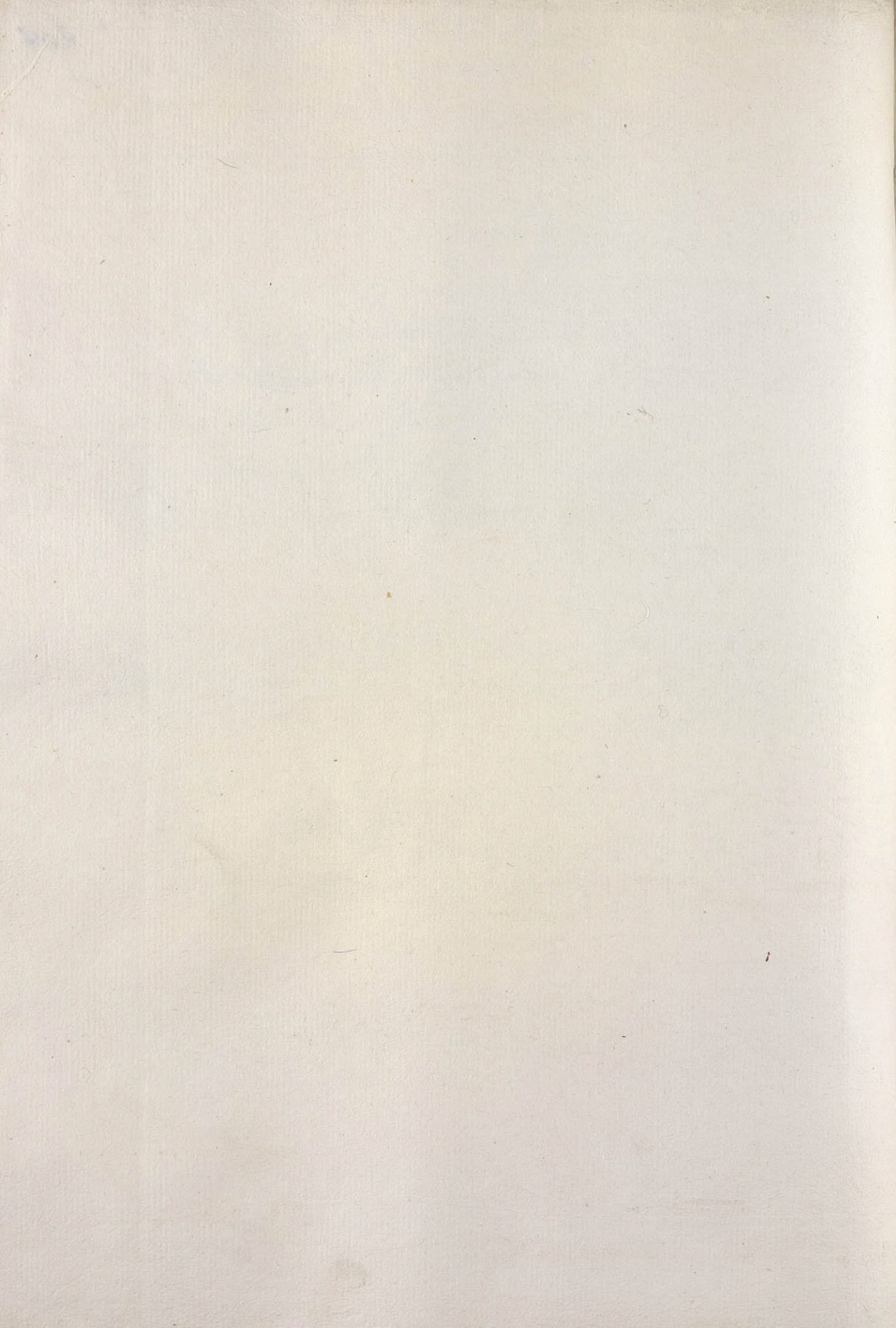
Prosequitur Lex. et ait: Exco
municatiois sententiam promulgavit

The first part of the paper is devoted to a general
 consideration of the subject, and to a statement of the
 objects of the present inquiry. It is then divided into
 three parts, the first of which is devoted to a
 description of the various species of the genus
 and to a statement of their geographical distribution.
 The second part is devoted to a description of the
 habits and life history of the various species, and
 to a statement of their economic importance. The
 third part is devoted to a description of the
 various diseases to which the genus is subject, and
 to a statement of the means of their prevention and
 cure. The paper concludes with a summary of the
 results of the present inquiry, and a statement of the
 author's conclusions.

[Faint, illegible handwriting throughout the page, likely bleed-through from the reverse side.]

Ad Hess. in Cap. Propter eius ingrati-

ding to. De Donationib.

Mag. Rodus Magnanimus fidei defensor, summa-
 rumque scriptor diligentissimus, et viri nri Canonici
 magna ex parte compilator eximius, inter plures, quas edi-
 dit Contributiones, que passim in Libris Decretalium circum-
 feruntur nullam huius equitate pleniora, composuit, que
 ex tripartita sorte, repetendam reliquit, et sedes habet,
 in Lib. 3. Decretalium sub titulo de Donationibus eius
 Libera, eius specie omnia, sic se habet.

Propter eius ingrati-
 tudinem, inque liberalitate est collata, donatoris persona
 de rigore iuris, eam ponit rescire: Si forte in ipsius
 impias manus iniecerit: aut sibi atroce iniurias, seu
 grave ærum suarum damnum, vel vite periculum inferre
 perimpserit: quod tamen ad Donatoris, qui hoc tacuit,
 non extendit. Successores: En verba Lex. fideliter, et
 ad inque relata, ex iuris vicibus hanc deducimus, defensan-
 dam conclusionem: Donatio, propter ingratitude, po-
 test per Donatoris, non per heredem eius, qui tacuit,
 resciri: Probat eam Alex. in L. si mortis ff. de donationi-
 bus causa mortis, Lex. in L. fin. C. de resciscendi donat. et in L.
 cum res C. de contra henda emptione, et in L. omnimoda, C. de in-
 officio donat. Lex. in L. sol. 30. C. de liberali causa, Lex. in
 L. 5. Imperator, ff. de libris agnoscendis, et in L. ingrati, ff.
 de inoff. testatoris, et in L. penult. t. 2. part. 1.

Illustrant, Alex. con-
 gestos in pagenti à Trana, et Barb. in Collect. ad mag. Lex

Petrus Greg. Lib. 3. Dabit. 8. 19. cap. fin. Camillus in repetitio-
ne ad hunc Tex. fluxus congelit a Boquerol. Alleg. 6. n. 86.
Hemmerilla, in L. 1. 2. part. 5. Peta disceptat. 2. n. 2. La-
zaea deus. 2. n. 11. Amari Lib. 2. Observat. cap. 6. Gibal. tomo.
2. de negotijs, tit. 2. art. 2. n. 7. Petrus de Donat. n. 1. cap. 18.
per totum. Cabillo Lib. 3. Controvers. cap. 10. D. Gonn. in
Comment ad hunc Tex. n. 2.

Nulliusque iam proinde Sexti Veni-
tate nonnulla amabilia iura concesseram, nunc tamen
aliqua iura sunt, quae nisi Lexpi bellum parant, et
quodvis ita illustrata appareat non Concessio, eam dubia
et coniunctam reddere videntur. Sic ergo prima dubitandi
ratio: Donatio inter vivos, gratuita, irrevocabilis est, Text.
in cap. Saecularium, 11. q. 2. et in cap. Sunt qui. 11. q. 3. et
recte, cum ex cap. 2. L. Cuius non aliter Donatio celebra-
retur quam si res mobiles, vel immobiles per traditionem
aut solemnem manipulationem darentur, iura vero, et
actiones, solemniter cedent. Item in L. iura 2. cum seq.
C. Theodosiano de Donationibus. igitur nec eo causa ingrati-
tudinis, vel simili Donatio revocari potest.

Secundo in aliam partem,
ubi Greg. negat heredibus Donatoris contra Donatarium, ingrati-
tatem competere hanc actionem, seu conditionem, nec ab eo per successo-
res res auferri posse, obstat, nam hae actio rei persecutoria
est, sed omni actione rei persecutoria, et si prosequantur
ex delicto, dantur heredibus et contra heredes: Cum et suc-
cessoribus Donatoris in revocandi simili Donationem
competit, quam sententia, rearsie defendit Donatus Lib.
2. Commentationum cap. 29. igitur non recte Greg. in presentibus
negat, per successores Donatoris, revocari posse Donationem
sive integram collatam,

Quibus difficultatibus minime obstantibus
vera est praesens Controversia, videlicet, Donationem, ob ingrati-
tudinem

Donatarij posse donationem revocare, conditione, quae appellat.
 actus ingrati. *Lex. in d. L. his soli, ver. albione;* quae est ^{causantia}
 actus personalis, qua intendit. ut res donata ^{quod Ma} revocetur.
 in Dominium Donatoris, et interim, dum per sententiam
 auferat. in dominis Donatarij manet, *Inter. de manum.*
f. p. cap. to. n. d. Notamen, ut voluit Donellus, lib. 12 Com-
men. cap. 31. hae actus ex ipa Donatione nascit. Sedona
id, quod agit. hae actus procedit, ut interdum conditio
*indebiti. *Lex. in L. is, qui, 13. d. ult. ff. Commodati.**

207

De ingratitude

ante, legitime constare debet, veluti si Donatam aro-
 ces inuicias Donatori inferat, si eius viti invidetur,
 si grandem castum mollem illius substantij, et boni
 ingerat; Et merito ingratus reb. donati praevalit in p-
 nam tam immensi delicti; ingratitude enim viti
 actus grave est, ut cetera alia facile vincat, ac superat D.
 Bernardus, in *Contra, ibi: Ingratitudo est hostilitas,*
inimica salutis; quoniam nihil ita displicet Deo,
quem admodum ingratitude, Seneca lib. 1. de benef.
cap. 16. ibi: Fugendum est ingratorum esse; quoniam nihil
que concordiam humani generis dissociat, ac dirahit
quam hoc vitium, et ibi: quis denique non ingratorum
desertet homines, sibi ipsi inuicem.

Unde ingratitude om-

nium vitiorum appellatit maximum id, Seneca, ut non
 im merito apud Deos ingrati actio praedita esset, Legit
 q; et moxib. acceptis, ut in iudicium, crimenque vocari posset
 qui beneficii accepti immemor, cum posset, non revocasset,
 quod et Maedonibus in usu fuisse, probat lib. 3. de
 benef. cap. 6. ibi: excepta Maedonum gente, non est in
ulla data adversus ingratorum actio; quod Romano anteq

nulla adversus ingratos constituta fuit actio; quia ut ibidem
Seneca ait d. Cap. 6. hoc frequentissimum eximen nusquam
fuerit ubi que improbat. neque absolvimus illud, sed cum
s. si fructus esset mercedis tui estimatio, tantum odio damnarimus,
et vitæ ea reliquimus, que ad vindictas Deos mittimus.

Sed adhuc
tamen adversus male meritos, impuros, et flagitiosos Li-
bertos, qui erga Patronos ingrati habitaverunt, ipsos in sen-
tentiis ita, redigendi facultas Patroni concessa est,
quod in tanti criminis delectatione, et ad filios etiam
extensum est; non tamen ad eos, qui Libertati tem-
poraria sunt nati, sed in l. qui manu mittuntur C. de
de opere Libertorum, sed in l. 2. C. de Libertis, et eorum
Libertis, sed in l. solo. 30. C. de Liberali causa.

Quamvis mag-
nitudo ~~grati~~ beneficii, quod servus accipit ex prestatione
Libertatis, cum ex infamibus, et vilissimis servitutis con-
ditione, miserisque habitibus, in Libertate renovat. quod quam-
vis de beneficium appellat Ulpianus in l. 1. de bonis Libere-
torum, et in finit. estimationis Paulus in l. non est 16. in
fin. de regul. iur. Neque immerito nam servus expositi
fuerunt infamibus carceribus, pugnis, collapsis, subit. virgis,
vinculis, carceribus et morti, ut docet Orléanus ad Paulum: qui
vires et vita ipsa quotidie in discrimine posita per Libe-
rati Dominorum, et constat ex d. in potestate, de his, qui sunt
sui, et ex Seneca Lib. de Clementia, cap. 18.

Unde, qui tanti bene-
ficii immemores ingratisime contra Patronum Ceterum
dixerunt, criminibus manifestos meritis ad servitutem re-
trahi debent, et quibus fuit, ut pena coramant. quos beneficia
non mutaverunt, ut ait Tacitus Lib. 13. annalium, et Servus
lib. qui Libera esse nescit, ut ait Valerius Max. Lib. 2. cap. 11.

Nam qui Libertate accepit Verba sunt D. Ambrosij) me-
 minisse sui munusculi debet, ita ut Patrono suo no-
 teat Legitimum Obsequium deferendum, et Similiter ob
 hanc causam ingratitude, etiam filij, qui contra matrem
 contra Patrem stiterunt, vel ingrati, iterum in patriam
 potestatem rediguntur. Lex. in L. Inica, C. de ingratis Li-
 beris, ubi Crutius et Lib. to. Observat. cap. 33. Antonius
 Faber, in iuris prudentia Papiniana t. 8. princ. s. illat. 2.
 Donellus Lib. 2. Comment. cap. 11. et ibi D. Qualdus.

De iure sciendum
 est, quod ingratus dicitur, cuius datus, et datus fontem
 misericordie, rorem precat, et fluenta gratie, ita Cenedus
 ad Decretales. Collect. 31 n. 3. quare perigrant ingratitude
 non solum Donato in concedit facultas revocandi donationem,
 in casu? in nro Lex. expressis, et Similibus, verum etiam
 hęc facultas ampliari potest procedat, et habeat locum etiam
 in possessione Majoratum, qui adversam intentionem causam
 ingratitude commisit, et per Molin. de primogeniis
 Lib. 4. cap. 9. a n. 8. et in Clerico scribente, vel iudice
 extenuentem contra suam Ecclesiam, qui potest tamquam
 ingratus beneficiis Ecc. primari licet. Sem. dicendum sit
 si ingrati in iuribus Pastato, qui illud ei contulit, et cre-
 xit. Indus de alimentis t. 7. q. 38. n. 5. Mansa de iuridictio-
 ne p. 1. can. 16. n. 12. et in Patrono ingrato Ecc. qui pro-
 pter hanc causam perdit in Patronatu.

Quatenus, quanto dispositio
 nri Lex. habeat locum in casibus supradictis, et nonnullis
 alijs, congestis a Barb. in Collect. ad nro Lex. Civitani
 tamen debet primo in Donatione facta Ecc. que propter
 ingratitude in Pastato, seu Capitulo non potest revocari.
 Et ratio est, quia hęc Donatio censetur facta Deo, qui est
 omnium gratiarum liberalissimus largitor, et tradit

Menochi remedio d. recuperande, n. 102. Secundo limitari
in Liberto Clerico, qui nullo modo post susceptum ordinem
revoari potest in servitute propter ingratitude, cum
misam in Patronum. Tertio limitari in Donatione facta
causa mortis, que non revocatur per ingratitude, Dona-
tarij, et tradit Lincler, lib. 1. C. de bonis matrem, p. 3.
Ver. 32. n. 62. Quarto in Donatione remuneratoria, que
quidem irrevocabilis est, et tradunt Molin. de iustitia
tractatu 2. disp. 281. n. 1. Joann. Garcia de Donationibus remu-
neratorijs.

Deinde sciendum est, quod hoc jus revocandi Do-
nationem ob ingratitude, personale est, et non transit
ad heredes Donantis, quod quidem intelligendum est pro-
cedere quotiescumque Donator ipse scivit ingratitude, et
habuit tempus revocandi Donationem, et non revocavit. Se-
cundo vero si revocasset Donator, vel non habuerit tempus
revocandi; quoniam tunc heredes ipsius Donatoris revo-
care poterunt, secundum Firacquet. in l. si unquam, verbo.
Suscepit Liberas, n. 25. et Anton. Gom. in cap. 2. n. 12.
Ver. addi: et ratio est; quia quicumque actus, que de bonis tan-
tum causa dat. cum persona, eius gratia interdidit. Ver.
in l. penult. ff. de in ius vocando, Ver. in l. in iuriam 13
ff. de iuraj., et in l. Posthumus l. 5. ff. in cum duob. l. 1.
Regg. ff. de inoffiis, nisi preparatum sit ipsum in-
dium, aut ingratitude extrajudicialiter denunciata, et ex
l. 1. C. de revocandi Donationibus docent Donellus, lib. 12
Comment. cap. 29. Vbi Gualdus littera B.

Causa autem, qua Do-
nator potest donationem revocare, non solum sunt que in iure
Ver. arguuntur videlicet, si Donatarius impia manus inie-
cerit in Donatorem, aut sibi atrocis iniurias, seu grave
reum suorum damnum, vel vitij periculum inferre presump-
serit, sed etiam alij, ut si paco, Lapide, aut ferro percussus

in idem et ordinario Regia Turana, lib. 2. t. 63. §.
 2. et tradit Rotello p. 2. lib. 18. g. 2. n. 3. qui etiam voluit,
 procedere dummodo mortalis culpa committat. Si non
 que in patre, aut etiam in sui ipsius, vel alterius proxi-
 mi legitimam defensionem faceret, aut aliam ista
 de causa, nequaquam donatio reuocabit. Et de iure
 arbitris iudicis relinquit iudicare, que sint causae gra-
 uiores, et quando ex ingrato animo proferant, et tra-
 dunt Gonz. l. n. 2. et Menoch. de arbitrarij, casu 22.

Et merito, nam ex multis causis oriri potest ingratus, quia, ut
 ait Seneca lib. 3. de benef. cap. 4. multa sunt genera
ingratorum. Ingratus est, qui beneficium accepit se
negat, quod accepit. Ingratus est, qui dissimulat,
ingratus, qui non reddit. Ingratissimus omnium,
qui oblitus est. Ac proinde, cum ingratus sit
 sit in multis, in munus, operibus. Voluntate, bene-
 uolentia, ita et ingratus animus in omnibus potest adesse,
 V. g. Libertus erit ingratus Domino, non amittendo, et
 obsequia non prestando. Sex. vii l. 1. de operibus Libertorum,
 et in l. ingratus §. 9. de iure pat.

Unde inferat interpre-
 tatio ad Proletoriam rescriptum in l. solo 30. C. de li-
 berali causa, ubi statuit solo obsequium non prebiti
 velamento, datam libertatem rescindi non posse. cui
 congruit l. Con. vii l. 3. in fin. ff. de adimendis Lega-
 tis, ubi Legata, que sunt quedam donationes, primis
 iuris. de Legatis, non rescantur propter leuem offensam,
 et tamen si obsequium non prebitur Libertus, ingra-
 tum esse docet Paulus, in d. l. ingratus §. 9. de iure pat.
 iuncti l. Libertus §. de obsequio prestandis, et in l.

matea. 5. in fin. de operis Libentium. Cui disimulati
statim occurrit Accusatio hic, quem sequitur Sali-
cetus n. 4. et alij; quorum relitio interpretamentis, pro
laqueatione, observandum est cum Amara, Lib. 2.
Observat. cap. 6. n. 29. Libentis, hoc ipso, quod Libentis
sunt, pro beneficio manumissionis Patrono adtribu-
to manere, ad obsequium prestandum, et alia mu-
nera, in quibus consistere dicitur. itaque ob-
sequium in Libentis est honor, et reverentia, quam
pro illo beneficio manumissionis Patrono exhibere
tenentur, Ter. vi. l. 2. et in l. Licet, in fin. de obseq.
prestan.

Hic honor partim versat in faciendis, partim in
non faciendis. In faciendis, ut omni dicto, factoque Li-
bentis erga Patronum reverentia segetur; in non
faciendis, ut ne Libentis manus violenta ingerat
in Patronum, neque contumacia, et ne ad verum vitam
aliquid moliant. Docet eleganter Cabrensi, in l. Si
non loatem 26. §. Libentis n. 3. de condictione indebiti.
Ex quibus constat, quod si Libentis aliquid contra
Patronum egerit, ex quo offensa resultet, tanquam
ingratus poterit accusari, et in Severitatem redigi.
Alia autem, si ob non prestitum obsequium duntaxat,
ubi culpa non reperiat. Sed tantum aliqua incuria,
vel quia obsequium non prestiti color, aut preteritus
Amara a Patrono questus est, ut Libentis, tanquam in-
gratum in Severitatem revocaret, non debet hoc
lib. 2. obser-
vat. cap. 6.
n. 34. Valere, neque pena imponi.

Faint, illegible handwriting covering the page.

Ad Sextum in Cap. Titius,
Quinto, de Testamento

Gregorius Bonus, magnanimus fidei defensor
Scismatumq; Trigator diligentissimus, et in his rei
Canonici, magna ex parte Compilerator Eximus, inter
plures, quas edidit Constitutiones, et que passim in
Libri Decretalium circumferuntur, nullam hinc
difficultati parcm composuit, et sedem habet in
Lib. 3. Decret. sub. 7. de Testam. Cuius dicitur Expositio
nem agnoscimus, que non solum antiquorum, verum
et recentiorum utriusque maius ingenia Interpretum
Vexavit; Summe enim diffidit est Textus, Unde
eius sensum genuinum, si ignorare fateor. Valde,
in L. t. n. 123. C. de Sacros. Ecc. et Gregorium in eo, aliqua
opinionem deceptum fuisse, putavit Titius Lib. 2. Sectus.
Cap. 26. Sed ut verum eius sensum percipiamus, eius
speciem depingenda est.

Auctor
ille Dam-
natus Vi-
nius scri-
bit

Quidam fecit testamentum, in eoq;
Legavit ~~causam~~ Ecclesie Mesanensi Calicem, et puerum
Consentini Ecclesie, quo pene se designabat, hares. Statim
aut Legatas tradidit Ecclesie Mesanensi, bona fide; post-
modum, cum Ecclesia Consentina, in unius dominis
erant; ab eo tam Calicem, quam puerum peteret, ipse
hares ab Ecclesia Mesanensi, tam Calicem, quam
puerum regebat. Ecclesia Mesanensi restituere
renuebat, allegans, unius civilis dispositionem, iuxta
quam, hares tenetur Legata etiam rei alienę solvere,
et Legatarum, ea possidentem, non teneri, hęc
rethorice, In quo dubio consultus Pontifex ita respondit

Filius noster Faustinus conqueſtus eſt, quod quon-
dam, Letnatius, Pater ſuus, aliqua Eccleſiæ Reſty, ſe-
pulchra ſue gratia, in ſui alieni reliquit. Et quidam
Leges ſeuti hoc habent, ut leges abſolvendum cogantur
ſi aſſerunt rem legaverit alienam; ſed quia lege Dei,
non autem lege ſuavis ſeuti vivimus, vel de mihi
videtur in iuramentum, ut ſi tibi legatur, quæ uniusdam Eccle-
ſiæ eſſe prohibentur, a te teneantur, qui aliena retinere
debetis.

In quorum reſponſione elucidaſione deſer-
nemagam, et paragraphis modo ſingula, plenius ſi-
me explanare conabor. Filius En ego prioris ſer-
tu reſta. Filius noster Faustinus conqueſtus eſt. Con-
queſtus enim fuit coram Gregorio Filius Faustinus,
qui ſerſe fuerat Pater ſuo, eo quod Legata, a Patre
reſta, ſolvere tenebatur ex bonis Patris, non tamen
manipula, et alia eius bona detineri debebant per
deſerſionem Eccleſiæ præter tu ipſorum legatorum
ſi exponit Gonz. in notis ad natum teſt. n. 2.

Proſequitur textus
et ait, quod quondam, Letnatius, Pater ſuus, aliqua
Eccleſiæ, Sepulchra ſue gratia; Tum enim Fideles
ſolebant, ſubſeſe exequiarum, aliquam rem Eccleſiæ,
ſi ſepeliebantur, relinqueret; teſt. in cap. officij. hoc. 6.
Et in Cap. conqueſtante, de officiis ordinarij. Unde
teſtator, de quo in præſenti reliquit, ſepulchra ſue gra-
tia, rem alienam ſui; et pro ſepulchra ipſa, tabulam,
curiam; quod poſterum Gregorius improbat quia
ſepulchra causa, prædium, vel quid copreſty reſerſi, ſa-
cris Canonib. prohibetur eſt. teſt. in cap. ad abolendam
de ſepulchris. Ubi Gonz. in eius Commentariis, Val-
durnus in Novella 23 Juſtiniani.

Vetus

Proximum Terro. Terro alieni reliquit. ut per-
cipimus sensum horum verborum, in quibus cum
alij sequentibus tota difficultas nisi Terro consistit, suppo-
nenda sunt nonnulla in re Quasi iura, quae in
Legatum rei alienae, a testatore, allatum, supponi solent.

Et primo sciendum est, per illam absolutam potesta-
tem, testatoribus concessam Lege Decretali, fieri un-
quam esse illis legare rem alienam, cum in et eorum,
de propriis patrimonio disponere credantur, heredem
suum gravando, ut rem alienam a Domino redimat,
et Legataris tradat, et si Dominus vendere renuerit, eius
stimulationem praestet.

Unde re aliena legari posse scriptis
constat. Terro. in l. cum Terro §. 2. de Const. et in l.
si Dominus §. 3. ff. de Legat. 1. et in l. cum alienam
to. C. de Legat. et in l. non solum Inst. eodem t. Nec
hoc cum dici potest, testatorem de re aliena disponere,
et eam in Legatarium transferre, contra l. Confusionem
§. ff. de iur. Codicil. aut Dominum rem illam ven-
dere cogi, contra terro. in Leg. in iurim. C. de contrahenda
emprione. Cum tantum damnatus heres, ut rem redi-
mat, aut eius stimulationem Legataris praestet. Et
quia hoc dari non potest, si testator heredem instituat
ex aliena hereditate, ides, licet legari possit re aliqua
non tamen heres qui instituit potest in hereditate
aliena, ut est notum.

Mud autem olim proprium fuit
Legati rei alienae, videlicet, ut per damnationem ad
lingue reheri, nam per vindicationem, non alij res lega-
ri poterant, quam ille, qui utroque tempore, testamenti
et mortis ex iure quiritium, in dominio testatoris fue-
rant, quod suaderit ex l. qui quatuor §. 5. ff.
ff. de Legat. 3. Ades et si per vindicationem, res

res aliena legaretur, inutile Legatum esset. text. in l.
si alienum 29. ff. de hered. instituendi. Si intelligitur
Lex Secum filij. 44. §. 1. de Legat. 1.

Ex qua differentia lu-
cem accipiunt nonnulla in his disputata testimonia
1. Textus in l. tantum 88. ff. de verb. sign. ubi Celsus
affirmat, praedium alienum Legatum, quantum pecunia
hereditaria emptum, non esse ipsius Testatoris fuisse.
Ex quo textu deducunt Cuiacius lib. 14. Observationum
cap. 36. Et Valentinus de Legat. cap. ult. n. 5. rem alienam
Legari non posse per indicationem. 2. Textus in
l. si secum 44. ff. de Legat. 1. et in l. alienis 61. ff.
ad l. falsidam. et in l. Pompeius 13. §. Sed Legatio
ff. in fine de adquirenda possess. qui quidem inte-
ligendi sunt de Legato per damnationem cum
eodem Cuiacius lib. 25. Observat. cap. 23.

Legatum igitur
aut aliene consistit, sed non semper ab herede de-
betur, immo plurimum interest, utrum Testator
sciens, an ignorans rem alienam legaverit; Si enim
alienam esse sciens legaverit, debetur: Si autem
ignorans non videtur. text. in Leg. Unum 82. §. si
item 8. de Legat. 2. in casu enim ignorantij non pre-
sumitur, Testatorem velle heredem suum onerare
aut aliene redemptione. text. in l. qui dotem
16. ff. de dote prelegatas, nisi res legata sit ipsius
heredis: tum enim sive sciverit, sive ignora-
verit, Legatum debetur, vel si Legatum relictum
sit personae communi, veluti uxori, aut alicui ex
cognatis: Ex coniectura enim Testatoris Legatum
debetur. text. in l. Iuribus Mutius. ff. de

216
auro, et argento, vel si scavo alieno libertas au-
litarit. Text. in L. Paulus 39. ff. de fideicom-
missaria libertate.

Indubio tamen, an testator scienter,
vel ignoraverit persumitur, testatorem ignorasse.
Ides omni probandi transfunditur in Legatarium,
qui probare debet, testatorem scienter legasse
rem alienam, S. et verum Inst. de Legat. Docet
Bereta, in repetit. ad natum text. fol. 12. et ex eo Sonz.
in Comm. Inuius text. n. 10.

Sed licet hęc iuxta prin-
cipia vera sint, illis tamen adreasantur non
nulla iuris testimonia. 1.º Text. in L. cum Patet
11. S. de verbi ff. de Legat. 2.º Vbi dicitur, Filium,
cui Patet rem alienam, et propriam legavit,
non habere actionem contra alios fratres co-
heredes: Ergo etiam si testator commisit per-
sonę rem alienam legaverit, si ignorans le-
gatum reliquerit, non debetur. cui difficultati
M. Satisfaciunt varia adduxerunt Donellus, Cal-
da, et Leon. Gregorius, quibus omnibus re-
pondendum est cum Cuiatis in eo textu lib.
8. respon. Latinianis, dicendo, in eo textu La-
tinianum non denegare actionem filio ad fidei-
commissi bona persequenda, sed tantum ac-
tionem, quod si bona illi ex fideicommissi causa
extera sint, non habet actionem filius in co-
heredes, ob exceptionem: quod ex eo procedit, quia
regulariter hęc rei usus exceptioni non tenetur

Text in L. h. 28. ff. de Erictionibus

Secundo aduersarius

Text in L. falsidia 24 Sult. ff. ad L. fal. ubi aseri-
tux, sanctus percipit, ex re heredi, Legata, non esse resti-
tuendos Legatario, neque in quartam imputandos: ex
quo textu sic innuato; Si esset verum, rem heredis Le-
gatum percipere deberet, ac deberet, si esset ipsius testatoris,
sanctus in ea spe in imputandis in quarta, et impu-
tantur cum res propria testatoris Legat. ad textum
in L. in quartam ff. ad L. fal. Ergo non procedit idem in
in Legato rei propriae, ac in Legato rei heredis.

Cui diffini-
tati respondendum est cum Cuias. Lib 26 obscur. cog. 11.
arcuendo, quod licet Legatum rei heredis percipere de-
beat, ac Legatum rei propriae; tamen res ea ac le-
gata aliena est, cum testatoris propria non sit,
argum. L. ut. C. unde vi. Unde cum heres eam po-
sideat iure proprio, non iure hereditario, non tenet.
sanctus ex ea percipere restituere, aut in quartam
imputare.

Quarta sciendum est, quod omnia iura prin-
cipia superius tradita circa Legatum rei alienae, procedunt
in Legato rei, quo omnino aliena est. Si autem, aliena sit pro-
partes, et pro parte propria, vel testator aliq. in ea habeat,
tunc eum legare censet tantam partem, aut ius, q. in ea habe-
bat. text. in L. Sidonius, 24. §. final. ff. de Legat. 1. et in Leg. fun-
dus 24. ff. de iust. et legat. Non et ratio est, quia in du-
bis credit. testatorem legare voluisse ius tantum, q. in ea
habet, nec verosimile est heredem suum gravare voluisse,
ut admitteret alienam partem. text. in L. Firmus 6. §. si
rem. ff. de Legat. 2.

Nec huius principis obstat, si dicit, idem in-
dari de parte ad partem, quod de toto ad totum; et appellationem
rei totam rem contineri, text. in L. 2. dicitur, §. 2. ff. de
erit. Nec a verbi testatoris facile est recedendum. text. in L.

Ull, anville 26. ff. de Legat. 3. nam respondet: a verbi, et
 argumentis rudi, quando constat alit. censisse testatorum,
 cum eius mens potius quon. scriptura attendant. lex. in l.
 vbi 26. de reb. Dubijs; sed voluntas testatoris facile in presenti
 casu colligitur ex supra traditi: Ergo tamquam in iure, q.
 testator scilicet inopia re, legatum consistit.

Sed an, iure cano-
 nico attento, legatum rei alienae sublineatis et valet, attento
 iure civili, controversum est? Et non valere, probari vi-
 detur. ex presenti textu, vbi Gregorius ait, quod licet ea
 lege seculi teneat. heres rei alienae, legataris postulat;
 tamen non iura legem seculi, sed iura legem dei re-
 pendum esse: Unde deducitur, legem seculi, id est civilem,
 que permittit rei alienae legatum, non observari, iure ca-
 nonico attento; sed contraria sententia verior est, vide-
 licet, etiam iure Pontificio attento, legatum rei alienae va-
 lere; et ut presentibus textibus exponant varia abusum iuris
 Interpretes. Accursum in d. Le cum alienae. C. de Legat.
 et plures relati a Coraxambie in presenti n. b. vbi. Pamaant
 iure canonico inspecto legatum rei alienae inutile esse.
 Sed eorum interpretatio condicunt. tum auctoritate, tum
 ratione;

Auctoritate ex text. in cap. Episcopus 12 q. 5. vbi lega-
 tum rei alienae tenetur, et debet sublineari et debet. in
 eius verba: Si Episcopus, condito testam. aliquid de Ecclie-
 raticis iuris proprietate legaverit, aliena non valebit,
 nisi de iure proprii facultate supleserit. Ratione
 quia eadem ratio, que facit ut legatum rei alienae, si
 iudicium iure civile sublineat, videlicet, quia publice expe-
 dit, testatorum voluntates exprime habere. lex. in l. 4. C.
 de Sacros. Ecc. procedit etiam iure Canonico inspecto, iura
 quod etiam expedit voluntates observari, ut omnia, scun-
 dum defuncti voluntatem procedant. lex. in Cap. tua nobis
 hoc t. ibi. tua nobis. Gaudeamus in iur. marit. ff. text. in
 Cap. cum Marthe de celebr. missar. et in cap. ult. l. 3.
 q. 2. Ergo, eadem rigente ratione, eadem debet esse

Utriusque iuris dispositio; argum^{to} text. in L. illud, ff. ad
L. Aquil.

Accedit, nam Lex permittens Legatum rei alienę nullam
illam inuentionem continet; siquidem dominus rei non
ideo permitti eius dominio, sed iusto pretio accepto, si vult
eam vendere, potest; alia hereditationem, seu fructuum
perstando, liberat. et si Lex civilis, legare rem alie-
nam permittens, inuicta esset, improbari. per Ecclesię,
Patres; et improbat. prescriptio civilis, que sine bona fide
medio tempore, prescriptione admittit, et expresse ha-
betur in cap. quoniam finali, de prescriptionibus. Quo-
nam omne, quod non est ex fide fecerat est &c.

Nec audiendus

est. Sicut ad tit. C. de Legat. cap. 5. qui apertum, im-
probari a Gregorio in presenti Legem civilem, Legatum
rei alienę admittentem, sed eam adhuc esse observandam,
quia a Gregorio expresse abrogata non fuit. Refellit
etiam, immo et damnandus Arnoldus Brunnus, qui
lib. 2. Select. cap. 26. et in d. 5. non solum in tit. de Legat.
annus fuit auerere, Gregorium ex parte deupam fuisse,
et confirmaret rei alienę Legatum ita sublineri, ut dominus
eam vendere cogatur; qui iuris lapsus valde alienus est a
sententia nra Gregorio.

Hi, ut presentem textum exponant,
autunt ideo Legatum rei alienę in eo improbari, quia
Legata erat rei Ecclesię; quo eam Legatum nullum est, quia
eius rei alienatio prohibet. Text. in cap. 5. nulli de reb. Ecc.
Unde, cum ea omnia, que prohibent. alienari, legari ne-
queant. text. in L. cum servus 32. ff. de Legat. 1. et in L.
1. ff. de auro, et argento: ideo Legatum rei Ecclesię in
presenti textu relictum, non valet. Ita docuerunt Paqui-
nus lib. 5. Controvers. Catharinus, in d. cum alienę et In-
nocentius in presenti.

Sed etiam hęc inexpressio continetur.

Ex eo, nam Legatum rei, cuius alienatio non in
 possibili, sed difficili est, valet. Text in l. apud Julianum
 § finali ff. de Legat. l. Ego valere debet rei Ecclesie
 Legatus, cum eius alienatio non impossibilis iudicetur.
 Siquidem potest alienari adhibita solemnitate, text in
 cap. iura l. de his, que fiunt a Rege l. sine consensu
 Capituli: ibi: Iura &c. et in cap. cum nos, 3 eod. l.
 ibi: cum nos &c. et in cap. si exceptione, 12. q. 2.

Deinde, quia
 presentis decisio non in eo nititur, quod Legata sit res
 Ecclesie; sed in eo, quod res aliena domino restitui de-
 beat, constat ex illis verbis: ibi, qui aliena restitui
 debuit, et ita interpretatio illa huic decisione minime
 congruit.

Alij tandem docent, in presenti textu ides Legatum
 non valere, quia Legatus erat Calix, qui in commercio
 hominis non est, text in cap. Vasa de conversat. dist. 1. et
 in cap. ultimum de reum permutat. Unde, cum Legatum
 rei, quod in Commercio non est, inutiliter relinquatur. dicitur
 § non solum de Legat. ides Legatum in presenti
 non valet.

Sed hęc sententia etiam continetur ex eo, quia
 etsi res que non est in commercio, legari non potest, tamen
 si commercium habeat personam cui relinquuntur, Lega-
 tum subsistit. text in l. sed et si l. eod. l. de Legat. l.
 Unde licet Calix in presenti specie legari non possit
 Laicus, quia eius commercium non habebat, tamen
 Ecclesie inquit legari poterat. Ego cum Ecclesie Me-
 senatenis Calix Legatus esset, ratio Commercij non
 impediebat ipsius Legati valorem.

His igitur, et alijs inter-
 pretationibus omnibus, dicendum est, dicendum a
 Gregorio assignatum inter in fons, et in Poli
 non respicere ad comparentem, an Legatum rei alienę valeat nec ne

177
The first part of the paper is a
description of the country and
the people. It is written in a
very simple and plain style.
The second part is a list of
the names of the places and
the names of the people who
lived there.

The third part is a list of
the names of the people who
lived there. It is written in a
very simple and plain style.
The fourth part is a list of
the names of the people who
lived there. It is written in a
very simple and plain style.

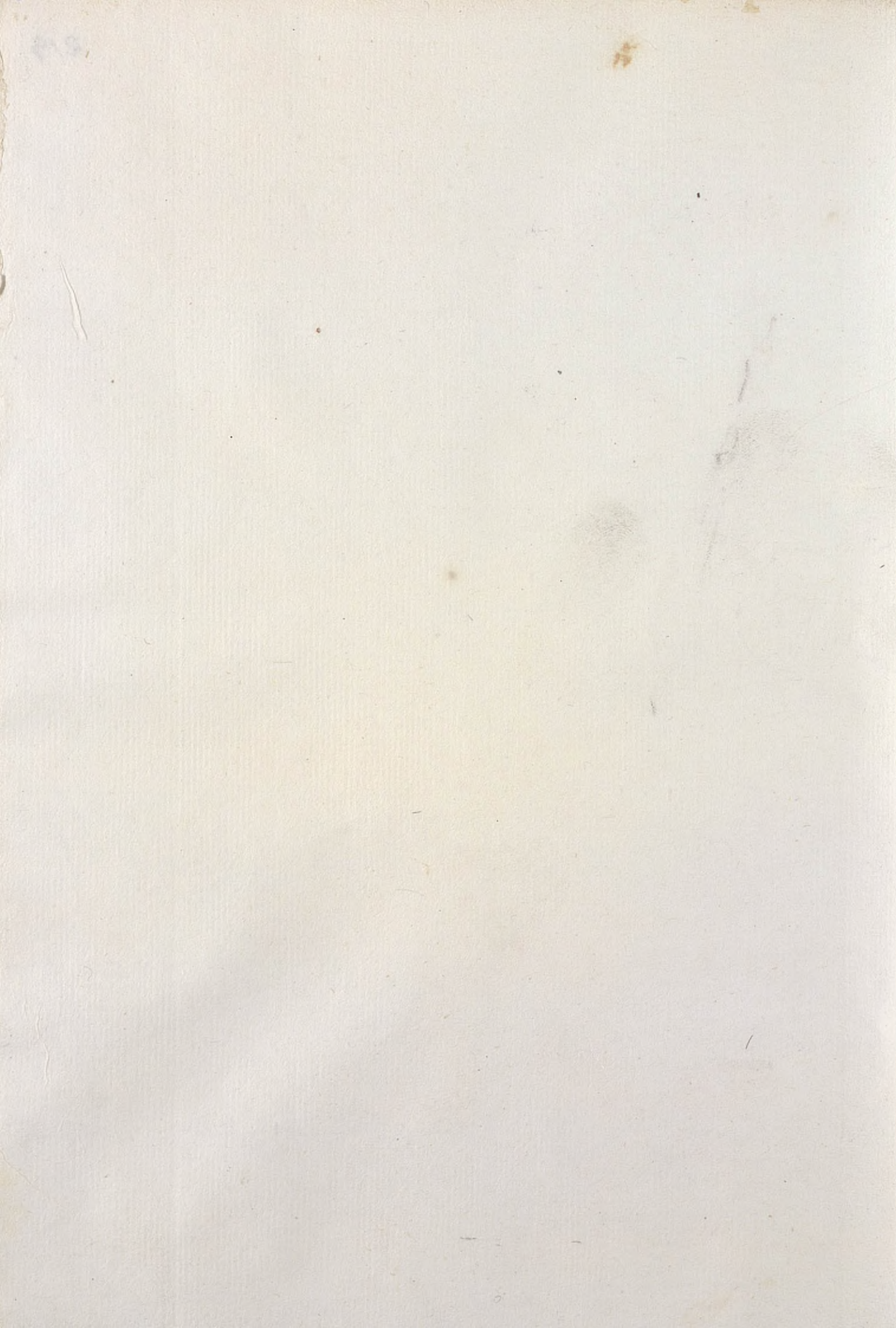
The fifth part is a list of
the names of the people who
lived there. It is written in a
very simple and plain style.
The sixth part is a list of
the names of the people who
lived there. It is written in a
very simple and plain style.

The seventh part is a list of
the names of the people who
lived there. It is written in a
very simple and plain style.
The eighth part is a list of
the names of the people who
lived there. It is written in a
very simple and plain style.

The ninth part is a list of
the names of the people who
lived there. It is written in a
very simple and plain style.
The tenth part is a list of
the names of the people who
lived there. It is written in a
very simple and plain style.

The eleventh part is a list of
the names of the people who
lived there. It is written in a
very simple and plain style.
The twelfth part is a list of
the names of the people who
lived there. It is written in a
very simple and plain style.

220

220

lib. 3

ad tex. in lag. suanorri 11. detestamentis
Cui Concordat tex. in lag. 3. & tex. in lag.
si heredes 6. codey. tex. in lag. Joanes 19. codey

V
126
222

Tex. no. ter auctor hanc sequitur q. Pontifex maximus qui
 ad suprem. sedis talis euechus fuit anno Domini 1221. Cuius
 deinde vna fuit episcopo Nouiomensi Gerardo nomine
 qui eo quod Ecclesie Nouiomensis pignus sit ex familia de
 Tor. Parey de Parua appellatum refert P. Parale ad
 uny tex. in nohi. Episcopus enim Nouiomensi Pontifici inti-
 mant quod si in sua diocesi aliqui sigreni. Elogio suo
 pecunias & alia bona relinquunt ad piam causam expenden-
 da quod facti Comites rogant et petunt iam religio-
 nis voluntati fideliter parere bona predicta in usus pios di-
 stribuendo, alij vtriusq. contra testatur legem applicare au-
 dent. quod si Pontifici Constat Mandat Episcopo pendi-
 so ut executores huiusmodi testamentorum Compellat ut bona
 ipsa fideliter in piam causam expendant secundum defuncti
 voluntate. eo quod Episcopi locum debeant providere ut
 omnes piam voluntate adimpleantur abiq. discretor illud
 pro se beat quod omne significat fuit per hoc Verba.
Et igitur in omnibus piam voluntatibus sit per locum Episcopi
providendy ut secundum defuncti voluntate piam
verba procedant, licet etiam discretoribus id contingeret inter-
venit. Mandamus quatenus executores testamentorum huiusmodi
ut bona ipsa fideliter & plenarie in usus pios expendant
monitione pignora Compellat

ex facti senty ex vicibus texty
 de prompta ex qua ut ig nolli in amitar hanc deduco
 Q

Conclusions ergo episcopus debet Compellere fidei Commis-
sionem seu executorum testamentorum ad exequenda quae defunc-
torum voluntates eriguntur hoc interdixit eg. probant
quae plurima iuris testimonia egregie tex. in Cap. no. qui-
de 3. hoc tit. ibi: de enim secundum primam legem dictam
defunctorum quae voluntates, episcopali decernit et subdit
adimpleti tex. in Cap. de heredes 6. eod. ibi: si heredes
uisa defunctorum non adimpleverint, ab episcopo loci illius omni-
um quae eis relicta est Canonice interdiciantur et fructibus et
liberis emolumentis: ut visa defunctorum adimpleantur tex.
in Cap. trans 19 eod. ubi agens pontifex de executione le-
gati quae loci vellet ait: post mandatum successu per
magistrum legi debent testatorem explorare utrum volunta-
te testatorum nulli eod. de episcopi et clericis ibi: deinde
in quibus defunctorum propositis tex. in Cap. velatus tex. in Cap. et
enim eod. tit. de testamentis tex. in authent. de ecclia-
stici tituli 5. de autem redemptione Captivorum Coll. 9. ubi
primus suorum Imperator sic ait: in omnibus enim ta-
libus quae voluntatibus sanximus locum episcopos volumus
providere ut secundum defunctorum voluntatem in vestra pro-
cedant: licet proinde attestatoribus aut donatoribus eis
hanc ad hoc aliquo p. antequam

de Concilio Coloniensi
se celebrari anno Domini 1536. part. 13. Cap. 10. ubi Pau-
lus ut heredes qui visa defunctorum non implerint
ab episcopo loci anni res. quae eis relicta est interdi-
cantur et fructibus et emolumentis Concilio Tridentini
Sess. 5. de reforma. Cap. 15. et Sess. 22. Cap. 6. et Sess. 25. Cap. 4. ibi:
qui pro suorum animarum salute legata ea ad magis quae relique-
runt tex. in Cap. heredes 50. d. 1. ff. de adoptione heredi-
tatis ibi: Principaliter vel Principali auctoritate Compelluntur
ad obsequia suorum voluntati tex. in Cap. et filio 11. ff. de leg.
1. tex. in Cap. 8. de religioni et sumptibus suorum tex. in Cap. R.
qui ad de claustris 49. d. 1. eod. episcopi et clericis tex. in Cap.
liqui in suo eod. de inoffensio. tex. in authent. hoc amplius eod.

de fideicommissis tex. in l. 9. h. de so. part. 6. ibi: mandate 2
 p. de anima tex. in l. 36. caus. tex. in l. 10. h. de lib.
 5. recogita ex h. n. n. Causa de executoribus et Comm.
 Parisi testamentarij h. de t. Cap. 26. Causa cum ad h. tex.
 Thomaj Sanchez lib. 9. moralium Causa. Cap. 1. dubio 54.
 Dubio 55. Idem de Maximimo lib. 8. disputa. 2. n. 10.
 Gutierrez lib. 1. Canoniam qu. qu. 45. n. 1. Barbosa
 de potestate episcopi 3. part. alleg. 80. Jacobus de Cam.
 by de executoribus et h. n. voluntarij part. 2. §. novissime
 Spino in speculo secta. h. de executoribus testamen. glor.
 28. n. 20. Gratia ad h. tex. qui obis cumulat P. Gomez
 ad h. tex. in l. 1. de h. n. n. 2. Causa ad decreta
 l. Collecta. 419. et plurimij ab ipso relati.

223

Sed quantum hęc

acipio ita illis nota sit ut etiam luce meridiana
 appareat quamvis dicitur difficultas nebulis de h. n. n. ob.
 Causa de h. n. n. quibus prima sit deducta ex Concilio
 Carthaginensi quarto Cap. 8. relato in Cap. Episcopus dicitur
 48. in illi verbis: Episcopus iudicium testamentorum non sus-
cipiat in quibus Concilij verbis omnino Episcopi prohibe-
tur iudicium et defensio testamentorum: Ergo Episcopus non
potest executor testamentorum ad hoc ut de
functi iura adimplere.

Confirmatur difficultas ex decisi.

tex. in l. Consultata 23. Cod. de testamentis ubi postquam im-
 perator Zeno locutus est de provisione executorum testamen-
 torum Episcopi et alia ait: non solum iudicij quamlibet iur-
isdictionis sed etiam defensionis testamentorum quos iudicium in pna-
rentis gentis interpretat promittendos. Ceterum necesse est
quod quod nemini propter omnia sacra Conciliorum prescripta
quod Concilio magistro Congant ex quibus verbis omnino Episc-
opus non potest executor testamentorum mandare ut po-
terit rem ad eos non pertinentem sed ad Magistru Congant.
 Ergo Episcopus non potest executor testamentorum ut de functi iura voluntates

2

Fideliter & servare adimpleant

2. ad Verum tex. xxy quate-

my predictis potestate exequendi testamenta Concedit
etiam Cap. quo testator & subuenit executione Episcopo
Tunc obstat sequenti dubitandi ratio: executione testa-
menti Layca estio p. Preterea est privilegium testatorum
eius favore introduci scilicet ne voluntates hujusmodi
post mortem de h. herentibus docet A. Pincely in ment.
ad tex. in Cap. si heredes C. heredit. Graña d. xxy tex. n. 2.
Sed quilibet favore suo introduci renuntiare potest
privilegium se introduci ad libitum renuntiare potest
tex. in l. si quis in conjugendo Cod. de pactis benin
Cap. si publicus de regularibus tex. in Cap. quod per
l. 2. qui. f. ergo poterit proprore testator ne epi-
scopus compellat testamentarios eo Cap. quo voluntates
hujus non adimpleantur sed tunc voluntates hujus non re-
nuntiare.

accedit ut voluntates defunctorum minime adim-
plendi sunt tal docent tex. in l. 1. Cod. de sacrosan-
ti ecclesie tex. in Cap. si maritus uxoris hujus de
celebratione nuptiarum tex. in Cap. Ultima voluntas 13. qu. 2.
ibi: Ultima voluntas defuncti modis omnibus consumari de-
bet & nihil aliud sit quod magis testatoribus debeat
quam ut suprema eius voluntas, post quam iam aliud velle
non possunt, oritur & effectus habeat tex. in l. vel negare
5. ff. quod admo. testam. agerentur tex. in l. 1. Cod. de sacrosan-
ti ecclesie unde scribit Pincely lib. 2. epistola 16. Sa-
pientiam quam legem debet dimittere ut defunctorum volun-
tates ut perfectissime dixeretur & Guiniliam declam.
315. ait non esse statum in morte quam voluntas ultra
morte plura regeret A. Pincely ad tex. in Cap. 3. heredit.
n. 7. ergo voluntas testatoris disponentis heredes seu
Commisarios compellendos non esse tertementum adimplere
per episcopos delegatum omnino servanda est prosequere &

2

3

inactionali. in dit. de rebus hinc disponat.
 Nec satisfaciatur qui
 dixerit quod iure debet testari voluntas testari quando
 iure disponit hinc de ad verbum siquid punita testari
 dispositio non potest generaliter legi vel Canonis dispositio
 hinc mutare. tex. in Cap. requiritur. de hoc. in
 l. nemo ff. de leg. 1. de l. layala illa prohibitoria
 executioni iure dispositio ad verbum, et illud sit meri-
 to damnari deest a iure Pontifici et non scripta hinc
 in ut statuit invidendum de 22. Cap. 8. de 9. nimirum
 satisfaciatur non contra. hoc facit quod etiam de
 dispositioni iure ad verbum quod executione testamentary
 ratione non reddant. tex. in l. Senatus 21. de illud ff. de
 pati. tex. in l. quidam ff. de administra. de hinc dicitur hinc
 testator pro iure testator reddere Compelli non de-
 beat executione. tex. in l. Aurelio 21. de. de hinc de
 quibus ff. de liberatio. legata. tex. in l. si quis ratio-
 nes q. eod. ergo eod. modo si testator interdixerit exe-
 cutione ff. de iur. hinc voluntas observari debet.

3. ad verbum

proprietas Conclungit debet sequens dubitandi ratio est
 a hinc testamentary alij sunt datus, alij legitimi sunt
 hinc datus qui testamento dantur et alij datus alij
 qui a lege designati sunt sunt Episcopi. vel eorum Vicarij
 in l. in notitia de ecclesiasticis hinc de. hinc, sed
 existente hinc datus non est locus legitimo nec ille
 admittitur ad hinc administratione. tex. in l. in testato ff.
 de legitimo. test. in l. dicitur q. de hinc ff. de m.
 l. et nationibus ibi. quia semper legitima hinc de-
 lamentary dedit. tex. in l. 2. Cod. de testamentaria
 hinc de hinc. ergo similiter existente executione
 datus Episcopi tanquam legitimus non deest admitti
 Augustin
 difficultas ergo hoc ut Episcopi possit executione facta

224

manus dicitur requiritur quod hunc etiam exequatur
a testatore datus per animum negligens de tex. in Cap.
no quod 3. Reclit. l. iij. Concl. h. c. et. d. h. q. d.
vel ille qui designatus est ad exequendam testamenti voluntatem
datus, per animum negligens fuit, vacante de obsequio
ad episcopum. Sed exequens testamentum in suo tex. requi-
rentes non faciunt in executione voluntatis defuncti nisi
de proprio peritura ne debebat exequi illa

fructibus in remanentibus ad huc defendenda est conclusio
de l. iij. Concl. h. c. et. d. h. q. d. est quod licet ab initio
exequens testamentum sua datus sine legitimo
libero sit executionis officio huiusmodi, tamen eo demum succedat
quibus exequens legi potuit exequi ut hinc voluntate
defuncti tex. in Cap. potuit. Reclit. que dicitur quod
te negligentia vel impedimento exequens, episcopo locum
curat cura Compellendi exequens vel huiusmodi ut execu-
tioni mandentur testamenta tex. in d. iij. Cap. h. iij. et
in d. iij. Cap. potuit. Reclit. h. iij. d. iij. Cap. 8. h. iij.
que dicitur sit de obsequio et alij que tunc huiusmodi
jurisdictionem quod episcopus potest quod etiam extendit ad la-
pitem de obsequio, et tunc huiusmodi est quod hinc Compellen-
di exequens et exequens testamenta ad iurisdictionem epi-
scopi potest in qua plene succedit. Capitulum tex.
in Cap. h. iij. d. iij. de maiori et obsequio huiusmodi absent
tex. vel infirmo Capitulum non potest exequens causa
loca. quia iurisdictionis non transit in Capitulum in hac
Cap. h. iij. d. iij. Per Thomas Sanchez lib. 4. de iur. mora.
Cap. 4. dubio 54. n. 11.

que doctrina est certissima iuris quod
legata pro a testamentum factum ad pro causa, legata pro a
legata profana contrahuntur ut inter alios, iurid.
ante hunc testamentum executione ad episcopum spectare pro-
bat gloria in d. iij. Cap. h. iij. d. iij. Cap. h. iij. d. iij.

tt. quer. t. d. in Cap. Epilogus 9. dicitur. 88. Horrensi Pa-
triarum d. Cardinali in die Cap. Siggedes 6. quod de
quibus Conarum b. in die Cap. Siggedes n. 3. In hanc
lib. 3. practica. quer. quer. 29. n. 14. d. ab. G. Patre d. me-
re. d. lib. 4. Contulio. mox. Cap. 1. dubio 59. n. 3.
 qui sic rationibus mouetur prima qua text. in d. l. q.
 d. hanc generaliter d. indistincte hanc potestatem epilogi
 dicitur d. secunda. quia omni vltimo voluntas p. d. d.
 aut text. in l. 7. d. h. 10. part. 6. ibi. para Cumplere la
Voluntad deest testador, que q. obra de piedad e como
cosa espiritual. facit d. Augustinus lib. 10. de ciuitate
 dei Cap. 1. iuridicam d. clam. 31. ibi. libet vultari
etiam defuncti voluntate, qua nihil potentius agat
nos, nihil nostro animo d. creatur esse debet. igitur cuius
 libet vltimo voluntati creati ad epilogi spectat = 3.
 quam defensio videtur miserabilis, que humano auxilio
 sunt deinde, ad epilogi potestatem text. in Cap. 1. d. 1.
 47. text. in Cap. Super de dex. Agni; sed nulla alia ge-
 nera adeo distincta est quam de p. d. text. in Cap. de
 sensu d. d. 87. ergo cuius libet voluntati creati ad
 epilogi spectat.

Contraria tamen sententia verior est: vnde
 licet in legatis profani, & pro eorum voluntate ad eundem
 esse videtur disputare, pro quibus potest d. l. q. d. eam quo
 allegatur; Conueniendum est: quam opinionem vltimo
 d. d. aduerti probant gl. v. verbo d. d. in Cap. re-
 laty d. p. d. de testamento Bobadilla lib. 2. p. d. d. co.
 Cap. 17. n. 105. Mackenry, licet Abi Contrario, in l. 10.
 d. h. 4. lib. 5. recopil. gl. v. n. 2. Cargio de exe-
 cutoribus lib. 1. Cap. 22. n. 47. Pexera de manu Regia part.
 4. Cap. 16. n. 13. quibus adhaeret A. Gonzales in die. Cap. 11.
 Siggedes n. 6. qui ad fundamenta Contrario sententiae
 d. d. abunde respondit.

2. ad illa verba non ita recte
ut Cy non nulli tan religiosi quam cleri d. d. d. d.

laici fieri et quod quamvis clerici & monachi non
debeant se immiscere secularibus negotiis. arg. tex.
in cap. decernimus 2. de iudiciis cum delegatis. tamq[ua]m
obstantia hanc p[ro]hibitoriam licentia possunt nominari. Cuius
auctores ad alios p[ro]p[ri]os ecclesiarum vel laicis quod ma-
gis forte patet ex tex. in cap. Religiosi 2. postm. in 6.
ibi. Religiosi cauentur ab aliquo infra obstantia obstantia
deputatus non potest. Cy. velle vel nolle non habeat p[ro]p[ri]um
modi officii suscipere, vel exequi; nisi a p[ro]p[ri]o de pe-
sida p[ro]p[ri]o hoc licentia et obstantia; et glou. ibide. Commun-
iter recepta Verbo Religiosos Pater Sanchez in p[ro]p[ri]a de
calogi. tom. 2. lib. 6. cap. 11. p[er]v[er]s[us].

Et hoc p[ro]p[ri]um licentiam
obstantia obstantia pat[et] p[ro]p[ri]e executioni officii ad illud exe-
quendi. Sed dicitur quoque acceptandi p[ro]p[ri]e executioni: imo nec
sufficit tacita obstantia licentia, qui tamen coram habi-
tione de present[er], aut p[ro]p[ri]e ad hoc munus acceptandi quia
tex. qui de hac re allegari sunt licentia obstantia
et exigunt dita hanc obstantia tradunt glou. in Clem. Spi-
ca. Robertam. Verbo obstantia Diagonalis multo dicitur in
in l. g. Conubi. Coni. 1. n. 8. et alii p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e P. Sanchez
v[er]o n. 14. facit etia tex. in l. g. 55. tamq[ua]m qui dicit p[ro]p[ri]e
quod ad hoc ut mulier contrahat requiritur licentia hanc
quod quidem licentia expressa esse debet nec tacita sufficit
ut obstantia multo dicitur ad dicitur. Et in aliis ad obstantia
videtur actus licentia exigentibus.

ad quod etia obstantia est
Religiosi. testamenti cauentores quamvis exempti sunt be-
neri reddere rationem locum obstantia p[ro]p[ri]e executioni
ordinarios quoque ferri etia rationem ab eis exigere, et eo p[ro]p[ri]e
vix de executione deliquerunt, ut expressa tradunt
in Clem. v[er]o de testam. Et quamvis aliqui auctores hanc
decursum hanc obstantia p[ro]p[ri]e in Religiosi obstantia
Commissio executione hanc obstantia p[ro]p[ri]e in Religiosi qui
neque ratione contractus neque ratione delicti possunt
etia obstantia Conventum de Molina de iura. et p[ro]p[ri]e.

Ordinatio ratio. Quod hoc igitur circa bona temporalia mu-
ta iudicant, sua uoluntate in iudicio, sine dispensatione tribua-
ntur.

episcopi amittenda est hęc doctrina ita ut nō procedat circa
Religionem Societati scilicet qui executori testamentorum non
possunt esse nisi licentia obtineant Propositi Generalis ut
habetur in eorum Constitucionibus part. 6. Cap. 3. §. 3. in dedit
ratione littera 9. ut fideliter tenere deponit P. Sanchez
in precepta decalogi lib. 6. Cap. 11. n. 13. =

3. pro expositione
natura. sciendum est quod licet testator uideatur, ne possit episcopi
eius se intrinsecare & Compellere Executori ad executionem
testamenti, ad huc potest episcopus id facere. Ora-
tio est quia uita per se sita est illibata, nec quicquam testa-
tori dispositio potest immutare statuta per Canones leg. in
Cap. requiritur hactenus. tex. in l. uel si de leg. 1. si qui
de ban. sacri Canones quam antea leges Constituant episcopi
Episcopi Executori quam uoluntati testatorum esse quando execu-
tores testamentorum designant per indic. Cap. hanc generalit
hactenus per indic. nulli Cod. de legationibus & Clerici in quo
doctrina inueniant ad huc textum referentur.

Et dubium est
an talis prohibitio operetur, ut hinc quoad legata profana
non deservatur executio ad Episcopum, in quo dubio duplex
est sententia quia aut hinc non deservitur ad Episcopum exe-
cutione quoad legata profana quę sententia dicitur
esse statuta lib. 5. recapitula. tit. 9. l. 1. §. glo. 1. n. 48. quę
sententia sequitur Penonimiam Ansham. Plueter. Sabie-
na Angaly. & alij = Altera sententia dicit episcopi hinc de-
servi executione ad Episcopum quoad legata profana quę sen-
tentia probatur ut: leg. hactenus pater Sanchez de hysca in
lib. 55 n. 6. Couarum ad hunc tex. n. 6. Baldus de alij =

Indicantur aut tamen
aliqui leges in quibus testator potest prohibere Episcopi
inductio in suo testamento quomodo primus est, quando in legem regali
genus Executori scilicet testator alij Executori hinc est

non debeat in executio ad Episcopos donec substitui conser-
 ver in negligentia docent spino in speculo testam. gloss. 28.
 n. 41. Grego. Lopez leg. 5. Vers. Albarcey n. 10. par. 6.
 Couarrubia ann. dec. di. n. 6. qui refert Sanchez Ver-
 bora n. 7. = Sed circa hanc causam notari debet primum quod
 licet post testator alii executori substituisse in negligentia,
 primum. Nam item substituisse non poterit in negligentia
 substitui dicunt Baldus, qui refert de sequitur Sanchez
 & Gregorius Lopez =

Secundum causam et quodam nullo designato
 tempore dixerit testator expressa tempus legitimum et non au-
 xena: sed libere executoribus Commissionis reliquerit ut cum
 Viscomitis exequantur sic testantur plures qui refert de
 sequitur Couarrubia Verborum n. 6. et Nakeno lib.
 4. tit. 4. gloss. 1. n. 48. = Tertium Causam est si testator
 designaverit quid sit agendum delegato executori, quo pri-
 mo eius iuribus non fuerit ob executoribus negligentibus ad
 effectum deducta sic Bartolus qui refert de sequitur Co-
 uarrubia n. 6. Pater Sanchez Verborum n. 4.

f. Sciendū est

pro Deo nostro rex inter quatuordecim sequens in testamen-
 to executoribus tenet fideliter et plenarie iure
 defunctorum adimplere nec in corpore facultate que alijs
 viribus bona ipsius videlicet dominata applicare quod adeo
 Rex est utilis. Contra hoc fecerunt ab Episcopo disgra-
 no omni res civiliter intenditur Confractione et em-
 tumantur ut expressa Cavetur inter. in leg. de pignori
 iura 6. hoc iudicium non qui non parum voluntaria testa-
 menti imo et neglexerunt reddidit indignum eius inveno-
 re rex. in no. l. 1. Supplicium. Antea. fin. Cod. de pignori
 Commis. non tam ut ab eo impudens hereditas officio
 Langas ab indigno: Sed ut maxime pene Confractione, aut
 Substitutio. Causam onera.

neque Contra hanc doctorem
 negat facit rex. in leg. n. 10. par. 6. Sed dandi
 quibus ut indignis ibi: non parat ut indignis hunc
 dicitur inveniuntur inferna. pretextum quod in scriptura

Supra iudicij, vel voluntarij defunctorum obsequio.
Latij non fuerit ex quibus verbis expressi deinde herede
dem non quiam hereditate ex eo, quod non adimple-
verit p[ro]p[ri]a voluntate voluntate circa sepulturem cum
sepulturem veluti varij autem plurimj p[ro]p[ri]e illa
que operabat hunc textu abrogat fuisse p[ro]p[ri]e in
audita hoc amplius Cod. de fideicommissis. Verj d[omi]ni,
est in eo textu agi de voluntarij testatorij iustis circa
eorum sepulturem quaj heredes adimplere non tenentur
ter. in l. deus 113. §. final. §. de legat[is] adeo ut p[ro]p[ri]e lau-
de digni sunt heredes non adimplendo quam p[ro]p[ri]e ut
ait Conalby in lege. quidq[ue] 27 ff. de conditio. insti-
ibi. Modestinus respondit. Pauca d[omi]ni ut magis, quam accipit
de heres, qui reliqua testatori non in manu secundj igitur
voluntate obtinet sed memoria humanj conditioni sepulture
tradit. ter. in l. Equit[is] §. §. de annu[is] legat[is].

Namq[ue]

namque simplicioru hominu caveant ut omnia examen-
tata cum Corpore sepulcherentur ter. in l. de 14. §. §. ff
de religio. d[omi]ni simplicib[us] aut comburentur lib[er] lib. 34 ve
sent d[omi]ni Gonzalez v[er]ba n[um] 8. aut pecunia simul q[ui]s inter
q[ui]s defoderetur sine Corpore reliquis in manu proicerentur ut
insp[er]e ter. in l. de quidq[ue] 27 de condi. insti. iudicij
lib. 9. §. §. ibi. Legat[is]

Legat[is] patrie dulci sanguine amore
Atque aliqui morient[ur] hoc breve mandate agis
Mittite me in Syberiam, Syberiam v[er]by indit[is]
Lib[er] ad Machinam p[ro]p[ri]e inani tam
Displicet heredi mandati cura sepulchri.
Moxq[ue] Angonia Condite heres h[er]e
Sive pro domino in Syberiam iacatur imago
ut sepelat Patri[am] per fada longa domos.

In huius p[ro]cepti varijs referunt Casus Oswaldij lib.
8. Comm. Cap. 12. litera R. Amaya lib. 1. §. 5. Secura Cap. 6.

n.º 5. Consequenter que omnes inest de functionibus volum,
statu non debent ab hereditate adimpleti sine men
uatiōis hereditatis

que doctrina intelligenda est de volum-
tate nimirum Regentibus et Summis, et Rex Ro-
tumque testamenti moderata est et per modicum partem
in monumento aut sepultura quiescit adimplenda est
iuxta que limitationes luce donandi est tex. in l. Militi
5. Cod. de religiosis et sumpt. in quo Alexander docet
heredes adimplere debere testatoris voluntatem circa se-
pulturam nisi testator iussit modicum sepulchrum Londini quod
a hereditate pariter hereditate contineri poterat. eod. tit. texen-
di sub tex. alij difficultes in l. 1. et 4. §. 6. ad l. Julij pau-
lary tex. in l. 1. in l. 1. §. 1. idem §. 1. de iur. actio-
tex. in l. 1. §. 1. de in rem l. 1. ab exponit D.
Gonzalez ubi supra n.º 8.

Denique pro exanatione notum
lex sciendy est non aliter que Episcopi diligenter exequ-
tore testamentario complere iura testatorum adimplere que
Episcopi monitiōne neglexerunt quod expressa cautio
in nostro tex. ubi monitiōne premissa Comptibus parit
et in ex. in l. 1. §. 1. in l. 1. part. 6. ubi sciendy amon-
tado ubi non aliter heredes n.º adimplentem pro testa-
torum ubi hereditate et rebus suis relicti quantum quam
quid monitiōne et l. 1. §. 1. in l. 1. aut. hoc amplius Cod.
de fideicom. docet Paula in re aut. hoc amplius Comptibus
Cap. 18. n.º 22. Gonzalez ubi supra n.º 8. infra.

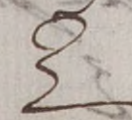
neque con-
tra hanc verq. doctrinam negotij facit tex. in l. 1. Cap. 18.
heredes ubi 6. hoc in. ubi nulla monitiōne premissa heredes
de quantum hereditate et fructibus et veni emolumentis
si testatoris iura neglexerunt sui difficultati respondit D.
Gonzalez in eo tex. in l. 1. §. 1. monitiōne premissa eod. quod
procedere debebat alij Episcopi in iure et contra iuris
ordis ipse heredes hereditate premissa que inter premissa

Oera et.

Ex his igitur iam apparet ratio decidendi anu-
 ng ly nihil sit quod magis hominibus debeatur quam solemn-
 itas ut hinc voluntati patet quod id aliud velle non possunt tex.
 in l. 4. Cod. de sacro. archiep. & clerici ne pro defuncti volum-
 tas periculum patiantur si heredes iura neglecterint per an-
 ny ideo relicta a defunctis proinde ad filij causas de-
 bent per derogationem episcopi exenconi mandant ut de p. m. s.
 Comitijs Tridentinis Dec. 22 Cap. 8. Et si heres, seu testamen-
 tarius qui utgo Fluacea dicitur, rem suam ea adimplere,
 que ei relicta sunt Canonice debent interdia ly Puckby et
 Lyteri emolumentis tex. in d. Cap. heredes iura Rectis tex.
 in Cap. Sylvaer 11. qu. 1. Et si hoc p. p. non sufficiat
 probent contra heredes procedere inque ad privationem heredi-
 tatis tex. in l. 4. ff. de h. er. h. hoc amplius et fidei com. si
 quis qui non est mag. non debet hancere minus tex. in l. 4.
 que hancet de reg. iuri in 6.

Hoc tamen procedit nisi testator
 aperte lauceat ut heres vel legatarius non priventur debet
 pro relicto etig si non p. amerint voluntati testatoris quod
 in simili specie docet Idy in l. 4. sed hoc nimirum de excusa-
 tionibus ibi: nisi evidenter expresseit velle sedare, etiam si
 subely non admittantur docent Capio in l. 15. n. 92.
 vel deo Capu minor p. p. a d. i. p. o. testatore influita sit, quia
 per se deure p. p. legit. hoc est privatio successione per
 in Novela 1. Cap. 1. tex. in l. 4. non tamen d. 1. de fidei com.
 liberta. tex. in l. 4. Capu 20. d. quella ff. de manumisso-
 nibus tradit d. Furatibz ubi dicitur. n. 5. in fin. Quibus
 in d. 1. novel. 1. et Couaren.

Deinde ad statendum est quod licet
 p. p. ita privationi bonorum inspecto iure antiquo obser-
 varetur et procederet tam in extraneis quam in filij h. p.
 d. by iura tex. in d. l. 4. ff. de h. er. h. Cod. de fidei com. in
 Cap. Flugeter 11. qu. 1. tamen hodie cessat in filij qui
 quantumvis voluntate parentum non adimpleant. p. p. an

non debent legitima sua quia ita omni iure debita est her. 8
in di. l. q. hoc amplius Co. de fidei Commis. Enripit Travia ad
her. in di. Cap. hinc de d. ad n. her. n. 8.

sed Contra hanc doc-
trinam graviter insurgit her. in Cap. licet videtur 6. de voto
ubi deciditur filij non adimplentes patri voluntate privandi
esse a suo Regno: ergo filij qui patri iura non adimple-
verit legitima sua privari debent sicut etiam h. p. p. extra
rei hereditate de reg. libi veluti privantur de iure difficil-
latis Paronimiam in presentibus sub eo dividuat herit illo
indico Cap. filij privandi fuisse a suo Regno, quia vobis quod
non adimplebat factus fuerat in favoribus heris sanctis;
Gravia autem respondit filij privandi esse a Regno, quia
illud non potest dividi aliis facile diminueretur super dno
dy Regibus dignitate, beneficia ecclesiastica que dno
no non patiuntur iuxta prohibitionem Concilij Tronensis in
Cap. hinc 20. de prebendis Graviam de beneficiis part. 12.
Capit. 4. cum solutione presentis presentis Louanibus in di. Cap.
si heredes n. 13. l. q. leg.

Silbij & Parvula lib. 2. Variam
Cap. 290. d. abj. d. d. ad n. her. Regentes Respondent
filij in hoc Cap. Regno privandi esse quia vobis in illo a Rege
Ongaris missis non personaliter sed potius reale, aut mix-
ta fuit, quia non debet in iura & labore personali erat
impletio. Vobis & magnis impensis, & sumptibus in bellis,
expeditionibus paratis: Unde l. obligatio reali adimplenda
vobis transeat ad heredes merito iuxta presentis her. heres
non adimplens vobis illud privanda ditione paterna. sed
quanti h. her. fuit, non dano ideo in eo herem filij
privandi potestae Regno Ongaris, quod illi non hereditario sed
sanguinis iure deferretur, neque etia ditione paterna
quatenus legitima iure natus sibi debita Comprehen-
debat in qua nullus omni admittitur her. in Cap. Raynaldi
hereditate her. in Cap. Raynaldi eod. ibi: in qua gravari ne
quirit d. i. Comm. Reptense. Alii tamen solutionibus

+

Missis Domini dicendy est ideo filij quicquid esse a dicitur
sione Regni in eorum. quia hunc filij sponte acceptaret
omne a Patre in iuris, Domini et implerent tale vobis pro.
missis, ideo ob hanc filij, et videtur quod quicquid
potuit iuste a Pontifice quicquid Regis. docent P. Inca
ley in dment. ad lex. iur. Capitulo 6. hoc titulo P. dicitur
dey ubi hunc dubio 96. n. 5. quod aliter obest hunc sententia ga
poxo =

Lect
230

Proponimus enucleandus P. M. Gregorius Magnus in cap
 1° de testam^{ti} lib 3 decret. tit 26, cuius littera des
 omnia, species, quae deducit, ita se habet: Joannes Arela-
 nus Censis Epus suus testam^{tu}, et quondam Ray in obo
 vnus sui substantiae sui heredes instituit, et Eccl³ sui
 in residuo quatuor. suo testam^{tu} facto, a B. D. Cogni-
 to Ant. per sui testam^{tu} iuber, ut diligens inqui-
 rat bona, quae praedictus Epus habuit, et 2° qualiter
 bonorum dispo^s testamentaria eius subsistat, hoc e,
 quod si fecit testam^{tu} a bonis Eccl³ ad Eccl³ pertineant,
 si vero a suis Patrimonialibus bonis dedit testam^{tu}, eius
 dispo^s obferret. Haec e species 2^a des, ex qua
 hoc cas^u aduoc^u defendenda d^o. Epus a bonis suis
 Patrimonialibus pot^{est} testare, si vero a rebus Eccl³, sive in-
 tuitu illius adquisitis.

Nam dicitur ut pote verisimiliter, 2
 omnia dicitur s^unt p^{ro} iure decret^o ex cap. 19. Ex
 cap. sint magestre. Ex cap. Magistra ca^u 12 q¹ 1.
 Ex cap. Epus 39 ca^u 12 q¹ 2. Ex cap. Namit
 1. Ex cap. 3 ca^u 12 q¹ 3. Ex cap. Nulli 1. Ex cap.

na, Lehms, Aetius, Innocentius, Permafusus, Paro-
 mitanus, Auxili Cremato, Varboja, Vallafii, et D. Gonz.
 ad hunc ruy ex repetentes, et D. Thomas 2^a 2^a q¹
 185 art. 2.

Adimpleti igitur omnibus eoad 13 magis perfectis
 ni pars spectabant, ad 13 gradus fauendi, ut pmi-
 si sumus, ut ait Iulius Iulianus Paulus in lege
 Non autem de Verborum Allegatione, sic 13 dicitur
 rany pponit 2^a magis 10³ afferent, Epum n^o posse fa-
 cere testantur & bonis Eccl^e, nec intuitu eius adquisi-
 ti, pot^{est} vero facere & bonis Patrimonialib^{us}; et ut cla-
 riori modo procedamus, supposita p^{ri}mo 2^a magis 10³
 de 13 sic infurget. Epus est vere Don. bonorum
 intuitu Eccl^e adquisitorum, & eo ipso & illis pot^{est} facere
 testantur. q^o Epus pot^{est} facere testantur & bonis intuitu
 Eccl^e adquisiti. Max^{ime} statens dicitur dicitur. 2^a de
 reformatione cap 3, ubi statuitur. Clericos dicitur p^{ri}mo
 n^o intereferentes distributiones Ecclesiasticas n^o luxari,
 nec eary dominum adquirere. Et que dicitur infertur
 q^o si resident dominum eary adquirunt. De cap 1°
 de Clericis n^o residentib^{us} in 6°. Et de cap. 2^a de fidei
 p^{ri}mo. Ibo magis eo ipso, q^o Epus sit Don. & bonis
 intuitu Eccl^e adquisiti, & illis pot^{est} inter vivos disponere.
 q^o eo ipso, q^o Epus & bonis intuitu Eccl^e adquisiti
 sit Don, & illis pot^{est} facere testantur. An^{te} istas ex cap

22
23
Et de dicitur quod ubi hec possit fieri: quodam Cleri-
cus exoravit exat dentis, et ut ab illi liberaretur sed
sit dicitur ex fuerit intuitu Eccle ad quid fieri. Inquit
in huiusmodi res sperat, an Eccle repetitio fiat ille-
ty fuerit. Hoc durandum dicitur ex eo quod, si clericus
nec domi fuerit, et ab illi liberat possit disponere, Eccle
repetitione fiat; hoc non offensa, decidit Eccle repe-
tione non fiat: quod quia Episcopus liberat ab omni intuitu Eccle
ad quid fieri inter viros liberat possit disponere. Hunc sic
quod ideo dicitur Eccle ab omni intuitu illius ad qui-
fieri liberat inter viros possit disponere, quia illorum
est vere domi. Sed hoc non sufficit in volumi volun-
tatis: quod sicut inter viros liberat disponere possit
ab omni intuitu Eccle ad quid fieri, ita plus ab illi
testamentum facere possit: quod Episcopus ab omni intuitu Eccle ad qui-
fieri, testamentum facere possit.

5
Auger. v. de facultate. Corpore,
quod Episcopus debeat inter viros liberat dispo ab omni
intuitu Eccle ad quid fieri, tempore mortis a fortiori, hec
liberat dispo id debet; et Episcopus, ut probatur manet, li-
berat dispo id debet inter viros: quod est ipso quod Episcopus de-
bet liberat dispo ab omni intuitu Eccle ad quid fieri a
fortiori debet id hec liberat dispo tempore mortis. Ho-
mari: facilius in iure permittitur dispo per viri testam,

858
858
confiderat; de ijs qd mar fit favor, qui in ultimis
voluntatibz confiderat, quqz qui confiderat in volun-
tatibz inter vivos, si inter vivos Epi libera dispo-
dat ab omni intuitu Eccl^e adquisiti, eo ijs, qd debet
huc libera dispo. spone mortis: qd eo ijs qd Epi li-
bere dispo. dat inter vivos ab omni intuitu Eccl^e
adquisiti, spone mortis illi huc dispo. libera ad de-
bet. Max. pbi. favor quidam in ultimis voluntatibz
e, ne ultim^{is} voluntate. pereant; & hic favor in volun-
tatibz inter vivos explicari n^o dat: qd favor, qui dat
in ultimis voluntatibz n^o dat in voluntatibz inter vivos
explicari. Max. pbat. ex leg. 1^a. C. de sacrosancti-
Eccl^e. Mix. manifesta e, pbat. quqz qd pbat. ex leg.
12. de regulis iuris. Coa. legem infero. Nam sic
qd plenus interpretant voluntate. ultim^{is}, quqz voluntate
inter vivos explicare; & de ijs qd plenus
ultim^{is} voluntate. interpretant, quqz inter vivos ex-
plicare, si erga has e libera dispo. ab omni intuitu
Eccl^e adquisiti, a fortiori in ultimis huc libera
dispo. ad debet; & inter vivos Epi ad libera dispo.
ab omni intuitu Eccl^e adquisiti, ut pbat. manet.
qd Epus ab omni intuitu Eccl^e adquisiti testam^{tu}
facere pot.

) Corroborat Basunty: eo ijs, qd Epi libera
dispo. dat inter vivos ab omni intuitu Eccl^e adquisiti,

debet dari huiusmodi libere disponere tempore mortis; & expressis
 per dicitur libera. disponit inter vivos & bonis intuitu eorum
 adque, ut ab actu manet. de eo ipso quod Episcopus li-
 bere disponit ^{et inter vivos} & bonis intuitu eorum adque, ut
 huiusmodi libere disponere tempore mortis dari debet. Ita magis:
 si eo ipso quod libera disponit inter vivos Episcopus dicitur & bonis
 intuitu eorum adque, ut non placet, hoc debere dari tempore
 mortis, est quia disponit tempore mortis Episcopus a iure prohi-
 betur, non vero prohibetur inter vivos; & Episcopus iure non
 prohibetur libera disponit & bonis intuitu eorum adque, ut
 de eo ipso quod Episcopus dicitur inter vivos libera disponit
 & bonis intuitu eorum adque, ut tempore mortis illi
 dari debet. Ita magis. Ita magis: si Episcopus tempore
 mortis prohibetur & bonis intuitu eorum adque, ut
 Episcopus non potest in suo testamento relinquere lega-
 tum & bonis intuitu eorum adque, ut filii fratris
 sui; & Episcopus potest relinquere legatum & bonis intuitu
 eorum adque, ut filii fratris sui; ergo Episcopus iure non
 prohibetur tempore mortis libera disponit & bonis intuitu
 eorum adque, ut. Ita magis. Ita magis ex de-
 creto in capitulo causa 1295, ubi: Stephanus Episcopus
 luminis filii fratris sui, nomine legati, quod de mo-
 ralia post Episcopatus a se ipso quodam testamento re-
 liquit. Inquit in huiusmodi deo petre an hoc lega-
 tum luminis relicto valide sit. Res dandam dicitur

et ego Cy omne, qd Epus adquisit post Episcopatu,
a feluoy, inselipat in tribu Eccl adquisit, ut par
ex cap 1 & Deculis Clericoy, videbat diuendy
in huiusmōi res spere, pydidiy Legaty ab Ego
relicty luminofy Natu pui n valere, d hui rane
minime. obfrante, in hoc nro de deidit, Legaty
valere. Nunc sic: Cntes, in quo relicty e de-
paty & reb intutu Eccl adquisiti. En tes, in
quo pydidiy Legaty a feritur valere. Nunc sic:
d pydidiy Legaty relicty a bonis intutu Eccl
adquisiti n valeret, si Epi phiberet relinquer
Legaty a bonis: qd Epi n phiberet relinquer
Legaty a bonis intutu Eccl adquisiti, d qui
pt relinquer Legaty testamnt facere pt, ut so
valzati stat: qd Epi iure n phiberet testamnt
facere a bonis intutu Eccl adquisiti; d eo ipso,
qd illis iure n phibeat facere testamnt, si illi per-
missy e libera dispo ius vivo a bonis intutu
Eccl adquisiti, hae libera dispo ipse mortu
id deber; d si illis adit hae libera dispo testamnt
facere pot: qd Epus pt facere testamnt a bonis
intutu Eccl adquisiti.

8

Corroborat hanc assumpti:
Si Episcopus n dederet libera dispo e reb intutu Eccl
adquisiti est, quia, ut dicty e, a iure phiberet; d qd

à iure prohibeat n̄ p̄bat, Cyp̄s n̄ posse disponere. Iteb̄ in
 iudic̄o Eccl̄ adquisit̄i sp̄cie mortis: q̄ Ep̄i adit̄ li-
 vera dispos̄ sp̄cie mortis & boni intuitu Eccl̄ ad-
 quisit̄i. Mar̄ è certa. Iteb̄ mix̄: siq̄ iure prohibeat
~~Ep̄i familias libere dispos̄~~ Cyp̄s n̄ posse libere disponere
 sp̄cie mortis & boni intuitu Eccl̄ adquisit̄i, p̄baret
 illos. Ep̄i dedit̄ boni sp̄cie mortis n̄ posse disponere,
 cessante prohibitiōe iuris, possent & illos disponere; & ce-
 sante prohibitiōe iuris Ep̄i & boni intuitu Eccl̄ ad-
 quisit̄i n̄ p̄t disponere: q̄ n̄ ideo Ep̄i n̄ adit̄ libe-
 ra dispos̄ & boni intuitu Eccl̄ adquisit̄i, q̄ h̄c dis-
 pos̄ à iure prohibet. Mar̄ è certa, quia cessante ra-
 one iuris Eccl̄ cessare debet, ut ex vulgatis p̄bat.
 Iteb̄ mix̄: prohibitiō iuris cessat in dispone ab Ep̄i
 & boni intuitu Eccl̄ adquisit̄i facta per viq̄ strac-
 tus; & Ep̄i & boni intuitu Eccl̄ adquisit̄i disponere
 n̄ p̄t per viq̄ stractus: q̄ cessante prohibitiōe iuris Ep̄us
 & boni intuitu Eccl̄ adquisit̄i disponere n̄ p̄t. Mar̄
 è certa, p̄ter quod p̄bat ex cap̄ l̄ de locato. &
 cap̄ l̄ de iure & fidei p̄bat. Ex h̄c h̄c h̄c & dona-
 n̄q̄, et ex h̄c h̄c & p̄donat̄. Iteb̄ mix̄: si Ep̄us
 & boni intuitu Eccl̄ adquisit̄i per viq̄ stractus possit
 disponere. Ep̄us possit donare q̄ intuitu Eccl̄ ad

quibus; & Epus in intuitu Eccl. adquisitis donare
 in p. 90 Epus de reb. intuitu Eccl. adquisitis per virg.
 dicitur disponere in p. Mar. de allat. de reb.
 mafest. de par. de m. ex de. de. in cap. Cy
 olim 12 versiculo. Intererea & p. inter. ubi ab
 Inoc. 3. d. M. huc p. p. p. p. quid Epus donec
 ne fecit certis quantitatibus Monasterio sancti Caucii.
 Inquit in huiusmodi de specie, an predicta donatio
 ab Ep. facta sit valida. hoc dubitandum videtur
 eo quod cy a firmata sit Ep. a bonis intuitu
 Eccl. adquisitis per virg. dicitur posse disponere,
 videbat. dicitur in huiusmodi de specie, predicta do-
 natione ab Ep. facta valere; & hac rane minime
 obstant ab Inoc. 3. d. M. dicitur; Monasterio te-
 nere ad restitutionem quantitatibus ab Ep. donatis: eo
 cessante prohibitione Iuris, ut in reddendis cessat, Epus
 a bonis intuitu Eccl. adquisitis disponere in p.
 Nunc fit: eo in idea Ep. in dicitur libere. de p. de
 bonis intuitu Eccl. adquisitis, quia a sacre huius
 bea de p. prohibeat; & si huc rae videtur Epus tunc
 morari a bonis intuitu Eccl. adquisitis p. dispo-
 ne: eo Epus p. facere testam. a bonis intuitu
 Eccl. adquisitis.

9

Constat Assumptu. si ex eo qd

à l'usufruitier. Cuius spere mortis libera dispo & bonis
 intuitu Cui adquisiti, paret, illos & predicti bonis spere
 mortis n̄ posse disponere, paret illos n̄ posse donare
 eam mortis & bonis intuitu Cui adquisiti; & Epus
 & bonis intuitu Cui adquisiti. donare potest. Et hoc
 qd̄ Epus à iure prohibeat libera dispo & bonis intu-
 itu Cui adquisiti spere mortis, n̄ infert, illos &
 p̄ dicti bonis spere mortis n̄ posse disponere. abo
 maḡ ex dei v̄s in leg. & de testib. et canonic. Et leg
 & donatib. et ex leg. & de testam. Ex quib. ordi-
 n̄at, posse favore testam. & de testam. Cui, qui testam. &
 favore potest. Et si ex eo qd̄ Epus d̄ daret spere mortis libe-
 ra dispo & bonis intuitu Cui adquisiti, paret,
 illos & predicti bonis spere mortis disponere posse,
 et p̄ daret, p̄ daret. Epus n̄ posse donare eam mor-
 tis & bonis intuitu Cui adquisiti. Idem maḡ ex
 cap. ad huc & hoc n̄ro dicit & de testam. ubi ab Alex.
 3. d. M. aserit, qd̄ est si clericus prohibeat & bonis
 intuitu Cui adquisiti testare, n̄ tamz illi p̄-
 hibet & predicti bonis donare eam mortis. Nume-
 sic: potest Epus & bonis intuitu Cui adquisiti do-
 nare p̄nt eam mortis; & qui potest donare eam mor-
 tis, ut p̄ daret manet de testam. favore potest. Et hoc
 qd̄ Epus prohibeat libera dispo spere mortis & bonis

intuitu Eccl. adquisiti, inquit, illos & predicti boni
deserviunt in posse. Jacere.

10

Item Corrobore absumpti:
si ex eo qd iure prohibetur Epi libera dispo & boni
intuitu Eccl. adquisiti tunc moris, p baret, illos &
predicti boni in posse disponere, p baret et, predicti
donatione caa moris ab Epi facta, n valere; & pre-
dicta donac caa moris facta valida, ut p baret
manet: qd ex eo qd Epi p hibeat libera dispo
& boni intuitu Eccl. adquisiti tunc moris, n
p baret, illos & predicti boni tunc moris in posse
disponere. Ita mag: n minus p baret Epi &
boni intuitu Eccl. adquisiti libera dispo tunc
moris per virg deservit, ac per virg Legator; & do-
nac caa moris, tanqum Legator; hnt: qd ex eo
qd Epi p hibeat libera dispo & boni intuitu
Eccl. adquisiti tunc moris, p baret, illos & predicti
boni tunc moris in posse disponere, p ba-
ret et, predicti donatione caa moris facta n
valere. Mer e certa, qd qd estat ex plu-
rib; sexb; a me allatis. Ita mix; ex leg 35
ff & donationib; caa moris, ubi aferit, donationes
caa moris tanqum legata hnt. Coa leg me inferit.
Nunc vici qd donationes caa moris, tanqum legata

hinc; qui est legare; testamentum facere pro, ut patet
 manet. Et Ego de bonis intuitu Eius ad-
 quiritur facere. Nunc si: possit eo qd Ego pbi-
 beret de bonis intuitu Eius ad quiritur libera dispo-
 sitione mortis, pbar, illos a pnditione bonis spore mor-
 tis, si posse disponere pbar et, donandi caa
 mortis a his bonis factis in valere; id hoc n pbat: qd
 nec pbar debet, Ego de bonis intuitu Eius ad quiri-
 ti, testamentum si posse facere.

11

Corroboretur iterum a sumptu:

si eo qd Ego pberet libera dispo sitione mortis &
 bonis intuitu Eius ad quiritur, pbar, illos a pnditione
 bonis si posse disponere est rae phibitionis, ne in qd
 ho Clauitri pmo loco non det Eius, aqua Benefy
 fuit accepta; Idem rae phibitionis n pbat, illos de bonis
 pnditione spore mortis si posse disponere: qd eo qd
 qd Ego pberet libera dispo sitione mortis &
 bonis intuitu Eius ad quiritur, n pbat, illos a p-
 ditione bonis si posse disponere. Max e deul. sep.
 in cap. Cy in opus. Id hoc nro dicit: Idem mix: hae
 rae phibitionis assernata in donacione. Eaa mortis n
 pbat ad hoc, ut donas caa mortis ab Ego facta de
 bonis intuitu Eius ad quiritur n sit valida: qd

22
tas prohibitionis assignata, si pbat. Epus a bonis intui-
tu Cui adquisiti n̄ posse disponere. Ans ex cap
8 i q̄ cit. manifeste apparet. Coa aperte dicitur, n̄
aperta fiant. Sacris Canonib. legeret, si Epi dona-
tioni Coa p̄sens facere, q̄ per testam̄ n̄ possent
facere. Hunc sic: q̄ donas Coa. mori, ab Ep̄o
facta a bonis intuitu Cui adquisiti, n̄ obstranse
rante assignata prohibitionis, fuit, ne in op̄o Chariti
Vlogo Cui. n̄ sit, valida: q̄ hac rante prohibitionis
n̄ obstranse Epus testam̄ a bonis intuitu Cui adquisi-
ti facere pot̄, aut si n̄ pot̄, nec donare Coa mori,
qua eady rante veniat, ut p̄batur manet; d̄ ut ex dictis
istat, Epus a bonis intuitu Cui adquisiti, donare
pot̄ Coa mori: q̄ et testam̄ a p̄dici bonis fa-
cere pot̄.

12

Corroborat hanc assump̄. si eo q̄ Epi pro-
hibent libera dispo. a bonis intuitu Cui adquisiti,
p̄pore mori, p̄baret illis a p̄dici bonis n̄ posse dispo-
nere, p̄baret et Clericos n̄ posse facere testam̄ a
bonis intuitu Cui adquisiti; d̄ eo q̄ Epi prohibent
libera dispo. a bonis intuitu Cui adquisiti, p̄pore
mori, n̄ p̄bat Clericos testam̄ n̄ posse facere a
bonis intuitu Cui adquisiti. q̄ eo q̄ Epi prohibent

libera dispo ab omi intuidu. Qui adquisitū & pōe
 moris, n̄ pbat. Clericos n̄ posse testam̄ de
 p̄distributi. Mar̄ ē certa, p̄ q̄ q̄ d̄stat ex
 Delio Lateranensi relato in cap 3 hoc mo d̄t et
 ex cap 1. ex cap 2 cāa 12 q̄ 1. Ex cap 3 adigno-
 xib; Et ex Delio Hostiano can 5 tempore Joan-
 nis 2. celebrato. Ex Delio Hermanico sub Orzato
 can 5. Ex Delio Decemio in Anglia can 2.
 Equorū oib; d̄ch̄ d̄stat, clericos testam̄ fauere n̄
 posse ab omi intuidu. Cui adquisitū. P̄o mix ex
 Dec. sex in cap Ep̄us 1.3 cāa 12 q̄ 1. Et ex cap 1
 Legum cāa 12 q̄ 1. Equorū d̄ch̄ d̄stat solli. Ep̄a-
 di, et Ep̄is, p̄hibet q̄ facultate fauendi testam̄ &
 boni intuidu. Cui adquisitū. Cōa legie infest. Nunc.
 sic; d̄ in clericis eadē ras dat, ac in Ep̄is ad p̄hibi-
 tionē fauendi testam̄ ab omi intuidu. Cui adquisi-
 tū, et que, illi a iure p̄hibet hęc dispo, quō n̄
 obstante testam̄ fauere p̄nt. q̄ ex eodē Ep̄is p̄hibeat
 libera dispo. t̄pore moris & boni intuidu. Cui adquisi-
 tū n̄ pbat, P̄o n̄ posse testam̄ fauere Expedi-
 ar boni.

Corroboret. Qui asumpt; ex can. 3. Coniug.
 Idet. 2, ubi aserit, q̄ si Presbiter, aut Diaconus fa-
 cians testam̄, heredes illorū libet̄ addire heredit-
 ay cognicione Ep̄. Cui sex in quo p̄p̄t species, s̄t
 Clerici, scilicet testam̄ ab omi intuidu. Cui adquisitū.

13

Miles, Epⁱ cognis ad abunde hereditate in requireret.
 Ertes, inquit Heredes p^{ro}ph^{et}ia Clerici p^{ro}t addice
 hereditate a Clerico relicto. Nunc sic: p^{ro} Clericus &
 bonis intuitu Eccl^e adquisiti testam^{tu} p^{ro}t facere,
 & in Clerici datur ead^e ras, ac in Epⁱ, et Inq^u-
 lant^{is} ap^{er}nam p^{ro}t, ut p^{ro}bat^{ur} manet: p^{ro} si Clericus
 & bonis intuitu Eccl^e adquisiti testam^{tu} facere
 p^{ro}t, Ep^{us} testam^{tu} & bonis intuitu Eccl^e adquisi-
 tis, etiq^{ue} testam^{tu} facere p^{ro}t.

19

Collaborat Idem ap^{er}sum: Clerici
 Mileses s^{unt} ex Militib^{us} equiparant^{ur}; & eo ipso testam^{tu}
 p^{ro}t facere & bonis intuitu Eccl^e adquisiti p^{ro}t: p^{ro} Clerici
 & bonis intuitu Eccl^e adquisiti testam^{tu} facere p^{ro}t. Mar-
 tian^{us} ex glosa de in leg^{is} & de iudic^{ato}, et est doctrina Caba-
 rellas, Som. Maxima cap^{it}ul^o 2. de mix: eo ipso q^{uo}d mili-
 familias (quib^{us} est p^{ro}hibet^{ur} testare) sint Mileses, testam^{tu} &
 bonis intuitu Militib^{us} adquisiti facere p^{ro}t: p^{ro} eo ipso q^{uo}d
 Clerici tanq^{uam} Mileses, reputent^{ur} & bonis intuitu Eccl^e Ep^{is}
 Militib^{us} fact^{is} adquisiti testam^{tu} facere p^{ro}t. An^{te} p^{ro}bat^{ur}
 ex toto tit^{ulo} II, et C. de Militari^{bus} testam^{tu}, et de testam^{tu}.
 Mileses. Coa aparite p^{ro}get. Nunc sic: p^{ro} Ep^{is}
 p^{ro}hibeat^{ur} liberal^{iter} de p^{ro}p^{ri}o & bonis intuitu Eccl^e adquisiti Ep^{is} mor-
 tui, n^{on} p^{ro}bat^{ur} Clerici n^{on} posse facere testam^{tu} & p^{ro}ph^{et}ia bonis;
 & in Clerici ead^e p^{ro}hibet^{ur}, et p^{ro}ph^{et}ia ras d^{at}, ac in Ep^{is}: p^{ro}
 si Clerici testam^{tu} facere p^{ro}t & bonis intuitu Eccl^e adquisiti,
 Ep^{us} & p^{ro}ph^{et}ia bonis testam^{tu} facere p^{ro}t.

Præbebat D. Josephus Horreas.

Dictante

D. D. Ant. van. a Piedma Doctorali R. C. huius Civitatis, et in p^{ro}vis.
 dignissimo Desportino Moderatore p^{ro} Tribunalis huius Comissario -
 Die 9. Februarij A. D. 1735 =

LECTIO CANONICA.

Cap. 3. de solutionibus

tit 28

238

Proposuit Emichandy Gregorius J. P. Mass. Savennese
 Decanus, et Joann. Canonico. Salerni in cap. Odoardus
 3. de Honoribus lib. 3. de testibus tit. 28, cuius lex est personi-
 salis spectus, qui ex ea lege ducuntur et sequuntur, que
 ista se habet. Quidam Clericus Odoardus obligatus erat
 Petrus Clerico, et Didaco Laico, et quibusdam alijs incer-
 ta pecunie quantitate, qui quidem Creditores predictorum de-
 cantibus Odoardus eorum officiali scripti de muneribus obveniant,
 qui quidem Clericus, debita, quibus erat obligatus, et sepe
 fuit, et affirmavit, quod eius inopia solvere non posse predicta
 debita, que casu ab officiali commissa, illy excommunicati-
 onis, que post requisita fuit eorum D. Papa, que quare-
 lla à Sanctitate Communi, mandat Decano, et Joanni
 Canonico Ecclesie Salerni, quod si illis ostenderit, predictum Odo-
 ardu non habere unde solvenda, predictorum scriptorum excommu-
 nicationi relaxare debeant, excepta prius a predicto
 Odoardo idonea cautione, quod si ad meliorem partem per-
 venerit, predicta debita teneat solvere. Hec est mihi
 lex legima spectus, ex qua coram dicitur hinc defendenda
 ad 2.º Gregorius Clericus non habens unde solvenda non debet ex-
 communicari, nec aliter molestari.

Aug. 23, ut potest verificari
 magis ubi iure et iure pro iure dicitur in cap. 1. ca. 2

2. De cap. fariat caa 129. 2. Cap. ad fallaxiorum & cri-
 mine falli. Cap. Formi & Urbani p. p. p. Cap.
 Formi 46 diffinitione. Es. cap. p. p. p. 50. diff. =
 Pro illo iure decret. es. cap. Balchi & appellacionib.
 Cap. 14 fame. Cap. Saes & sent. Locum. Cap. cum
 adm. & iure iurand. Cap. exani & Peni. Cap. Am
 & Vestione Expoliation. Cap. 2 & ditionib. Cap. Inve-
 nit & Fidei foch. Cap. Impossibilis & regulis iuris in
 6. Cap. Si Clericus & sent. Excommunicationis in 6. = Ju-
 re adest. illo p. b. es. leg. impossibilis. Es. leg. in condemna-
 one & regulis iuris. Es. leg. 6. Es. leg. 16. Es. es. leg. 18
 & re iudicata. Es. leg. 11, qui & defione bonorum. =
 Iure Codicis illo p. b. Es. leg. 1, qui boni cedere pnt. =
 Iure Justinianis illo p. b. es. 5 finali infirmita & ac-
 tionib. = Iure Reges illo p. b. Es. leg. 23. 37. 6 pariter
 1, et es. leg. 13. 14. 15. part. 5.

3

Ad hanc meq. sent. illo
 tantes p. Guinnet & iuram. d. p. p. p. 1. p. cap.
 11, et 18, d. Cobarras lib. 2. variis cap. 1. Meno-
 quias & Adhuc casu 183. Motta & iurisdione
 2. p. capu 121, Ant. Gomez tom. 1. d. variis cap. 13,
 Barre & Inope d. iure cap. 13, Perladovus lib. 2.
 reay d. iurisdictione finali 526, Donelus lib. 13. d. iurisdictione
 uoy cap. 2, in q. d. p. p. p. l. i. t. e. H. Gratianus

Disertiony forenty cap 222, Capitulo Alimentis,
 cap 35, Germanus & Sacrosy immunitate lib 3 cap 25,
 Sumata de iur. 26, et 22, Richardus in 3 finali
 inscripta & additio, et cy eo ad predicty & repetentes,
 Felixus, Texmo finis, Innocentius, Decius, Moas, Panormi,
 Summa cremata, Saxosa, Valroa, Saxano, et D. Gona
 ad hunc nry lex Inuentari.

Adimpleri ig oibz qz ad 13
 meq dylctiois p^{te} spectabant, cy nil sit tan natu-
 rale, qz p^{te} m^{te} feruare, ut ait Savi Sultus
 Paulus ~~in~~ leges. autz ~~in~~ & Verborz obsequiis, ad
 23 meq p^{te} dylctiois p^{te} p^{te} qzady fauere. Dubitandi xam
 da meq 23 p^{te} p^{te} qz huc ut nebulz offuscare co-
 nent, cy vult claritate, Veritatez & solvant, que p^{te}
 sic 13 meq dantand' xam eformo. Si clericus, qui
 solbendo n^o e, n^o potet excommunicari est, quia Clericus
 n^o est obnoxio, nisi inquenty fauere p^{te}; & Clericus hoc bene-
 ficio n^o gaudet: p^o Clericus, qui solbendo n^o e, excommuni-
 cari p^o. Mar e coi d. d. doctea. P^o mix: si Clericus,
 qui solbendo n^o e, hoc benefo. gauderet, casu quo n^o hnet
 inde solbendo, n^o est in adhibis iudicis. Inuitare soluo-
 ny n^o facty in peng Corporaly; & in adhibis iudicis e soluo-
 ny a Clerico n^o facty in peng Corporaly Inuitare: p^o
 Clericus, qui solbendo n^o e, n^o gaudet hoc p^{te} n^o leges. Mar
 e Certa. p^o mix ex cap. Sny liny 5 & d. d. e, et d. d.
 ma tra, vbi ad Inoc. 3. d. Mar. a ferit, Clericy

613
Auger, et n̄ solvens, quia solvens n̄ facit additio iudicis
in p̄sent corpore d̄b̄i mutari. Si, et si solvens
n̄ fuerit d̄b̄i additio d̄fensu iudicis p̄mittit. Coa leg-
me infert: Summi. Cuius, in glo dat Clericus,
qui solvens n̄ ē. Cuius, in quo hic Clericus, qui sol-
vens n̄ ē, solus n̄ facta in p̄sent corpore d̄b̄i mutari
debet; d̄ in p̄sent corpore n̄ mutaret solus n̄ fac-
tassi Clericus, qui solvens n̄ ē p̄deter beneficis,
ne obveniat nisi in quantum p̄p̄ere possit: p̄ Clericus,
qui solvens n̄ ē p̄deter beneficis n̄ p̄deter; d̄ eo ipso
p̄t excommunicari, aut alio molestari: p̄ Clericus qui
solvens n̄ ē p̄t excommunicari, aut alio molestari.

5

Auger
V̄ d̄fici: si Clericus, qui solvens n̄ ē n̄ p̄t excommu-
nicari, molestari, sequeret n̄ luxu in corpore ey, qui
n̄ p̄t solvere; d̄ qui n̄ p̄t inde solvens in corpore
luxu dedit, qd̄ inere n̄ p̄t: p̄ Clericus, qui solvens
n̄ ē p̄t excommunicari, aut alio molestari. Max ma-
fesse apparet. Homines deis. d̄b̄. in leg finali &
in sus vocando, et in leg t̄ d̄ finali Ep̄anis, ex
quary deis ip̄ d̄bat, qui inere n̄ p̄t inde solvens
in corpore luxu d̄bere. Coa legme infert: Summi
sic. Cuius, in quib̄ d̄fici, ey qui inere solvens
n̄ ē, in corpore luxu d̄bere; d̄ in corpore n̄ luxu

6

si is, qui solbendo n[on] potest excommunicari, aut alio
molestrari: q[uo]d Clericus, qui solbendo n[on] potest excommuni-
cari, aut alio molestrari.

Auges 2. d. 2. si: si cleri-
cus, qui solbendo n[on] potest excommunicari, aut alio
molestrari, maxime hoc privilegio gaudet, casu quo
est obentus rane d[omi]ni Civit[atis]; d[icitur] in hoc casu, hoc privi-
legio n[on] gaudet: q[uo]d Clericus, qui solbendo n[on] potest exco-
municari, aut molestrari. Mar[is] certa. Ite[m] mix: si
Clericus obentus rane d[omi]ni Civit[atis], hoc privilegio gau-
det, casu quo. Clericus est obentus rane r[ati]o d[omi]ni
hoc privilegio gaudet; d[icitur] in hoc casu Clericus, hoc
beneficio n[on] gaudet: q[uo]d Clericus obentus rane d[omi]ni
Civit[atis], hoc beneficio n[on] gaudet. Mar[is] certa, quia obli-
gao d[omi]ni obli[ga]o d[omi]ni Civit[atis] e[st], ut op[er]at ex leg. 12
d[omi]ni d[omi]ni. Ite[m] mix: si Clericus in hoc casu
d[omi]ni beneficio p[er]dido gaudet, vinculis n[on] detinetur;
d[icitur] p[er]dido Clericus, qui solbendo n[on] potest, rane d[omi]ni,
vinculis detinetur, ass[er]t[ur] q[uo]d solrat: q[uo]d in hoc casu cleri-
cus hoc beneficio n[on] gaudet. Mar[is] ex n[ost]ro cap. op[er]at.
Ite[m] mix: ex cap. 1 d[omi]ni d[omi]ni, vbi Alex 3. d. M. h[ic] p[er]
ponit specie: quid[am] nomine Ant[ist]it[is] d[omi]ni p[er]ene Ca-
nonico x[er]o cert[is], qui d[omi]ni d[omi]ni. Inquit,
in huiusm[od]i deo specie, an Canonico, ad d[omi]ni d[omi]ni

282
teneat. Hoc dubitatur. aut ex eo quod ex Canonibus et
amplius, videbat. dicendum, non nisi in quantum facere possit
teneat; et hac rane minime. Et postea, de iudicio a pre-
dicto S. L. Canonibus usque ad. et de postea exadas in-
calis. Et tamen: et Clericus, qui prohibendo non, etiam si
obtemperat ad hunc modum excommunicari, aut non obtem-
perat.

Auges B. dicitur: perdidit Canonius tantum, sicut
civiliter obtemperat, non vero criminaliter; et eo ipso perdidit
Canonius, tantum sicut obtemperat, rane dicitur civiliter: et
perdidit Canonius sicut ex causa civiliter obtemperat sicut.
Ibo magis: adhuc perdidit Canonius criminaliter
est obtemperat, requirebat, perdidit Canonius delictum in
de de postea dimisit; et perdidit Canonius magis
de postea nullum delictum dimittere potest: et perdidit ca-
nonius tantum civiliter, non vero criminaliter sicut ob-
temperat. Hoc manifeste apparet. Ibo magis: si perdidit
Canonius in re de postea aliquid delictum dimisit, est
quia et de postea dolo dimisit; et si et de postea
dolo dimisit, delictum non dimittit: et perdidit Canoni-
cus nullum delictum in re de postea dimisit. Hoc ex
hoc text. in dicto cap. de de postea dicitur. Ibo magis: si
et de postea dolo dimittere, est delictum, non potest apponi
pater, et eo quod Canonius de postea non teneat; et potest appo-
ni pater de eo quod nomine de postea Canonius, non teneat.

no de deposita dolo amittere, nō delictū: Mar. ut ex de.
 D. in leg. D. §. 4. ff. de pact. ubi a Tur. d. Pau. lib. 2. ad
 Edictū a senz, nō posse apponi pactū tunc causa dicitur.
 Pro miris ex eadē leg. D. §. 3. ubi a predicto
 suri. d. Paulo a senz: quod si apponatur pactū de
 eo quod depositarius nomine depositi nō teneat
 observari debere. Coa. leg. inferi: Nunc sic in
 textu in quo a senz. Depositarius pactū dicit quod
 depositarius nō teneat de dolo, ee validū: quod
 quidā nō valeret, si depositarius ob dolum in re depo-
 sita adhiberetur teneretur, ut probatur in ex d. §. 4. in
 leg. D. de depositarius de deposita dolo amittens
 delictū nō imitat; de eo ipso quod canonicus depu-
 tarius de deposita amittens, delictū nō imitat; nō est
 criminaliter denuciatus: quia canonicus in hoc casu
 tantum civiliter et nō criminaliter fuit denuciatus, hoc
 nō obstante, sed quod solvat, pinculis denuciatur: quia clericus civiliter dē.
 ex d. m. ut molestari nō potest.

Atque 4. Difficultas: Ideo posset appo-
 ni pactū dicit quod depositarius nomine depositi
 nō teneatur, nō vero, posset apponi, dicit quod de dolo nō te-
 neatur, quia et si virtute primi pacti nō teneatur de do-
 lo, hoc tacite continetur, at vero in 2. casu ex parte continetur,
 et hec ratio nō probat: quia nō solum potest apponi pactū

8.

120
120
in re deposita, ne depositarius teneatur, et
etiam sit apponitur, ne de dolo teneatur. Maior est immu-
nis inq. pretas ad predictam leg. Ed. §. 3. Non mirum: si
ratio assignata probaret, Casu quo est appositum pactum
de eo quod depositarius de dolo non teneatur, predictum pactum
non valeret, et hoc pactum est validum; ergo predictas
assignata non probat. Maior est certa. Non mirum: Idem pactum
appositum expresse de eo quod depositarius non teneatur
de dolo, non valeret, quia tunc causa dicitur; I.
+ quod dicitur causa tunc, non existat, ad hoc est predic-
tum pactum non valeat: ergo pactum expresse appositum de eo
quod depositarius non teneatur de dolo, est validum. Maior
est §. 4. eiusdem leg. ut. Non mirum: Pactum de eo quod
Depositarius de furto non teneatur, tunc causa dicitur,
et hoc pactum est validum; ergo quod pactum de eo quod depo-
sitarius de dolo non teneatur tunc causa dicitur, non existat,
ut predictum pactum sit validum. Maior est dec. §. 4. ma-
nifeste dicit. pro mirum: est dec. lev. in leg. §. 4. A. hock.
de pactis. Vbi ait Sur. d. Paul. hinc verba. Non et de furto
pacti lex permittit. I. Legem inferit: Nunc sic: In
textu in quo aseritur pactum ne furti agatur esse validum, quod
quidem dicitur tunc situdine; I. hoc non existante est pactum
validum: ergo etiam si pactum de eo quod depositarius de dolo
non teneatur sit pactum tunc situdine dicitur, non probat predic-

huius pacti non valere; d. si hoc non probatur, nulla differentia
 personarum inter pactum de eo quod depositarius nomine depo-
 situm non teneat, ac inter pactum de eo quod de dolo non teneat: quod
 depositarius non solum non teneat virtute pacti ne de dolo teneat,
 et enim virtute pacti ne de dolo teneat, et eo ipso Deposita-
 rius quod depositum dolo amittens delictum non dimittit: quod Caro-
 nicus Inventus virtute rei depositae tantum civiliter,
 et non criminaliter conveniri potest; d. hoc non obstante, si quis
 dicit solvat, Vinculis Canonice detinetur: quod Clericus
 qui solvendo non civiliter Inventus, si quis dicit solvat,
 excommunicatur, aut molestari potest.

Art. 2. Non dubitandi 3

d. magis d. asserentur: Clericus, qui solvendo non, non potest
 excommunicari seu molestari. Si Clericus, qui solven-
 do non non potest excommunicari, seu molestari, idem
 est, quia Clericus non potest benedici, alia quae fa-
 cere potest; d. Clericus potest benedici, alia quae fa-
 cere potest: quod Clericus, qui solvendo non potest ex-
 communicari. Mare, Cetera. Ita magis res decis.
 et in cap. ex rescripto d. de iure iurando, ubi
 ab Alex. 3. d. Mare. hinc et sequitur. Quidam
 Abbas certis quantis pecuniis et utilitate Monach-
 orum accepit mutuo a Dno. V. et obtemperavit
 inter eos, ut certi loco, et tempore dictus Abbas
 predictis pecuniis acceptis, Dno solveret, et p.

333
290
hac & benedictione & servanda, quos de ex sui honore
quis offides dicit, qui & servanda benedictionem
iurabunt. Inquit in huiusmodi deo spectat, si
perditur Abbas acceptus quantitate in solbat, an
in plus teneat, quod inquit facere potest. Hoc
delirandi oritur ex cogitatio ex per se deo spectat
Abbas paupertas manifesta apparet, alii Mo-
nacos, ut offides in dicit, hoc tunc rane mini-
mi observant ab Alex. S. dicit; Divina scriptura
in Eccl. videtur celebrari, nec Monachos velotui,
etque deo, quantitate acceptus solbat & Abbas. et
Clericus, qui solbendo in eum gaudet beneficio, si-
cut, ne obemat, ultra quod facere potest; Deo igitur
Clericus, qui solbendo in eum per excommunicari, aut
alias molestari: et Clericus, qui solbendo in eum, per
excommunicari, aut molestari.

10

August. 8. dicit: Si
Clericus, qui solbendo in eum gaudet beneficio operen-
tis est, et non ab eo, qui Clericus dicitur. Hoc
non in solbat ad hoc, ut perditio beneficio Clericus
gaudeat: et Clericus, qui solbendo in eum, beneficio
operentis non gaudet. Item est una ex potissimis
rationibus, que afferuntur à d. d. rane omnia Clericus,
qui solbendo in eum, hoc beneficio gaudet, ut ait d.
Gonzalez in hoc nostro cap. in 15. Thom. si obrebeam-
sig. Clerico dicitur hoc privilegium est de cap. casus

Filius, apertus aduersus Patrem, Pater hoc benef. gauderet;
 d. P. hoc benef. n. gaudet, si a Filio obueniat: qd nos
 reuerentia, que ex ipa Clerici spectat, n. pbat Clerici
 benef. spectantis gaudere. Max. stat. vers. leg. 17. ex
 leg. 20. de re iudicat. Et ex leg. 1. de 1. part. 1. d. 10
 dicitur ex leg. si pacificat. ff. de iur. Matrim. ubi a iure
 filio dicitur spectat, Pater obligat. Filius xane dicitur
 ad omnes prestazionies tenetur. Nunc sic: d. Pater ad
 prestazionies n. tenetur xane dicitur cu filio celibet,
 si Pater gauderet benef. spectantis: qd d. hoc
 benef. n. gaudet, si a Filio obueniat; d. inter filij,
 et Pater dat reuerentia, ut pbat manet: qd ex
 si det reuerentia ex Clerici, huc nos n. pbat Cler
 xici gaudere benef. spectantis; d. ex ipso qd hoc
 benef. n. gaudet: sique d. solbat p. excommu-
 nicari, aut molestari: qd Clericus, qui solbendo
 n. p. excommunicari, molestari.

August. 2. d. p. 11

Præterea dicitur reuerentia gaudere quilibet spe-
 tentis, Maritus ad uxorem dicitur, hoc quilibet pau-
 deret; d. hoc quilibet n. gaudet Maritus ad ux-
 orem dicitur: qd nos reuerentia, que dat ex Cleri-
 ci n. e. nos, virtute cuius Clericus gaudet benef.
 spectantis. Max. certa, quia. certus e, v. p. re-
 uerentia Maritus dicitur, cu, ut capiti subdatæ,
 ut stat. ex cap. hui. Imago. ex cap. 17. c. 33. q. 5.

Et ex cap. duo de Defens. in Ju. Ho. mix: ex de. de.
 in cap. 35. & Regou. Defens. ubi a Jurisconsulto Exebla
 lib. 1. quæstionum hæc species: Maritus uxoris nego-
 tia pedit, post quorū pessionem pcedit Maritus bene sua
 amittit. Inquit in huiusmodi casu, an Maritus ab
 uxore debeat obedi, in quantum saltem potest, an in solidum
 obedi debeat. Hæc dubitandi aut ex eo, quod cy
 uxor teneat reuerentiæ mariti prestare, ut pbatz manet,
 videbat dicendū in hoc nro casu, Maritus tantū
 teneat, in quantum saltem potest, & hæc sane minime
 obfcuræ decidit a pcedito Jurisconsulto, pene
 actione pceptory pceptory teneat: qd Maritus obedi
 ab uxore in pcedit beneficio ppetenti; & Uxor, ut
 pbatz manet, reuerentiæ Marito prestare tenet.
 Uxor et si Clericus debeat reuerentiæ, n̄ e. rax, vixit
 cuius Clericus gaudeat beneficio ppetenti; & eo ipso,
 usque de solbat excommunicat p: qd Clericus
 qui solbendo n̄ e. excommunicat, aut obfcurat p.
 August. 3.
 Di. si: si Clericus, qui solbendo n̄ e. beneficio ppetenti
 gauderet vixit reuerentiæ, que illi daretur ^{capitulum} sicut et obe-
 ditus a Marito gauderet beneficio ppetenti; & sicut obe-
 ditus a Marito beneficio ppetenti n̄ gaudet: qd Clericus,
 qui solbendo n̄ e. beneficio ppetenti n̄ gaudet. Mar-
 itus ex leg. vltima de huius, quibus ut indigni. Ex leg. 11

12

~~quod solus~~ Maritum. Et ex leg penultima & Tunc dotis.
 Pro mix: ex leg 21 ff de reudicata, ubi a Junio Ful-
 to Paulus lib 6 ad Plautum huc apponit species: Socrer
 rane dotis a Marito sunt obentis. Inquit in huiusm^o
 sex species, auferunt qd Maritus ab Ubre e obentis, gau-
 det beneficio sperentis, ita filius hoc beneficio gaudet.
 Si Uxor a Marito obentis. Hoc dubitandi orit^r ex
 eo, qd, cy int^r Socrer, et Maritus Uxor^{is} rae reuerentis
 p^resert, ut ex allatis serib^r Jani p^rbaty manet, vide-
 bar^r dicendy in p^ruisum sex specie, Patre Uxor^{is} a
 Marito obentis beneficio sperentis deere gaudere; d
 hac rane minime obstant^r deudiy a Junio Ful-
 to, p^redicty Socrer^{is} beneficio sperentis n^o gauderet. qd Socrer
 a Marito Uxor^{is} obentis beneficio speret^r n^o gaudet,
 d^r p^rerex reuerentis p^reparat^r Socrer^{is} tenet, ut p^rbaty ma-
 net: qd rae reuerentis, que erga Cleric^u s^ridetur, n^o rae,
 vixit, cuius Cleric^u gaudet beneficio speret^r; d^r eo ipso
 excommunicat^r, aut molestari p^r. qd Cleric^u, qui sol-
 bendis n^o e excommunicat^r, aut molestari p^r. 13

Aug^u 21°
 Si p^ro: sit s^rerum, qui solbendo n^o rane reuerent^r beneficio
 speret^r gauderet; Patronus a libero obentis obitio
 speret^r gauderet; d^r Patronus a liberto obentis beneficio
 speret^r n^o gaudet. qd Cleric^u, qui solbendo n^o e, rane
 reuerent^r, beneficio speret^r n^o gaudet. Mar^{is} istas ex leg
 12, ex leg 13, ex leg 29 ff de reudicata. Pro mix:

si Patronus datus à Liberto gauderet beneficio operis,
 casus quo est celebratus tractatus inter Patronum, et Liberto
 si Patronus beneficio operis in hoc casu gauderet; in
 hoc casu Patronus beneficio operis non gauderet: quod Patro-
 nus a Liberto datus beneficio operis non gauderet. Max
 e contra. Hoc mixt ex leg. Si rei promiss. ff. de iure iurando,
 ubi à Iuris consulto Gregorio dicitur, Patronus obligatus
 Liberto rari stipulationis inter eos tractatus tenentur, in so-
 lidum et promissum persolvend. Hanc sic. In textu, in quo
 datur tractatus celebratus inter Patronum, et Liberto.

Cuius, in quo dicitur Patronus à Liberto datus,
 rari stipulationis inter eos tractatus in solidum tenentur: quod
 Patronus à Liberto datus beneficio operis non gau-
 det; Liberto rari stipulationis tenentur reverentia Patrono: quod
 si Clericus debeat reverentia rari illius Clerici beneficio
 operis non gaudet; et eo ipso Clericus excommunicatus aut
 molestari potest: quod Clericus, qui solvendo non est, rari sol-
 vat excommunicatus aut molestari potest.

19

5.º si Clericus, qui solvendo non est rari reverentia, qui illi
 debet beneficio operis gauderet, predicti bene sic adpos-
 renuntiare; Clericus, qui solvendo non est reverentia
 operis potest renuntiare: quod Clericus, qui solvendo non est,
 non gaudet privilegio operis, rari reverentia, qui ei debet.
 Max istud ex leg. C. de pactis. Et ex leg. 12 soluto matrim.

Supra Dicitur:

Ex quibus Decisio ista renuntiatio huius beneficii facta
 ante rebus et rationes mox, nec per eum quilibet vel
 nuntiatum est. Ita videtur: Dubiosum nam sacerdotum de
 reo spectans, renuntiare potest: quod quilibet spectat, potest a
 Clerico renuntiare. Ans ista lex leg. Si quis. c. de Episc.
 et Clericis, ubi statuit, renuntiatione quilibet, tamen
 sacerdotum Clerico spectanti, validus est. Ita legitur a
 paride dicitur. Tunc si, id quilibet spectat Clerico spe-
 ctat, tamen status Clericali, ut probatur, manet: post quilibet,
 tamen sacerdotum spectans renuntiare potest, quilibet spectat
 a Clerico potest renuntiare; id Clericum, illud renuntiare non
 potest, si gauderet hoc quilibet tamen rebus, que
 illi debet: quod Clericus, qui solvendo non est quilibet
 spectat non gaudet iure rebus, que ei debet, id est, de
 excommunicatis, aut molestari potest: quod Clericus, qui sol-
 vendo non est, ut quilibet solvat excommunicatis, aut
 molestare potest.

Supra 6 dicitur: si Clericus, qui solvendo
 non est bene spectat gauderet tamen rebus, que illi debet,
 hoc quilibet gauderet tantum Clericus in sacris ordinibus
 spectatus; id hoc quilibet spectat non tantum gaudet Clericus,
 in sacris ordinibus spectatus, id et ille gaudet Clericus in
 minoribus ordinibus imitatur: quod Clericus, qui solvendo non est non gau-
 det bene spectat quilibet spectat iure rebus, que illi debet.
 Mare certum, per quod ista ex Conc. Trid. ses. 26 cap. 6.

Hominy ex deij. sex. in cap. Inio & Clerici iurati in 6.
vbi a Rom. S. D. M. dicitur, Clerici iurati gau-
dere n̄ solum priuilegio Canonico, si quis fraudulenter diabolo,
dey gaudere priuilegio de obediencia à iudice seculari ci-
uili aut criminali. Nunc sic. En sex, in quo proposit
Clerici iurati. Cuius, in quo dicitur, quod dicitur de-
xici n̄ solum criminali, dey ciuili obediencia de re a iu-
dice Ecc. de eipso qd, n̄ solum criminali, dey ciuili
quod iudice seculari obediencia debeat, gaudere priu-
legio fori, si obediencia debeat gaudere priuilegio o-
petez. qd Clerici in minorib. ordinib. iniuriati, pau-
des benef. opetez; d Clerici in minorib. ordinib. op-
turus, priuilegio opetez n̄ gauderet si Clerici qui solvendo
n̄ gauderet priuilegio opetez recte reueret, quod illi de-
bet. qd Clerici, qui solvendo n̄ e rane reueret quod illi
debet n̄ gaudet benef. opetez; d es ipso qd excom.
aut alia molestant. qd Clerici, qui solvendo n̄ e
q̄ excommunicari, aut alia molestant, p̄secuati.

Scrubas. D. Josephus Heras.

re
D. D. Ant. Fran. & Vidua Doctorali Regis
Cappelle huius Civitatis, et in eius Universitate
Dignissimo Canonum Chcedratico in Vespanti.
die 19. Februarij anni Dom. = 1730

Cap. 3. de sepulchris

1498

Propositiō Emulicandy P. M. Inoc. 2. in cap. Tra-
 serunt 3 de sepulchris lib 3 tit 28, cuius litera
 res omnia casus res ita se habet: quidam Civis nomi-
 ne Pius habet sepulchrum ab antiquis spoliū, et sui
 maiores illy habent in Monasterio S. Stephani
 in alia Civitate minus religiosa elegit sepeli-
 ri, qua causa orta fuit questio de corpore illius co-
 rā Arceps Januensis, qui scripsit Domino Pape
 qua a Sanctitate cognita, Arceps Januensis asseri-
 vit, dicens, illy nosse ignorare, corpora defunctorum
 debere sepeliri apud loca religiosa, et monasteria,
 in quibus orationes, et Missas solemniter frequentius
 celebrant, unde qui volunt ibi sepeliri, nec eis
 contradicunt. Qui vero relinquunt antiquas
 Civitates et sepulchra Patrum, et Parentum suorum, et
 ad nova, et minus religiosa loca se transferunt,
 contra antiquam S. D. D. institutionem facere dignoscunt,
 unde si praedictus Pius de institutione, et institutione
 ista antiqua, et rationabile corpus sui sepeliendi
 mandant, hoc non praedictat vani, quia S. P. Man-

281
dat, corpus p[ro]p[ri]i su[um] reddi Monachis S. Stepha-
ni, et cy alacub[us] suis sepeliri: Hec e[st] n[on] deo p[ro]p[ri]e,
ex qua, et ex r[e]p[re]s[en]t[ati]o[n]e n[ost]ra cap[itu]l[um] hanc p[ro]p[ri]e d[omi]ni
& p[ro]p[ri]et[ati]s d[omi]ni d[omi]ni: Cligens sepultus in Monaf-
terio, aut loco delivioso, ibi sepellendus e[st], seu verò,
si in loco minus delivioso.

2

Itam d[omi]ni d[omi]ni, ut p[ro]p[ri]e verisim[ile] sit, ut
q[ui] n[on] p[ro]p[ri]et[ati] p[ro]p[ri]e ex cap[itu]l[um] Ch[ar]m, ex cap[itu]l[um] Magn[us].
Ex cap[itu]l[um] Viciu[m], ex cap[itu]l[um] Nacur, ca[us]a 13 q. 2. Ex cap[itu]l[um].
Ultimo cap[itu]l[um] 16 q. 1. Ex cap[itu]l[um] N[on]ni & Excep[ti]o[n]e p[re]latoy.
Ex cap[itu]l[um] l[ic]it[ati] & p[ro]p[ri]e. Ex cap[itu]l[um] ut p[ro]p[ri]et[ati]a, & p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e.
Ex n[on] sit ex cap[itu]l[um] 1, ibi: Nullum negamus p[ro]p[ri]e
eligere sepulcrum. Ex cap[itu]l[um] 2 eod[em], ibi: qui unq[ue] in mo-
nasterio ibi voluerit in s[an]c[t]o & corpore, d[omi]n[us] et d[omi]n[us]
suis d[omi]n[us] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e. Ex cap[itu]l[um] 1 eod[em], ibi: quia lib[er]a
e[st] eis sua bona relinquer[e] delivioso, seu quilibet
quib[us]lib[et]. Ex cap[itu]l[um] 5 et 6 eod[em]. Ex cap[itu]l[um] 10 eod[em], ibi:
omnes p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e, et ins[er] d[omi]n[us] Eccl[esi]e sepulcrum
eligere p[ro]p[ri]e. Ex cap[itu]l[um] 1 hor[um] n[on] sit. & Sepulcrum
lib[er] 6. Ex cap[itu]l[um] 1 & p[ro]p[ri]e eod[em] lib[er]. Ex Clementina
dud[um] hor[um] n[on] sit. Ex Clementina finali d[omi]n[us] finali
& p[ro]p[ri]e. = Taxe d[omi]n[us] ex leg[is] 6 d[omi]n[us] 6 part. 1.

3

Post mea d[omi]n[us] d[omi]n[us]
usu apud Antiquos observato, et exemplis i[n] p[ro]p[ri]e

corroborat, ne apud omnes electio sepulcrum libera
 erat, dummodo ritus prescripti obserbaret. Pro Edonis
 Populi Aegypti cadavera parentum suorum edebant, sic
 Crodotus lib 1. de Sidonibus id refert Strabo lib 11.
 De Indis id Crodotus lib 3. & Iulius D. Sexoni-
 mus de Iobinis lib 2. = Barci, gens ex gentia cadavera
 vultuibus & toranda viuabant, quagiam ab illis sa-
 cras existimabant. Refert Cuius lib 1 cap 22,
 quae sepulcrum Iberi obserbabant, sic Iustinianus lib
 21, et alij gentibus tradit Spondanus cap 2,
 Alexander ab Alexandro lib 3 Genialium cap 2. =

Crotopes defunctorum corpora in flamma viuabant, existi-
 mantibus id optimus esse sepeliendi modus, sic diodorus
 siculus lib 3 cap 1 = Aegyptii defunctorum corpora Aeri di-
 scipulis cupientes arboribus affigebant, ut Plinius, Saba-
 denis, ut tradit D. Sexonimus lib 2 de Iobinis, de-
 scribit Spondanus cap 2 = Romani, Graeci, Galii, et
 Germani utebantur combustionem, ut cadavera igne desul-
 merent, iudicantes, hunc modum potius esse, tradunt
 hoc Caesar de bello Gallico tacitus de more Germanico, Si-
 donius lib 3 Epistola 12.

Vnaquodque ritus, ut ceterorum
 antiquior, ita, et quamplurimis gentibus acceptior fuit, 2

et sanioribus diebus celebratus, quippe et rarij formosior,
siquidem Jactura sumus, interea debent amari, ut dicitur
in cap 3 Benefic; per humationem 3 dicitur Homo humis,
ut Divina loquitur Scriptura. Celsias t^{er} cap 12.
sic apud Prudentium legimus, id est apud Luxuriam, id est
apud Sofiam, id est apud Curiam, id est apud Probam,
id est apud Censuram, id est apud Joannem Andream, qui
quidem locus, ubi cadaver humas dicitur nomen op-
pellat, nempe Cimetarium, Soliandrum, Monumentum, Area,
Tumulus, Mausoleum, Sarcophagus, Exostyle, Cenota-
phy, Sedes, Domus Coena, Sedes sacra, Quies, ut
singuli plantant Fran. Maria Samuelius, et Muzg
tom 4 tra. 3. Cimetarium sepulturae appellatur,
Soliandrum dicitur quasi solutum, antequam per cadavera
ibi sepulta, Monumentum dicitur a monendo, ne obli-
vione subsurgant, in memoriam revocant, et ad motu-
ndo faciunt cogitare. Area dicitur locus sepulturae,
Tumulus dicitur quasi tumens, humus, qui elebat sepul-
to homine, sic Job cap 10, ibi: Adversus translatos
ad tumulus: Mausoleum proprie est sepulchrum Principis, dicitur
a Mausolo Rege Cariae: Sarcophagus dicitur et se-
pultura a Sarcis fagus lapide marmoreo, in quo t^{er}
corpora debeant, eius meminit D. Augustinus lib 18

de Civitate Dei cap 5: Crasituly a Neruo Greco, qd
significat quiescere, quia ibi Corpora quiescunt.
Cenotaphy e locus vaucus honoris tanty causa, & quo
fit mentio in leg 6 de Reliquiofi: Sedes appellat
a Paulo in leg 2o de Reliquiofi; Domus eterna voca-
tur in leg 2 codic Rodofiano de Sepulchris, quia
cadavera iney perpetuy idunt, quappd vocat sedes,
et quies facere, quo tam sensu apud nos, qui res-
urrectionis speramus sepulchrales domus eterna
dici so.

183
248

3

Apud Christianos extra Urbes Corpora & fun-
torum sepeliebant. Paucis illis temporibus, quibus Iudeorum, &
gentium legibus tenebantur, & pace Civitatis data in soly intra
illas Urbes, & in extra Urbes cadavera debebant,
ut patet ex Julio Capitolino in 2o canone 84; &
postea de minoribus casibus capto fuit ne quis in Civitate se-
peliatur, qd secrety a Divi Gregorio, et Pauli PP. libera-
ty fuit; hanc prohibitionem illustrant Gibalinus, Prus-
Gregorius, Barboza, Lexda, Menardus, Murga, Cornu-
dus, et Baronius; & in hac prohibitione aliqui
Personae exuperent, quos sepulture in Civitate concedebat;
ut de Julio Moguntino canone 52 stat, qd ab
initio paucis erat excepty, ita paulatim fuit relaxaty,
ut omnib nulla dignitate, aut sanctitate habita
rari liceat in Civitate hanc sepulture, ut stat ex cap.

Ex libery hoc nro. titulo & Sepulturis, que quidam se-
pultura familiaria esse ceperunt, ita ut nullus nisi ex
familia in eis sepeliret, ut dicitur ex Diilio Ma-
gionen p. 2 can. 15. quapp. Patruarca Jacob. iust
sepeliri ex Patru. fuit, ut dicitur ex cap. 2. Geneis,
et ex cap. 29 eod. Mai. dicitur Philipus Macedonius
Rex oratus fuit Corpora defunctorum in Vello ad
sepulchra maiorum referre. Sic Alexander Corpus
Darii Cultu Regis summula maiorum inferendi mi-
sit. quapp. maledictione habebat in Sepulchrum
maiorum in sepeliri, ut dicitur ex 3. Regum cap. 13.

In his
omnibus sepeliendi modis intra terminos prescriptos
libery erat ~~sepeliri~~ sedomibus cadavera Patrum
suoque edere loco inque volebant, idem Sidomibus, idem
Indijs, et alijs Gentibus, apud quas hic modus se-
peliendi vtebatur. =

Baxreis obicere cadavera vultuum, quibus volebant,
idem Iberis, et alijs Gentibus inter quas hic modus
sepeliendi vtebatur. =

Criopibus fumere corpora defunctorum in flumini-
bus, quibus volebant, et alijs Gentibus in terguas hic
modus sepeliendi vtebatur. =

Suis corpora defunctorum aeri dispersi, ubi volebant, et
alijs Gentibus inter quas hic modus sepeliendi vte-
batur. =

Romanis, Grecis, Galis, et Germanis eadem igne
struxere, ubi volebant, et in quas alij gentij hie
nus sepeliendi obsecrabat.

Quas & gentis in quas ritus humanationis obse-
crabat libery illi exas humane epoxa vbi volebant.

Christianis, Fidelib; q int quos decreta Conciliorij &
sepulchris loquentia obsecrabant; libery illi exas
epoxa sepeliu vbi volebant, dummodo n habeant fer-
pulex suoy maiorij, et velent ea sepeliu in loco
minus delisioso, nq in hoc casu nra d'pcedit,

quod ut pote verissima facti pbata manet auto-
rite decreti, decretalij iure, Clementinarum dispo-
sitione, Conciliorij autoritate, lexia dispositione
fluximij & omni int tempore exemplari obse-
crati apud distintas diversas q rationes, Gentes, et
Christianos; restat nunc totij hoc corroborare gravi-
tate d.d.

Hic s. Gaceus cap 5, Jus Gregorius lib 1
Parladorij tit 23 cap finali, Murga tom 1 trac 3,
Balencuela Conilio 18, Basilus & Matim. lib
5 cap 13, Parladorius d'ferentia 66, Lerda in
Judic tom 1 cap 8, Caberos lib 2 & metu cap
5, J. Mendo & iure Academico lib 3 q 50, Alce-
cena lib 1 d'fer. cap 12, Gratianus d' septuony joren-
dy cap 92 Ricus in Praeci rephione 63, August

881
no 9), Grana, Barbosa, Balboa, Batenfi, Fannonus,
Fermosinus, Panormitanus, Innocentius, Felinus, Dehus,
et D. Gonzalez ad hunc n[ost]r[um] sex. fraternitatis & sepulchri
pulsantur deperere.

4
Hic q[ue] t[er]tia me[re] p[ar]te adim-
pletis ad 23 grad[us] s[ol]is, in qua aliquas duntan-
di xanes p[ro]p[ri]as, que me[re] d[omi]ni r[ati]o[n]e caliginosa, qua
p[ro]p[ri]a de 13 p[ro]p[ri]is sic 13 argu[nt] e[st] forma: q[ue]
eligens sepulchru[m] in Monasterio, aut loco re-
ligioso, ibi sepeliendus e[st]; Eligens sepulchru[m] in
Monasterio, aut loco religioso, ibi sepeliendus n[on] e[st].
eligens sepulchru[m] in Monasterio, aut loco re-
ligioso, ibi sepeliendus n[on] e[st]. Sed mag[is] sub[st]antia.
eligens sepulchru[m] in Monasterio, aut loco religioso,
absq[ue] licentia p[ro]p[ri]i Parrochi in eo sepeli[n]d[us] n[on] p[otes]t.
eligens sepulchru[m] in Monasterio, aut loco religioso,
ibi sepeliendus n[on] e[st]. Ans[er]at[ur] ex Divo Greg[orio] relato
in cap[itulo] 1 hoc n[ost]r[um] d[omi]ni & sepulchri in 1 collectio-
ne, ibi: Monach[us] op[er]a mortuor[um] d[omi]ni ad C[er]c[us]
sug nequaquam audeant sine assensu C[er]c[us], que
eis dum vivunt op[er]ant[ur], op[er]anda servant, et mi-
nistrant. Coa[di]v[er]s[us] in f[er]t[ur]. Nunc sic: eligens
sepulchru[m], aut Monasterio, aut loco religioso absq[ue]
licentia p[ro]p[ri]i Parrochi in eo sepeli[n]d[us] n[on] p[otes]t; deo ip[s]o
eligens sepulchru[m] in loco religioso, aut Monasterio

ibi sepeliendus n̄ ē: q̄ eligens sepultusq̄

Aug^o d. h. i. 9

si eligens sepultusq̄ in loco religioso ibi est sepeliendus, quod tenet hoc, a tenore privilegii, a Romano impetrato, aut licentia Parrochi interveniente; de quo eligens sepultusq̄ in Monasterio, aut loco religioso, ibi sepeliendus n̄ ē: q̄ eligens sepultusq̄ in Monasterio, aut loco relig. ibi sepeliendus n̄ ē. Nam istud ex cap. in nra hoc mo. et sepultusq̄. Nix hanc fidem suadet: eo ipso qd licentia Parrochi, aut privilegii requiratur, ad hoc, ut qui eligat sepultusq̄ in Monasterio, aut loco relig. ubi voluerit, si absq̄ hi. requiratur, sepultusq̄ eligat, ibi sepeliendus n̄ ē: q̄ eo ipso qd licentia Parrochi, aut privilegii requiratur ad hoc, ut sepultura in monasterio aut loco relig. sepelias, eligens illi, ibi sepeliendus n̄ ē. Ans ex bulgati cap. istat. Causa legem infert.

Aug^o 2 d. h. i. 10

eligens sepultusq̄ in Monasterio, aut loco religioso, ibi est sepeliendus, est rane privilegii, qd nec rane privilegii eligens sepultusq̄ in loco religioso ibi est sepeliendus: q̄ eligens sepultusq̄ in Monasterio, aut loco relig. ibi sepeliendus n̄ ē. Nam e. con. d. d. doctrina, patet qd istat ex dicto capite Nix.

hoc tunc sit. & Sepulchris in relato. Pro mix: si eli-
gens sepulchrum in Monasterio, aut loco religio-
so Monasterio publico ibi est sepeliendus, casu
quo aliquis talis sepulchrum eligeret in illo, hoc
publico aucto, sepeliendus est; in hoc casu
in illo sepeliendus non est: pro eligens sepulchrum in
Monasterio, aut loco religio-
so aucto publico, ibi se-
peliendus non est. Marc' sexta. Pro mix: si eligens
sepulchrum in Monasterio, aut loco religio-
so aucto Mona-
sterio publico ibi est sepeliendus, Casu quo Parro-
chianus Cathedralis Curie in quodam Religioso Oben-
tu sepulchrum eligeret, esse iuncto, Prior in illo Parro-
chianum potest sepelire; in hoc casu Prior Parroquia-
rum sepelire non potest in eius Obentu: pro casu quo aliquis
eligeret sepulchrum in Monasterio, aut loco religio-
so aucto publico ibi sepeliendus est. Mar' ex dictis satis
patet, et ex mo' cap. 3. Pro mix: si Parrochianum
Cathedralis Curie sepulchrum in Obentu eligeret, Prior
in illo potest sepelire, Prior non tenet resistere quod
Parrochianum Canonici Cathedralis Curie Prior re-
net resistere quod Parrochianum sepulchrum in eius Obentu,
Canonici Cathedralis Curie: pro in pydicato casu Prior
Parrochianum in eius Obentu sepelire non potest. Marc' sexta.

Mixt' opat ex cap. 5 h'c n'ro t'it, ubi ab Alex. 3. p.
 M. pponit' casus iq' relatus, et dicit, Canonicos
 Eccl' Chastredalis Prior' devex'e monere, et opelere exco-
 muni'one, ut Opus p'p'di' Sarraguan' illi' reficiat;
 & Prior' equo p'p'di' Sarraguan' Canonicis n' t'ineat
 asseruere, si eligens sepultu'q' in Monasterio, aut
 loco relig' p'vilegio' d'nto ibi eet sepeliendus;
 & eligens sepultu'q' in Monasterio, aut loco relig'
 ibi sepeliendus n'e.

11

Super 3 d'f: si eligens sepul-
 tu'q' in Monasterio, aut loco relig' ibi eet sepeliendus, sequi-
 ur, eligens tal' sepultu'q' in illa sepeliri debere; &
 eligens tal' sepultu'q' in illa sepeliri n' debet: & eli-
 gens sepultu'q' in Monasterio, aut loco relig' ibi se-
 peliendus n'e. Mare' certa. Ibo mix: si eligens se-
 pultu'q' in Monasterio, aut loco relig' ibi se-
 peliri, sequitur intra Eccl' ee sumulandus; &
 eligens sepultu'q' intra Eccl' n'e sumulandus: &
 eligens sepultu'q' in Monasterio, aut loco relig'
 ibi sepeliendus n'e. Mare' certa. Ibo mix' ex d'f:
 sed: in cap' Bulu' caa 13 q' 2, & ex d'f'ia Ba-
 caren' 1° can' 18, ibi: opora Defunctoru' nullo modo
 intra Basilic' sanctoru' sepeliant'. Coa leg'me inst'
 hunc sic. On d'f' in quib' d'nd' opora Defunctoru'
 nullo modo intra Eccl' n'e ee sepelienda; & co'ij'f'

ad quos defunctorum nullo modo possent sepeliri inter
 eos, eligens sepulturam in Monasterio, aut loco relig.
 ibi tumulandas n. e. q. eligens sepulturam in Monas-
 terio, aut loco relig. ibi sepeliendus n. e.

12

Si eligens sepulturam in Monasterio, aut loco relig. ibi
 est sepeliendus, casu quo ipse sepulturam eligeret in
 Monasterio, aut loco relig. ibi est sepeliendus; d. casu
 quo ipse eligeret Monasterium aut locum relig. ibi sepe-
 lienda n. e. q. eligens sepulturam in Monasterio aut
 loco relig. ibi sepeliendus n. e. Max. est ex cap.
 de hoc n. e. tit. Homo ubi a seorsum ipse
 liberi posse eligere sepulturam ubi voluerit. Homo mixt.
 ipse, et maritus eorum late videtur; d. eo ipso ipse n.
 potest eligere sepulturam, ubi voluerit. q. ipse n. potest eligere
 sepulturam in Monasterio, aut loco relig. Max. est
 ex leg. 1, et ex leg. 2 de usu, et habitac. ne. Mixt. ex
 ratione maris suadet. Coa. Com. infest.

13

Amplius: ipse
 est sicut bonorum maritus, atq. particeps, et in domo co-
 habitare debent; d. eo ipso ipse n. potest eligere sepulturam
 in Monasterio, aut loco relig. ubi voluerit. q. ipse
 eligens sepulturam in Monasterio, sine ubi voluerit,
 ibi sepeliendus n. e. Max. est ex leg. 2 de usu,

et antea, et ex leg III de Verborum Signific. Ho-
 ming: eo ipso qd uxor teneat coarctare in una domo
 cy Marito, tenet eligere sepulchrum in qua humatus
 e Maritus: qd eo ipso qd uxor teneat coarctare cy
 Marito in una domo non pot eligere sepulchrum in Mo-
 nasterio, aut loco reliq, ut ibi sepeliat. Ho aut
 sepultura Mariti domus Mariti e: qd eo ipso qd uxor
 teneat coarctare in una domo cy Marito, sepeliri
 debet cy Marito: qd eo ipso qd uxor teneat coarctare
 cy Marito sepulchrum eligere non pot. Mar ipse ex
 leg I Codicis Theodosiani de Sepulchris Violato. Mir
 ex pbaone Mariti suadet. Coa legem inferat.

19

Amplius
 suadet hoc a sumis auctoritate d. Ieronimi rela-
 ta a Gratiano in cap. Canon cae 13 q 2, ibi: qd
 si unqz vny coniugij, si unqz sepulchrum; qd eo ipso
 uxor non pot eligere sepulchrum in Monasterio, aut loco
 reliq, ubi voluerit: qd uxor non pot eligere sepulch-
 rum ubi voluerit in Monasterio, aut loco reliq, ut ibi
 sepeliat; qd in uxor eade res dat, ac in alio qua-
 lioet ad eligendum sepulchrum in Monasterio aut loco
 reliq, ut ex cap de uxor d qd circa pbaone met:
 qd si uxor non pot eligere sepulchrum in Monasterio, aut
 loco reliq, ut ibi sepeliat, nec quilibet alius, illi

eligere p^r.

15

Amplius hoc exemplum suadet, quod plurimi
exemplis primorum Patrum, qui eodem sepultis cy ipso
ut dicitur s^c ut dicitur in Ieremiis cap 25, et 22. Et
Iosue cap 12. Et Tobie cap 2, et 12, qui vultis suo
p^rcepit, ut vultis sepeliret s^c ipse in vno sepulchro.
Et aliter cap 16, qui sepulta fuit cy vno suo, et
ex actis Apostolorum facti dicitur, p^ricipue cap 5, in
quo dicitur Laodice sepulta fuisse cy vno suo Anania.
Et ex D^o Chastone lib 1 de sacerdotibus dicitur, Mater
sua ab ipso petisset, ut corpus suum cum Matris s^c s^c
diungeret, quod corpus habuit D^o Aug^o cy Cyrene s^c Mo-
nax ipse Matris.

16

Ita et exempla corroborant
cy notanti illa Historia, quod refert Greg. Turonensis
lib 1 cap 2 de sepultura duorum Roberti Arbernonis,
qui post perpetuam dicitur secreta in sancto diuino et
p^rato servata, prior Duella dicitur, cuius corpus vix
in sepulchro d^rponens, elibatis ad Celum manibus,
dixit: gratias vobis ago Ceterne Domine, quia hunc
sepulchrum, sicut a te d^rmandatum accipi, ita imau-
latus tui pietati restituis: ad q^o Duella mox sua su-
per, dixit: sile, sile vix dei, quia n^o vultis fate-
ari v^ris secretis. Cy v^ro post paulo sp^rit^u v^ris quoque

mixta et vna, sepulchra q̄ fuerit in loco separato,
facite, ut sepulchra diuina, in vno iungantur.
Et his d̄ exemplis suadet v̄os ad vna sepeliri in
sepulchra, in qua humatus ē Martinus: q̄ v̄os eli-
gens sepulchra in loco reliḡ. aut Monasterio, ibi se-
pelienda n̄c.

17

Nota h̄c de sepulchris auger̄ h̄c sequenti
sententiae considerationi: si v̄os eligens sepulchra in
Monasterio, aut loco reliḡ. ibi est sepelienda, id est
est, quia v̄os tale sepulchra eligens, illa elligit,
pro quo soluta per hunc a lege v̄ni; d̄ h̄c res
n̄ p̄bat, v̄os posse eligere sepulchra in Monasterio,
aut loco reliḡ. ibi v̄oluerit: q̄ v̄os eligens sepul-
chra in Monasterio, aut loco reliḡ. ibi sepelienda
n̄c. Max ē res cap d̄ iḡ d̄ r̄at, ibi cy cludio ista
ad ey stat̄ pertinet, in quo Mulier solbit a lege
v̄ni. Do mix: si q̄ d̄ d̄ d̄ v̄os spernet ad
tempus, in quo a lege v̄ni ē soluta, p̄tates posse
eligere sepulchra, Monachus eligens sepulchra in ea
poset sepeli; d̄ Monachus sepulchra eligens, in ea
sepeliri n̄ p̄t: q̄ ratio a signata n̄ p̄bat v̄os posse
eligere sepulchra, ut in ea sepelias: Max stat, ex eo q̄
Monachus poss̄ v̄os liberat ab obedientia s̄uista-
ti, sicut poss̄ eo liberat v̄os a lege v̄ni. Max q̄
cap v̄ni h̄c d̄t a sepulchri lib 6, v̄bi

apud, Monachy nullo modo posse eligere sepulturam. Cui
a paritate videtur. Item sic. ex qd. Mulier a Lege
viri post mortem sit liberata n. pbat, Viri posse eligere se-
pulturam in Monasterio, aut loco religioso ubi sepeliat.

18

Strenu-
xoborat a fano: ideo Viri eligere sepulturam in Monasterio,
aut loco religioso ubi posset sepeliri, quia, ut iq. dicitur e, talis
electio, et si in tempore inhabili facta, eius effectus ad tem-
pus habeat tenore, et hoc rati n. pbat ad hoc, ut Viri
possit eligere sepulturam in Monasterio, aut loco reli-
gioso, ubi voluerit. qd. Viri n. pbat eligere sepulturam in
Monasterio, aut loco religioso ubi voluerit. Probo
m. Si qd. dispositio Viri in electione sepulturam
dicat respectu ad tempus habeat, probatur, eius dispositio-
ne subsistere debere, Casu quo, minor etate, libertatem
perro d. ferat, et maior etate, tal. seruo libertatem d. pterat,
et seruo tal. modo manumiso n. d. p. libertatem. qd. qd.
dispositio Viri facta tempore inhabili dicat respectu
ad tempus habeat n. pbat, Viri posse eligere se-
pulturam in Monasterio, aut loco religioso, ubi volu-
erit. Nam a paritate videtur. Item ja. ex dec. leg. l.
in l. si minor C. de servis cogit. Cuius legem infero.
Nunc sic: qd. Viri etiq. n. conferat eius dispositionem ad
tempus in quo e. soluta a viri lege, hoc n. obstante, non
ferat. Viri posse sepulturam eligere ubi voluerit. qd.

Scribebat D. J. Hertler.

Dictante.
O. W. Ant. bar. a Nidmo, cuius opus fuit scribi die 13. May a.

Repetitio Solemnis ad hunc in Q. 3. de Sepult.
lib. 3. Decretalium Titulo 28. 101
254

Tit 28

Proposimus enucleandus L. M. Inoz. in cap. staten
tit. 3 de Sepulchris lib. 3 tit 28. Cuius littera res omnia
Causa res ita se habet. Quidam Civis noster dicitur habere sepulchra
sua ab antiquis temporibus et sui maritus illi habebant in
monasterio S. Stephani, in alia ecclesia minus delixiosa
elegit sepeliri, quae causa orta fuit questio de Capite illius Causa
S. Januensis, quae significavit Domino Dage, qua ad sani-
tate Cognita S. Januensis referunt dicens, illi non potest ignorare,
Causa defunctorum de velle sepeliri apud loca delixiosa, et mo-
nasteria, in quibus orationes et Missas Solemniter frequentiter
celebrant, unde quidam volunt ibi sepeliri nec est contradicendum,
qui vero delinquant antiquas ecclesias et sepulchra Patrum, et da-
rentur suorum, et ad nova, et ad minus delixiosa loca se transferunt
Contra antiquas S. L. Instructio facere dignoscunt. Unde
supradictus S. Causa Contra Constitutio, Consuetudines ipsa an-
tiqua, et stabiles Causa Sui sepeliendum mandavit, hoc non
iudicat vari, quia S. Causa. mandat, corpus predicti S. reddi
monachis S. Stephani, et illi Patribus suis sepeliri. Hec est res
species, ex qua, et ex vicibus nri Capituli hanc per meos Vicibus
defensandam, et deduco. Eligens Sepulchrum in monasterio,
aut loco delixioso, ibi sepeliendum est, sicut vero si in loco minus
delixioso.

Hanc res Vigore Veritas, quae iuxta instantem probo
ex Cap. Ebron, ex Cap. Unagry, ex Cap. Vbicus, ex Cap. Staten Causa
13 q. 2 ex Cap. Ultimo Causa 10 q. 1 ex Cap. Rimis de excoisibus per la-
foxy, ex Cap. plerumque de parisiis, ex Cap. Ut privilegia de privilegibus
et ex nro tit. Cap. 1 ibi: Nihil tam negamus propriam eligere sepul-
chrum, ex Cap. 1 eod. ibi: quicumque in Monasterio vbi voluerit in locis
de Capite, et de Nebus suis disponere potest. ex Cap. 1 eod. ibi:

quia vivax eij sua vna dilinguere delixiois, Augu-
stus et privatis. ex Cap 5 et 6 eod. ex Cap 10 eod. ibi: de put-
res communicatis, et interdictis eccle. sepulcrum eligere. Godum.
ex Cap 1 hoc nro tit. de sepulcrum lib 6 ex Cap 1 de pactis eod. lib.
ex Clementina dudum hoc nro tit. ex Clementina finali de
finali de panu. Jure Regio ex l. 6 tit 6 part 1.

Præterea mea D.
In apud antiquos observato ut exempli gratia, Carthago, nam
apud omnes electio sepulcrum libera erat, Summo dicitur prædixi
observant. Ex eo omnes populi Atque Cadavera Sarentis suo
que edebant sic Cadaverum lib 4 de vidonibus, idem de part. 1 tradit lib 11
Lindis, idem Prodonum lib 3 de Sonticij, D. Hieronimus in ad Romam
lib 2. Barcei, Peni ex pexia Cadavera Vulturibus devoranda
vidiciebant, quæque Avsilly sacras esse firmabant. de part.
Chianum lib 1 Cap 22 quæ sepulcrum Iberi observabant. sic
Justinianum lib 11, et aliorum gentibus tradit Spondanus Cap 4,
Alexander ab Alexandro lib 3 Penialium Cap 2. = Prope
defunctorum corpora in flumina projiciebant esse firmantes
id optimus esse sepeliendi modus. sic adiodonum Siculorum lib 3
Cap 1. Alii defunctorum corpora aëri distolvi cupientes arbori-
bus affigebant, ut de iij tabernaculis, ut tradit D. Hieronimus
lib 2. in ad Romam, Dicitur Spondanus Cap 4. = Romani, Greci,
Sali, et Germani utebantur combustionem, ut Cadavera igne consumi-
merent, indicantes hunc modum politionem esse, tradunt hoc Cæsar
de Velle Gallico Tacitus de more Germanico, Sidonius lib 3
epistola 14.

Notationis dicitur, ut ceterorum antiquior ita; et
quæ proximis gentibus acceptior fuit, et sanctorum. dicitur
lebratus, quise, ut nary. Notior, siquidem si terra sumunt
xxa, Tibertanica, ut dicit in Cap 3 Penevis. Lex humanorum
reddit homo humo, ut divina loquitur scriptura. Ecclesiastes
Cap 12. sic apud prudentem legimus, idem apud Laurentium, idem
apud Solinum, idem apud Curipidem, idem apud Estroem, idem apud

102
255

Cenofontis, id est apud Joannem Andream quicquid loci, ubi cada-
 ver humani dixerit nobis appellat, nempe Cimiterium, Polian-
 dum, monumentum, Area, humulus, Mausoleum, Sarcophagus, Erga-
 stulum, Cenotaphium, Sedes, Domus, eterna, Sedes sacra, quies, Ut si-
 quis dicitur Franciscus Maria Samuelius et Muzga Tom tractus
 Cimiterium sepultura appellat, polianum dicit quasi polium arboris,
 propter cadavera ibi sepulta. Monumentum dicitur amonendo, ne obli-
 visce subtrahant, in memoria, rebocent, et admonendo faciunt
 cogitare: Area dicitur locus sepulturae, humulus dicitur quasi hu-
 men humus, quae debet sepulto homine sic Job Capto ibi: De
20 translatum ad humum: Mausoleum proprie est sepulturae prin-
 cipis dicitur a Mausolo alige Caris: Sarcophagus dicitur etiam se-
 pultura a sarcophago lapide marmoreo in quo prius corpora
 condabantur, cuius meminit D. Augustinus lib 18 de Civitate Dei
 cap 5. Ergastulum a verbo greco quod significat quiescere, quia
 ibi corpora quiescunt. Cenotaphium est locus vultus honoris tantum
 causa de quo fit mentio in l. 6 de Religione. Sedes appellat a Paulo
 in l. 4 de Velisiois. Domus eterna vocat in l. 4 Codice Theodosiano
 de sepulchris, quia Cadavera in eam perpetuum addunt, quae pro-
 pter sedes, et quae sacra, quo tam sensu apud nos, qui de resurrectione
 speramus sepultura domus eterna dicitur potest.

Apud Christianos
 ibi corpora defunctorum sepeliebant, Primis illis temporibus
 quibus Iudeorum, et gentilius legibus tenebantur pace ecclesiae data non
 solum intra ipsa Urbis, Verum etiam intra ecclesiam Cadavera addabantur,
 ut stat ex Decretis Carthaginensis et Canone 81. De postea obmixto
 Casus Captivus fuit in ecclesia requies sepeliret, quod decretum a Juliano, et S.
 Gregorio liberatus fuit, hanc prohibitionem illytrant Tibalium, Sicut
 Gregorius, ab Arborea, Zeda, Menardus, Muzga, Coaxadus, et ab
 xonius, sedes in hac prohibitionem aliqui personae excipiant, qui
 huius sepulturae in ecclesia dadebat, ut ex Decretis Innocentii Canone
 52 stat, quod ab initio pauperum dicitur, ita paulatim fuit relaxata,
 ut ibi nulla dignitas, aut sanctitatis habita tunc licet in
 ecclesia huius sepeliret, ut stat ex Cap. Cyliberius hoc non fit de

de sepulchris, que quidem sepulchra familiaria esse ceperunt, ita ut
nullus nisi ex familia sepeliret, ut stat ex Julio Matisionensi
2 Can. 10. quapp. Patriarcha Jacob iussit sepeliri a Patribus suis
ut stat ex Cap 9 de Senes, et ex Cap 9 de eod. hac via Philippus Ma-
cedonij Rex ortatus fuit Corpora Numptorum in Vello ad sepulchra
maiorum referre. Sic Alexander Copius Darij Cultu Regis Remu-
lo maiorum inferendum misit. quapp. pro male ditione habet in
sepulchris maiorum non sepeliri, ut stat ex 3 Regum Cap 13.

In his
omnibus sepeliendi modis in tra terminos prescriptos liberum erat
Esdonibus Cadavera patrum suorum idere loco in quo volebant,
idez Sidonibus, idez Indis, et alijs gentibus apud quas hic modus
sepeliendi utebatur.

Barreis obicere Cadavera Vulturibus qui-
bus volebant, idez Iberis, et alijs gentibus, in quibus hic modus sepe-
liendi utebatur.

Ethiopes Consumere Corpora defunctorum in
fluminibus, quibus volebant, et alijs gentibus in quibus hic
modus sepeliendi utebatur.

Sicis Corpora defunctorum acui di-
solvi, ubi volebant, et alijs gentibus, in quibus hic modus sepe-
liendi utebatur.

Romanis, Grecis, Salijs, et Germanis Cadavera
igne Comburere, ubi volebant, et in quibus alijs gentibus hic
modus sepeliendi observabatur.

Pluribusque gentibus in quibus
divisum humationis observabatur, liberum erat illis humare Cor-
pora, ubi volebant. Christianis fidelibusque in quos de iura di-
tionis de sepulchris loquentia observabatur liberum illis erat
Corpora sepeliri, ubi volebant, dum modo non herent sepulchra suo-
rum Maiorum, et velint ea sepeliri in loco minus. Illud vero non
in hoc Casu nostra D. procedit, quia ut patet Veritas satis pauca
manet Autoritate decreti, decretalium iure, Clementinarum
dispositioe, Scilicet auctoritate, Regia dispositioe, plurimumque
non in tempore exemplaribus observatis apud divites, diversarumque

Nationes, gentes, et Christianos; Testat nunc istud hoc Carrobo 103
xare Trabitare & D. 256

Hi st Paley Cap 5, Dny Gregorius
lib 1 partitay tit 23 Cap finali, Murga tom 1 tract 7, Balen
zuela Decilio 16, Batiliy & Maxim. lib 5 Cap 13, Barlado
xiiy differentia 66, Zexda in iudic tom 1, Cap 8, Cabrey lib
2 de metu Cap 5, S. Mendo & iure Academico lib 3 q 50, Albe
reza lib 1 dicit Cap 12, Praxiany Disputatoy forensiy Cap 37,
Biliy in praxi Revoluoe 63 Lusuy de 9, Praña, Balboa,
Balboa, Baleniy, Paznanay Firmoiny, Panoxmitany, Mo
reniy, Feliny, Deiy, et D. Tomalez ad hunc nuy usq pta
ternitatz de sepulturay repetent.

His

104

257

501

188

258

321
710

166

259

167

260

108

261

804

120

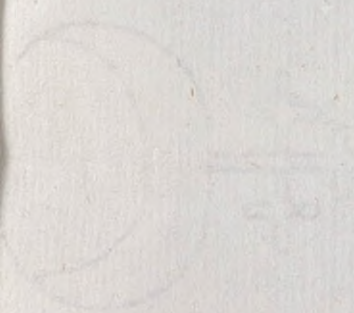
169

262

110

263

Tex. noster autem habet Leon 3. Pontificis maximi qui
 ad Sagrera Sedis Curia euectus fuit die 26 Decembris anno
 Domini 105. & ceteris rexit usque ad 816. ut ex Baronio
 & alijs refert A. Gonzales in notis ad nry tex. que quidem
 epistola decretalis fuit emissa non ad pentionem aliam sed
 solum ex officio pontificis in ea que statuit summi Pontifex libere
 fideles hanc sepulture electionem si fecerit decedant alioquin
 in sepulture maiori sepeliendo esse non dubitat acere demum
 tangit in omni laica ecclesia Parochialis habeat Canonici portio-
 nis. ex qua de iure sequens Communit. deducit. assertio: Unus-
 quisque sibi potest eligere sepulture ubi cumque voluerit; de-
 cedens autem sine electione, in maiori sive sepulture est se-
 peliendus. probant ea tex. in Cap. de vxore 1. hockm. tex. in
 Cap. 2. & 3. de sep. tex. in Cap. ubi tex. in Cap. ult. hockm. de
 sepulture in 6. tex. in clem. dudy de sepulture. tex. in Cap.
 de vxore. tex. in Cap. Unusquisque. tex. in Cap. ubi cumque. tex. in
 Cap. placuit 13. q. 2. tex. in Cap. ult. 16. q. 1: Canonas ex
 iure Regio tex. in 1. q. 5. sim. 13. par. 1. ibi Perus Balgano
quisiue eriger sepultura in dno cimiterio. qm como en
la Iglesia Cathedral, o en monasterio o en aquella Igle
sia donde suoua enterrado su linage queda lo fazer.

ordinario ingreunt & velatos a Barbosa in Collectanea ad nry
 tex. & de iure celebratio lib. 2. Cap. 10. Valenzuela Con-
 cilio 48. Barclay de matrim. lib. 5. Cap. 13. d. 2. Cabreros lib. 2.
 de mem. Cap. 5. n. 85. P. Mendo de iure academico lib. 3.
 q. 50. Zorda in iudith. tom. 2. Cap. 8. Ver. 1. fol. 391. An-
 drey Versti. Cano. Cap. 145. Sanchez Reymundus in sum. lib.
 1. tit. ult. & D. Gonzales ad nry. tex. qui alios plene ma-
 nu Cumulat. n. 2. =

Illustrant Ultra

7
+
Sed hęc avertio ita iuribus firmata & auctoritatibus illis
vix aliquas pariter dubitandi rationes quę eam difficilem
reddunt in quibus illa deservit videlicet. Nam siue quis eligat
Regulum siue decedat siue eius electio. Regulum non potest
in ecclesia Parochiali siue in alia sed extra ecclesiam sepeliendum est
sex. in cap. nullus 13. q. 2. ibi nullus mortuus intra ecclesiam sepe-
liatur. Concl. Braccarense 4. Can. 18. ibi: Corpora defun-
torum nullomodo intra Basilicę Sanctorum sepeliantur. Sed si neque
est defunctorum circa murum Basilicę. Concl. Braccarense sub Caro-
lo Can. 21. refert plura Antonij Augusti. in epitoma lib. 26. titu-
lo. ergo siue eligat, siue sine electione ab interitu decedat
neque in ecclesia Parochiali neque in alia defunctorum sepeliendum
est.

Augustinus 2.º præter dubitandi ratio est dicitur admittimus tam
temporibus Leonis 3. Catholicos defunctos intra ecclesiam sepeliri non
tam ideo in sepulchro mortui debent numerari. Sed pro dis-
tinctione personarum neque si illi morantur in ecclesia ubi res debent
sex. in cap. ubi tamq. 13. q. 2. si Monachi in proprio monasterio,
sex. in cap. 1. 16. q. 1. si vero laici in ecclesia Cathedrali. sex. in
dic. cap. 1. 16. q. 2. ergo dicitur eligat Regulum, defunctorum
non in ecclesia mortui aut Parochiali sed in Cathedrali et sepelien-
dus. +

Secundo disputatio redditur nostra avertio dum supponit secul-
mque esse mortui ubi ratione illationis Cadaverum Parentis habeat
quę dominij in ipso sepulchro, nam in rebus religionis ut sunt
sepulchra nullus potest considerari dominij nec ulla possessio dari potest
sex. in l. 1. in d. 1. d. sacre & decore dicitur. 6. nullus in d. eod. de
sex. in cap. ratio 3. de preben. & dig. sex. in l. 12. & 13. tit. 18.
part. 3. ergo non recte in nostro text. dicitur Constituit. inter
sepulchra propria & aliena siquidem nemo habet sepulchrum pro-
prij ratione dominij sed res religionis extra Comenitiam sunt & in
dominio aliorum permanere non possunt. ergo etiam in sepulchris ubi
sepulchri sunt parentis, nullus datur dominij

+ Augustinus 2.º disputatio
ex sex. de i. in cap. ex parte 5. hoc titulo de sepulchris. ubi quidam
parochianus, cuiusdam Cathedralis ecclesie, in quodam Monasterio con-

Venerabili Regalibus Eligere eo defuncto Canonici aggregationis inter-
 paruerunt ne Prior in sua ecclesia et Regalibus et fort. factis ag-
 gregationis ad sed. Argos. Prior dicti Parochiani in ecclesia Regali-
 bus in qua specie mandat Pontifex, quatenus quidam Prior per
 Congreg. Eberinghig Campelatur ut memorati Canonici Con-
 greg. quidam Parochiani veniant, et quod eisdem amicitia de Con-
 veniat. ex qua deus. agere deducitur liberum esse electionem Regalibus
 sed magis in Parochiali ecclesia minime Regalibus debere. et
 Congreg. eius, qui alibi Regalibus elegit Ecclesie Parochiali restitu-
 ma.

Agrosorum difficultate glo. tam fugere tentat excludere in
 specie huiusmodi. Parochiani in electione Regalibus, agud ecclesie Con-
 veniant, sed Congreg. ignis volent. regere in ecclesia sua monachos
 Regalibus ut in specie tex. in Cap. quod liberum 6. hoc tit. Ubi monachi
Sancti Vincentij Parochian. Congreg. igitur violenter regere in ecclesia
sua Regalibus minime dubitauerunt. Vel si elegerat, dolo fuisse in-
 ductum a monachis igitur, ut in eorum ecclesia electionem Regalibus
 faceret: quo in Cap. electio nullius momenti sententia est, arg.
 tex. in Cap. Constituit 20. quer. 2. Gutierrez de iuram. Confir. 2. par.
 Cap. 4. n. 11. Vel quia infra annos legitimos erat Constitutus et
 sua Regalibus eligere non poterat, ut in specie tex. in Cap. de iro-
 re 3. fin. tex. in Cap. in nostra 10. hoc tit.

Sed frustra gloria
 laborat ne etiam si dolo non fuisse inductum ad electionem facientem
 neque de defectu status commiserit de iure quidam tex. in Cap.
 ex parte, sed liberum elegerit Regalibus Parochianus ad hoc agud
 igitur Monachos Regalibus non debet. ne contra hoc induco tex.
 in Cap. 1. de paroch. inc. Ubi proponitur parochiani fuisse celebrati in-
 ter rectores cuiusdam ecclesie, et tunc Monachos, ut igitur Monachi
 non possent admitti ad Regalibus intra sui monasterii nisi contra et de-
 terminata personam igitur Parochianis alio v. Parochianis, esse Regalibus
 licentiam in ipsa Parochiali ecclesia. Accidit quod quidam Parochianus ex-
 non exceptis in pacto elegerunt liberum in legitima etate Constitutus
 Regalibus sibi in quodam Monasterio, quod fuit Cong. Bonifacio 8.
 an essent Regalibus an v. in propria Parochia. Respon. Pontifex. Par-
 rochianus quidam esse Regalibus in propria Parochia ex q. de i. expe.

deducit. eligentē sepulchri nō esse eligentē in sepultura electa
Sed in quā parochia. ergo quāvis si dolo inducitur parochia.
qui neque nō legitime electi fuerint in specie dicti tex. in lag. ex.
parte, adhuc electio nullis fuit momentis.

Nec difficultas e fugiet si
dicitur in eo tex. in lag. 1. de pactis in b. n. adimplenti voluntate de
sancti eligenti sepulchri in illo monasterio q^a pacti in id fuerat
inter aliquos monachos et Parochos ecclesie ut nisi Certis perso-
nis igitur ad sepulchri nō admitterent Unde tale pacti strabandi erat
si obstante digos. testat. eligenti sepulchri ita Julius Laborius pa-
giam Lucabra. tit. 2. lag. 11. & Barboi. in Collecta. ad dict. in
lag. 1. de pactis in b. non inquam satisfaciē; nam tunc agenti
Maxime pugnat tex. in lag. 1. de sepulchri lib. 6. ubi nōnulla pac-
ta et promissiones de eligenda sepultura in Certis electis nullis
momentis declarant. Dita virtute pacti aliquos ad sepulchri
admittere varijs punitur. p^o in clem. eligenti 5. sane de-
punit quia huiusmodi pactiones ad alium suggestionē factę senten-
tę. Simoniacę & infungit. p^o ex tiberia facultate eligenti sepul-
chri: ergo pacti in specie tex. in dict. lag. 1. de pactis in b. n. de-
bet sententia q^d illud p^o barent. Parochiani potestate eligenti
sepulchri. Unde argi. nō tenet in suo robore.

Pod hi minimē refragan-
dy est, sepulchri iure naturali Corporibus debet. pro ditaxi-
tate nationis erig. varijs fuisse: aut enim hominibus, vel animalibus
deuoranda defunctorum Cadavera obiciēbant, vel alium ex qua-
tuor elementis. Commodabant. Et Medones populi Asię ad Paren-
dy funera locati eorum Cadavera edebant. honestis esse exi-
mantes, ad hominibus quoq^{ue} ab Vermibus deuorari. refert He-
rodoty lib. 4. Strabo lib. 11. de gente Indica tradit Hero-
doty lib. 3. de Pontica idē refert D. Hieronymus Con-
tra Ioviniany lib. 2. & Tertulliany Contra Marcionē. Baroci,
gens Hesperia, Cadavera Vulturibus deuoranda obiciēbant eo-
quod aut illis sacris existimabant. refert Eliany lib. 4. histo. an-
tiquy Cap. 22. Sic etig. & dicitur defunctorum Corpora in flumina pro-

siere conuenerunt eximiantes optime esse sepeliendi modis. Rhy
 de finibus Carora acen diuiliu cogitantes, arboribus affigebant ut
 Rhy. Romani erig & huius a quibus Galli & Germani acciperent,
 Combydione & ique cadauera conuenerunt esse tenuerunt. Sed post
 Combydione Regulatus & huius Carora ceteros mandabatur. Refert
 et bene nosq; autoribus N. Gualterij in Sm. ad xxy tex. n. 4.

Unde humanis
 nis. Rhy nostris gentibus acceptior fuit, quippe q; naturae sit confor-
 mior; Siquidem q; terra sumus, in terram reuertamur ut Cap. 3. Gene.
 dicitur, q; per humanitas erig reddidit homo humo ut diuina loqui-
 tur scriptura ecclesiast. Cap. 22. ibi: reuertatur puluis in terram sicut
 Unde erat, & spiritus reddeat ad illum, qui dedit illum: Quare scien-
 dy est 2. locy ubi loq; humani humani. Dicitur nomini bus appellari
 na aliquando dicitur q; metem & sic frequenter Regulata appella-
 tur & ex in Cap. Consultati de conseruatione ecclesiz; aliquando
 eterna sedes tex. in lg. 40. ff. de religio. & sumptibus glinary, ibi:
 Quasi eterna sede dante destinabit, & gergena sede dicitur
 in lg. 10. Cod. de religio. & sumpt. Dicitur 3. §. 2. ff. de Regulatio
 uolato = aliquando dicitur humulus, quasi humen humus, q; ple-
 bane Regulat homine constat ex Cap. 10. ibi: de vtero transla-
 ty ad humuly. Virgilius 3. Eneid. ibi:

Ad hunc ad humulum Troij submigiunt alii.
 aliquando appellat monumenty. tex in lg. 2. §. monumenty de religio
 & sumptibus. Constat ex illo Mathi Cap. 26. Vbi de finere salua-
 toui ait. & posuit illum in monumento no vo. Dicitur huius Cap. 22.
 ibi: & posuit eum in monumento exaio, in quo non dant quiqua
 posuit erat. etig dicit. Mausoley q; est proprie Regulatus
 Prunipii dicit a Mausole Rege Camp de quo Julij labory
 n. 12. Cenotaphy etig nominat. q; locy Vacuy est, hono-
 ri danti causa: a Grecis dicit inane Regulatus, & dicitur sit men-
 tio in lg. Velq; 6. Dicitur monumenty ff. de religio. alia nomina
 Regulatus tradit N. Gualterij in Sm. ad xxy tex. n. 5. Vbi d.
 Lexi posunt.

Sciendy venit q; leg. 12. Sabulany Canty sunt ne
 cadauera infra Urbe sepelirenty. Verba erant: hominem maxy in
Urbe ne sepelito, neve Urto Cuius prohibitioni meminit Rhy in.

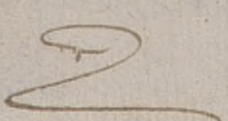
in l. 3. §. diuini de sepulchro vlt. & Imperator in l. mortuorum Cod. de religio. In l. 6. Cod. theo. de sepulchro vlt. & Imperator Hadrianus per legem statuit in eos qui in libertate sepulchra fecissent quam seculo inferri iussit immo & in Magistratus id permittentes eandem statuit per legem aqua lege exemptos refert Cicero, Imperatorum, Veriales, & Optime de Republica meritis alios per legem per Cicero, ut de Veritalibus refert Sextus lib. quod. & de Praefatione. no qui Urbem adegerit fuit sepulchrum hoc haec, Lucius Graui. ibi: omnis eius in Urbe autem Collata, & in foro sub Columna posita, solus

Duplex enim causa fuit sepeliendi extra Urbem, una aerebat diuina, ad Cauendum pollutionem Sacrorum publicorum, quae Constantiniana in eximabant, si intra Urbis moenia inuenti humani, altera fuit Civitatis videlicet ne aer quareferret. Erant enim loca determinata extra Urbem & Sepulchra, quae quidam alia erant publica, alia privata, Publica Romae duo erant, unum pauperum & alium magnificorum non procul ab Urbe extra portam exequuntur. Sicut etiam apud Hebraeos plebs, ac peregrini erant Communia Sepulchra Urbe Polyandria dicta ut constat ex Ieremia Cap. 2. Ver. 19. & lib. 4. Regum Cap. 23. & apud Mattheum Cap. 27. mentio haec. Sepulchrum peregrinorum pro qua lingua fuit a Pinagibus Sacerdotum ager sepulchri ex triginta argenteis muniti, iudex, erat aliud Sepulchrum publicum Urbe prope de de Republica meritis, in campo Martio positum. Privata autem loca extra Urbem determinata & Sepulchra illa erant quae in Urbe quae fundo suo quis haecbat lex in l. 1. §. fami. Excluduntur lex in l. 2. §. de sacra ff. de Contrah. emp. & Plebant antiqui si in Urbe publicum proximum haberent, in la parte, qui viam spectaret, Sepulchra condere, ut Martius mortalitatem monerent, ita tamque ut viam ipsa Sepulchra & impedirent lex in l. 2. ff. de loci publici. Unde vii Sepulchris nobilibus Romae fuerunt ut Via, Appia, Praetoria, Flaminia, & alij de quibus in Iustiano Romano pariter sit mentio, & in sacra scriptura de Sepulchris extra Urbem multa patere exempla, ut de Jacobo interea Chanaan Gen. Cap. 50. de Lazari Sepulchra extra Bethaniam, de iuvene mox homo, qui sepulchrum servavit. Luc. Cap. 7. & de Christo Domino in hoc Sepulchro Ioa. 19. & Matthei. Cap. 27.

Ned by hoc lex 12 tabula

et tunc tunc ab imperatore Leo in Nouer 55. abrogata fuerit
 igitur quod liberet maximo. non nisi intra episcopum magna Regalia, tam
 maiore nostri pie iustitiam Cometenia q. fidelis maximo Cor.
 pombry Regaliendi que quida Cometenia tunc et q. grege ecclesia
 continerant. no. d. i. i. q. lib. exat ne intra ecclesie aliquid lege.
 tinent. tex. in Cap. q. p. 13. q. 2. Vique dy hono. ite Regali
 tunc in re ecclesie episcopi legit deferri, alijs que personis in sig.
 natus ut pat. tex. in Cap. nullus 13. q. 2. g. o. q. q. Consuetudine
 ecclesie fuit ut quod solis episcopi q. personis insignibus concedebat.
 quibus q. q. sine clerico sine laico licet q. libere iam fuit, ac pro
 inde indult, ut in ecclesia si vellet, tumbarent. tex. in Cap. nullus
 13. q. 2. tex. in Cap. q. libere de Regali. q. quida quotidiano in
 receptis et non sine magna ratione ut colligit. ex p. Grego. q.
 referri in Cap. q. graua 13. q. 2. ibi: proximi quorundam ad loca sacra
concedunt suorum Regalium aspiciunt, recordant. q. presb. Ro.
nino preter funebant. Vel ea ratione que dicitur tex. in Cap. q.
 mong. hincemey ead. cau. d. q. q. quod fideliter eorum Martyr, et sanc.
 tory quibus ecclesia dicata est patronis, et inter regione videntur.
 qua ratione max. pie ecclesie Constantinus Magnus Sans Con
 cito aegrouda digeneratione in Basilica S. Agathe eorum quam
 edificavit, Regalium sibi contulit ut tradit Grego. in eius vita lib.
 4. Cap. 6. que ut hoc intelligenda sit in de loco interiori Grego. sed
 de virtute seu portio, ut notat S. Sarsaly in Inst. ad reg. tex. r. ?

8. Inde 4.º sciendy venit liberq. esse electione Regalium omnium
 by adultis dy modo in q. libeant. aique q. sit acty proque vstan
 tati tex. in d. Cap. q. libere 6. hoc. ite. q. in d. q. in ecclesia Parro
 chiali vel in alia d. q. in q. in fratre Predicatory, et Minory ecclesie
 ut docet Clem. d. d. 6. in q. q. de Regalium q. privilegij Puy
 5. ad v. l. q. q. Religiosi ampliant. Ex qua libertate in eligenda
 Regalium, provenit ut q. q. quibus veno care v. q. q. ad sine
 d. q. q. ut neque Religiosi, neque Parrochy neque clerici q. ca
 laxer possint inducere aliquid ad eligenda Regalium sub voto vel
 promissione de non mutando illis electione aliquid excommunicatione
 inducentur sicut que doctrina intelligenda est tex. in Cap. 4. hoc
 sim. in b. q. d. debent Guiderney de unam. Spina. part. 2. Cap. 4.

siq. aut. impu.

Sed eligere sepulchrum n. potest sex. in leg. licet Pater de sepul. in
 b. Sed pro eo Pater sepulchrum eliget si hoc consuetudo terrae habeat
 ut si n. non sit consuetudo deest sepeliri in ecclesia ubi ma-
 ior sepulti sunt ut dicitur. affirmat & docent Medicey de se-
 pulchris siraq. de privileg. p. 1. cons. p. 1. q. 1. ver. Contrarij ta-
 me. ut de factis refert de iure sacra Congreg. Cardina. negotij
 episcop. & regula. in vna Synodala 21. octobris anno 1616. ubi
 Cy filia Andree Scarpellini in minoritate ex hac vna migra-
 set, Pater eius Sancti Martini sub nom. Primati proteru in
 eius ecclesia illi sepeliri presendebat n. obstante quod maior
 illi sepulta in ecclesia fratru minoru Conventuali S. Francisci exi-
 teret, qua propter sacra Congregatio dicit filij Cadaver dicit-
 ur fratru ecclesie Veronensiu censuit Cy qui sepulchrum sibi eligendi
 facultate n. habet, in maioru suoru sepulchra transferri debent. ad-
 hac regula exiguntur mulier que habuit plures viros, que si n. electa
 sepulchra decedat sepelienda est in sepulchro vltimi viri sex. in
 cap. 3. d. mulier hoc tit. in b. ibi: mulier autem que plures viros
habuit successiue si sepulchrum n. eligat est Cy vno vltimo cuius
domusque reddet & honore servanda. docent Jull. Laborij var.
 lucabra. tom. 1. tit. 2. cap. 44. & loys. vic. in praxi vray ser-
 uer. cap. 4. versu. 293. n. 4.

Religiosi etiam n. habent electionem
 sepulchrum unde sepeliendi sunt in proprijs monasterijs sex. in
 cap. 11. hoc tit. in b. Pater Sanchez. in spec. de cal. tom. 2.
 lib. 6. cap. 19. si vero Religiosi extra claustra decedant tunc etiam
 parrochii in consilio ad sua monasteria deferri debent ut de iure
 fuit a sacra Congreg. Car. sub die 2. Julij anno 1620. nisi iusticia
 remouit a proprijs monasterijs, ut commoda portari nequeant q.
 tunc possunt eligere sepulchrum sex. in d. cap. 11. hoc tit. in b. &
 si hoc cap. n. electa sepulchra migrare sepeliendi erunt in eccle-
 sia parrochiali in qua decederint sicut mo. fore in singularibus in
 i. tenere monachibus docent Sanchez. in spec. de cal. tom. 2. cap. 19.
 n. 14. Barbo. ibi sup. n. 30. =

Sed quando aliquis vixit morte commutavit non electo
 sepultura iure sepelendus est in qua maiores sepeliri consueverunt ista
 quae Parochiali sex. in cap. Paternitas hoc km. sex. in cap. si quis
 hoc km. in b. in q. volat iurandi est ex hac vita descendenti in ma-
 iori iacere sepelitur ut patet ex illa ingenti Multitudine Patriarchae
 Jacob, qui proximo morti ita alloquitur filio Joseph. hinc veni
gratia in conspectu tuo pone manus tuas sub femore meo, et facies
mei misericordis, et veritas et in sepelias me in Egypto, sed dor-
miam tu patribus meis, et auferas me de terra haec, condasque me
in sepulchro patrum meorum Genes. cap. 47. et tandem in ipso morti
 ardore post datam filio sui benedictionem absolute illi precepit
 dicens: sepelias me tu patribus meis. Genes. cap. 49. Hinc laudat
 Philippus Macedoniz Rex apud Justinum Historiam lib. 9. dicit e bello
 Consumptorum Corpora sepulchris reddidit reliquiasque funereas ut ad se
 pulchra maiorum referrent Utro hortatus est. Alexander Papij mor-
 tuus prosecutus est, de qua que sibi Clamoris Corporum illius contexit, atque
 ornata regio cultu ad matrem maiorum suorum humulo inferendy misit refert
 Quintus Curtius lib. 5. quae pp. pro maledictione hauebat. in sepul-
 chro maiorum in sepelias. dicitur est enim Propheta 3. Regum cap. 13. eo-
 quod contra preceptum Domini Comederat in Bethel: non inferetur
cadaver tuum in sepulchro patrum tuorum; sex. in cap. Unaque q. 13.
 q. 2. id est que Quisling optabat decedere in patria antequam in exi-
 lium mitteretur ut ipse deplorat lib. 3. Virg. eleg. 3. ibi:

Quantum erat, o magni, plerumque parcere Diis!
 Ut saltem patria conuulsarum humo.
 Nam procul ignota igitur moriemur in oris?
 Et fient ipso vixit fata loco?
 Sed sine funeribus Caput hoc, sine honore sepulchri,
 indeploratae barbara terra teget?
 O quod ipse egit. 10. infelix Ariadna doxerit a theseo
 sic luget:
 Ergo nec lachrymarum matris moritura videbo:
 nec mea qui digiti lumina condant exit.
 Spiritus infelix persequitur ibit in auras
 nec positae artus unget amica manus.
 id est q. obidius egit. 11. de Canace a fratre Macareo allo-

ante ita ait:

Intamen o frustra miseris sperare bonum
Spem procor nam collige membra tuam
Refer ad matrem, totis que ingone sepulchro
Vna que nos hancat, quae libet astra duos.

quolibet

Majori autem dicitur, Pater, amicus, et alij Superiorum sex. in leg. majori
de Verbo. sig. Sed si Pater, et amicus sunt sepulti in una sepultura et
pro amicus, et frater in alia immo filij sepeliri debent in sepulchro patris
et hoc est ratio, quia sepulchra inter mortuos comparantur domus
et hoc inter vivos, filij autem sequuntur domiciliis parentum et non alio
modo ascendunt sex. in leg. assumptio ff. de Municijs. sex. in leg. Pater.
videtur hoc fieri, quod dicitur ratione hanc sequitur Sententia Barbosa
de iure. eccl. lib. 2. cap. 10. n. 32. Vbi alios laudat pro sua opinione
et hoc videtur si non habebant sepulchrum hinc sepelendum est in Parochia
sua sex. in leg. exp. sex. in leg. in una locutione. Barbosa. Vbi proxime, et
que operit quod eodem modo dicitur sepultura non habeat, neque illa sibi
eligat sepeliri debet in ecclesia, cuius administrationem vel curam gerit. id
Barbosa. Vbi dicitur =

Transiamus nunc ad secundam partem in qua agitur
de portione Canonica ecclesie Parochialis prebendam ab eo qui ubi ele-
git sepeliri. Vbi ut videri hanc explicitam distinctionem, scilicet scimus, quod
ecclesia illa agat quae qui fuerit sepultus tenet. Canonica portio po-
tius que defuncti anima sua reliquit eidem ecclesie Parochiali
ecclesie tradere in qua domicilius defunctus habebat ut patet sex. in
in in exortatione Conclusionum. Hic enim Canonica portio (que ad
alios quanta parochiali dicitur) fuit iure Canonico inducenda ff.
omni quod Parochus in administr. Sacrorum Subiicit ne parochiali
ecclesie dicitur, cui cura in ambitu animarum Subiicit, fraudat. docet
ex uno sex. in lib. repetentes. que quidem Canonica portio ecclesie par-
ochiali debita interdum in iure dicitur media pars omnium bonorum que
salute animarum suarum defuncti reliquit ecclesie a quo que eligi sepa-
turi sex. in leg. velat. 2. hoc fit. ibi: medietas ecclesie adque
dignos illi germinare, relinquat, aliquando dicit. 4. sex. in leg.
Ly Super 8. eod. fit. interdum dicit. 3. ut in una sex. ibi tertium
parte sui iudicij illi ecclesie dari censem. in qua legitur patet

2

Uesli Conuebit quare in eiy dijn. & diu. spectanda, & sequenda
 Est locoy Conuictio sex. in cap. Lexifica Rockm. & debetur de
 omnibz qy ratione Legatione & ocatione suoy ad eccl. 3 perueniunt,
 sex. in cap. Ly libery Rockm. de hiis tany qy pro ornamentis
 seu fabrica ecclery reparatione indigenti, vel q university, Aug
 alij qy ad pergaty luly relinquunt deduci n̄ debet sex. in cap.
fin. de test. qy admody nec de relictis gaugribz aut Cony Angu
netis remediis any valde alij qy legati sex. in cap. ex p̄tra
de Verbo. sig. ut explerant Co. in cap. fin. de test. n̄ 6. Perry
Greg. = & Superiori doct.

Non mouere queqz potest a sen. n̄ inter q alibi legat portio
no hanc Canoniq de omibz normanij eccl in qua Legatura electa relicti
fuit ego. debet ut plur exple iura in cap. Conquerente de fr. &
diraxij ibi: quany denominatiouy & normanioruy ubi inter iura
episcopalia normanioruy quanta numerat. sex. in cap. sequitur. 15.
sex. in cap. fin. in fin. de test. igitur miny recte aperit portioy
hanc parochiali ecclery, cu qy parochianus, qui ea relicti
eccl in qua elegit legati debet esse indistincta hanc disticta
te intelligere n̄ conueniunt no Barony in cap. Rayn numy de
test. n̄ 103. respondet hęc iura in q. parochiali epo.
dat. procedere & intelligi debet q legy dicty quany ad legy,
eccl aliquy parochiale procurat. ita ubi procuratori n̄
ex iure parochij dirigit. quany portioy ubi venit legy
sed hęc solu. n̄ congruit verbi dictoy iury, in q. nulla procur.
non merito fit. sed generat. de exten tiony portioy gen
eraciony ego debet & ideo restringenda n̄ ad cap Spentia
de procuratori pedgen. accipienda arg. sex. in cap. de test. 8.
de publ. iura sex. in cap. 1. d. generalit. de legati procur. sex. in
cap. n̄ distinguerit de test. qui arbit.

quare hac dicitur distinctione
 relictis respondemus de bonis normaniorum vel legatorum pro anima
 laicorum obuentibus scilicet in qua testator elegit legatum omnia parochiali
 ecclesia, duas quantas portiones deduci neque legatum cuiuslibet
 subiecta est, debet habere suam quantam iure episcopali scilicet ecclesia
 parochiali percipit portiones suam parochiali iure sed duas

2

uentura e. ecclg parrochiali adqz dignosil. pariter.

sed ut hanc difficultate

soluant interpretes antiquiores illarum diuini sunt sentas. Hanc
 si indic. cap. velat. Eximiant de bono in quodam religio in
 sanitate quanto portione Parrochiali ecclg deberi in Mona-
 terio potest celebrabit profertur, quia mori fingit. q. do
 Monasterij assumit & profert. sex. in cap. qui ingrediuntur 199.
 2. Dicit haec cap. ariet q. cedere tenet indic. cap. velat. & hoc ten.
 cui n. refragar. sex. indic. cap. de hi 4. cod. quomq. loquit. q. do
 aliqui ad Monasterij tranjit conferendo sua bona, ut in eo degat non
 ut in eo ad profertur ut in specie sex. in cap. q. e. glantare 5. de
 fratribus hoc ten. sed hoc interpretatio continet. q. manifesti regu-
 nas Verbi sex. indic. cap. dicit. quare hac expressa solutio d. d. h.
 Verbi dicendy arbitri q. glo. indic. cap. velat. Verbo in hunc quod debet.
 qui ingrediuntur religio in sanitate in hit debet. Parrochiali ecclg q.
 sua bona, sive n. inteliquit. Oblata, rae Regalium, sed potius
 sentent. data pro igitur de ferentia subenta. Val. g. alia eius deuo.
 sione sex. in cap. n. dicitur 12. q. 1. Dicit nulla iniuria fit ecclg Par-
 rochiali ratione Regalium, quia Oblatio n. fit eius legio; q. eo
 in casa dicitur libere sit bona sua n. solum religio. Sed etq. qui
 sibi libet quicquid conferre personis sex. indic. cap. de hi 4. hoc ten.
 Dicit sed religio locy transferre in sanitate, de hi qui loco ipso con-
 tulit, n. debet aliquid ecclg Parrochiali impari; sed si ad Monasterij
 tranjit in quibusdama, in qua decessit portio Canonica debet, quia hoc
 bonorum Oblatio intelligit. rae Regalium arg. sex. in l. 2. 293. ff. de
 donatioib. l. 1. in pr. & quomq. relictis ecclg rae Regalium de-
 bet. Parrochiali ecclg portio ut in pro cap. velat. & similibus. ab
 que ideo in hoc casu de hi bonis, hoc Canonica portio habenda
 set ut docet sex. indic. cap. de hi 4. cui n. oblat sex. indic. cap.
 velat. quia e. accipiendy de eo quod ad Monasterij d. Verit. q. d. ali
 infirmitate de qua decessit. Dicit conuincant. hoc inter
 se acit oblatio una.

Nunc interpretatio circumdandis est sex. alia
 dicitur in cap. in pra. hoc ten. Vbi Hospitaliarum quibus de
 privilegio indulgentia specialis. Utet omnes ad ecclg Reg. Regal-
 burg decipere parrochiarum aliena qui in ha. l. l. d. d. d. d. d.

2

4

gelini Pluta & parrochiali. Reliq. de iuris parrochie mortuorum Corpora
ajdemurati de oblationibus & alijs que defunctis & salute anime sue in
Ultima dispo. reliquit, pretio que de equis, & armis que inducta sunt
ignis in subiectis terris Sanctis, de quibus & deduci n. pot. Ly Hospita
liarij venditij habeant, nisi dolo vel fraude eorum defunctis iudicij sicut
ad dispo. d. non huiusmodi fauendg. Cuius de iurionis ratio est. qd. Ly Pura
Imuni quilibet sepeliri debeat, quia parrochia vel in sepulchro maiori
nisi ubi elegerit sepulchro, facultas Curia sepeliendi iuris prius
legiani qui alij sepelire n. poterant, debet intelligi Ly limitatione
hac

Lectio Canonica.

cap. 11. De iure Personarum

Tit 28

Proprium Emuleandy Aless. S. P. M. in cap. Cuxa
 Saboralis lib 3 Decret. tit 38, cuius littera hęc ita
 se habet: Cure Saboralis, et infra. Mandamus, qua-
 sit in ordinaone Laicorum, nisi auctoritate Diocesani
 Cpi, et sensus adfit, nullus vestrum aliqua sibi Eccl^{as}
 vendicare presumat, l retinere talit' adquisitas,
 nisi lexima fuerit prescriptione mandatis, aut Dio-
 cesani Cpi habuerit postea sensus. Cuius Lexima si po-
 sint in alio, nisi ubi, qd tenet exar' paxae, hanc paxae
 de paxae in iuris penitus eē censum. Hęc est litem
 rases fideliter relata, eos qua hanc spectat de paxae:
 quidq' Relixiosi, et alij est Clerici vel paxae Eccl^{as}
 a manib' Laicorum, sine auctoritate Cpi. Inquit
 in huiusmodi res spectat, an paxae Relixiosi, seu
 Clerici rane donacioni a Laicis facte possint
 paxae Eccl^{as} vendicare, aut adquisitas retinere,
 que cas ab eius sanctorē cogitata per sui decretū
 videt Clericos, et Relixiosos paxae Eccl^{as} si paxae
 vendicare, nec retinere, nisi interueniat lexima. paxae
 scriptio, seu sensus Cpi. Hęc est veta. Inu' hęc
 species, eos qua, et ex litema iq' relata hanc 223

Deluc: pp Donatio Eccl^{ie} a Patrono facta ^{Legitima} ~~Latente~~
valida, ^{si sit in iure} ~~aut nullae. Ita~~

2

Hanc dicitur ut pote verum sine p^{ro}
sua dicitur ex cap si quis ca^u 11 q¹ 3. Ex cap. si
titulus predicta ca^u 16 q¹ 3. = Iure decretaliy illi p^{ro}
ex cap. q^{uod} aut^{em} s^{ed} hoc n^{on} h^{ab}et, ibi; validy n^{on} in p^{ro}
m^o a Patrono & Donacione s^{ed} s^{ed}. Ex cap. 8 eod^{em}
d^{icitur}, ibi: Laicus sine auctoritate Ep^{iscop}i nemini p^{ro} d^{icitur}
O^{mn}i. Ex cap. Cy Laici vo eod^{em}, ibi: n^{on} s^{ed} licet Laici
Clericos in Eccl^{ia} p^{ro}sumptione p^{ro}pria ordinare. Ex cap. Cy
13 eod^{em}. Ius Patronatus in Eccl^{ia} Parochialiy adqui-
siti ne Ep^{iscop}o minime p^{ro}sumantur. Ex cap. ex in sima-
cione 12 eod^{em}, ibi: mandam eor^{um} desertores eor^{um}
predicto Clerico restituere. Ex cap. 11 eod^{em}. Ex
cap. 20, et ex cap. finali hoc n^{on} h^{ab}et & Iure Patro-
natus. Ex cap. 1. Ex cap. d^{icitur} l^{ib}er 8. De Donacione.
Ex cap. 2 d^{icitur} h^{ab}et Eccl^{ia} alien. Ex cap. si quis Clericus
& p^{ro}hibeant. Ex cap. si quis Ep^{iscop}us eod^{em}. Ex cap. 23
& Clebione. Ex cap. 31 in Lateranensi & Preter-
dit. = Not^{andum} Iure dicitur ex d^{icitur} Romano sub Greg^{orio}
1 P. M. cap. 1, et can^o 10. Ex d^{icitur} Olan motensi sub
Urban^o 2. Ex d^{icitur} Cabillonensi sub Carolo can^o 12.
Ex d^{icitur} Moguntino sub Carolo can^o 21. Ex d^{icitur} Tu-
ronensi sub Carolo can^o 15.

Aut. qui meq^{ue} d^{icitur} exorant,

3

atq; illustres s; Lambertinus a Saxe Sano. lib 1° p. 1°
 2° q. 1° art. 2°, Seraphinus in suis deusib; deus. 3° lib 2°
 de his in suis deusib; deus. 63°, D. Cotanubas lib 1°
 Variam cap 18, Gratianus de septuag; forentib; cap 111,
 Variam lib 1° tit 2° Robertus lib 3° cap 1, Garcia
 de Benefi; 5° p. cap 2, Solorzano tom 2 lib 3 cap 3,
 Ant. Aquinas tom 1 lib 6 tit 11, Valusius
 Benefi; lib 1 tit 2, Saxe lib 2 a Capellanis cap
 9, Gonzalez ad repul; 5° Causalam; glosa 3, Van
 rosa, Valboa Graña, Felinus, de his, Dartis, Pa
 lensis, Ferronius, Saxe eximata, Innocentius, et
 D. Gonzalez in hoc nro Cap repetentes. 9

Adimpleti q; coad

13 me; dilectionis q; spectant, ut p; missi ste
 mus, ut ait Iuris Episcopus Paulus in ep; Nauts
 & verbor; obligant; ad 13 me; p; ledmi p; pra
 dy faciens, de bidandi xanes p; onq; que me; d; aserem
 + donans Cur a datone facta n; e; vali
 da nisi p; p; accedat
 13° p; hunc conant; quq; p; 13° de bidandi
 xany e; formo: q; donas Cur a datone facta loco
 alio d; n; e; valida nisi aiedat Ep; o; p; us; d; donas
 Cur a datone facta loco relig; e; valide q; p; n; acc
 dat Ep; o; p; us; donas Cur a datone facta loco relig;
 e; valida absq; Ep; o; p; us; p; hunc subseq; ides donas
 Cur a datone loco relig; facta, n; valet absq; Ep; o; p; us;
 Ep; o; p; us; in hoc nro casu, q;ia datonus p; hanc donans

84
valeret Ecc³ donat⁹ perpetuo unde est loco relig^{io}si d^{icitur} hoc
non n^{on} p^{ro}bat^{ur} q^{uia} bonas Ecc³ a laicis loco reg^{is}
facta est valida absque d^{omi}nio Ep^{iscop}i. Max^{ime} ista^{rum} ex
decis. sex in cap^{itulo} d^{omi}nio^{rum} et donat⁹, et ex d^{omi}nio^{rum}
qu^o in Ecc³ Metropolitana Ep^{iscop}o^{rum} est est est
ut d^{omi}nio^{rum} d^{omi}nio^{rum} in sex^{to} d^{omi}nio^{rum} verbo Est
restit^uti. Ad^{versus} n^{on} p^{ro}bat^{ur} q^{uia} p^{ro}bat^{ur} q^{uia} p^{ro}bat^{ur} q^{uia} p^{ro}bat^{ur}
est n^{on} p^{ro}bat^{ur} ad hoc ut donas Ecc³ facta a laico
loco reg^{is} valeret, in hoc casu p^{ro}bat^{ur} Ecc³ donata
n^{on} p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur}; d^{omi}nio^{rum} p^{ro}bat^{ur} Ecc³ p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur}
non n^{on} p^{ro}bat^{ur} in p^{ro}bat^{ur} donas^{ione} Ecc³ a laico
loco reg^{is} facta, d^{omi}nio^{rum} Ep^{iscop}i requir^{itur}. Ad^{versus} n^{on} p^{ro}bat^{ur} q^{uia} p^{ro}bat^{ur}
non p^{ro}bat^{ur}, sequit^{ur} d^{omi}nio^{rum} Ecc³ donat⁹ est male
fidei p^{ro}bat^{ur}; d^{omi}nio^{rum} h^{oc} non p^{ro}bat^{ur}, Ecc³ hoc
modo donat⁹ n^{on} p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur}. q^{uia} p^{ro}bat^{ur} non
p^{ro}bat^{ur}, sequit^{ur} p^{ro}bat^{ur} Ecc³ donat⁹ n^{on} p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur}.
Max^{ime} ista^{rum} ex hoc n^{on} p^{ro}bat^{ur} sex, ex quo ista^{rum} p^{ro}bat^{ur}
ditos Monachos, seu Clericos Ecc³ a laico de
nat⁹ accepisse sine d^{omi}nio Ep^{iscop}i, sine quo mala p^{ro}bat^{ur}
dat, ut ista^{rum} ex cap^{itulo} q^{uia} ista^{rum} a regulis Iuxta,
in 6°. Ad^{versus} n^{on} p^{ro}bat^{ur} cap^{itulo} d^{omi}nio^{rum} a regulis Iuxta in
6°. Ex cap^{itulo} d^{omi}nio^{rum}, et ex cap^{itulo} finali a p^{ro}bat^{ur} d^{omi}nio^{rum},
ex quor^{um} d^{omi}nio^{rum} ista^{rum} mala fidei d^{omi}nio^{rum} nullo t^{em}p^{ore}
p^{ro}bat^{ur} esse. Ita legit^{ur} infer^{re}. Nunc sic. Sed in hoc

nro casu pyditi' hore qui aut clericus eccia
 Patrono donato qnt. presuivere, que n' possent, si
 pydita donas ipso iure n' valeret, ut pbaty
 manet: et donat. Cui a Patrono facta loco
 religio e valida absq' ipu Cpi.

Augus' v' de sic: si
 donas facta Cui a Patrono loco rep. n' est valida absq'
 ipu Cpi, id est, quia ad unum vnius Cui cy alia
 ipu Cpi requireret; d' ad unum vnius Cui cy alia
 ipu Cpi n' requirit: qd donas Cui a Patrono loco
 rep. facta e valida absq' ipu Cpi. Merofras eodico
 cap. Substaty I a Donat. Vnde mix: si ad unum
 vnius Cui cy alia ipu Cpi requireret, ipu Cpi inter-
 veniente Cui cy alia maneret vnda; d' interveniente solo
 ipu Cpi, Cui cy alia n' manet vnda: qd ad unum
 vnius Cui cy alia, ipu Cpi n' requirit. Merofras
 ipat. Ho mix. Et deiff. Ex in cap ad questio-
 nes Alexy permutacionib. Et ex cap. Aug. de his que sunt
 a Prelatis, ex quorq' Decib' ipat, ad unum vnius Cui
 cy altera requiri ipu Capituli? Coa' cona infest.
 Hun sic: in res. Inquis' Nafent' ad unum vnius Cui
 cy altera requiri ipu Capituli; d' ipu Capituli n' re-
 quireret pmo vnius Cui cy alia. ^{ipso} ipu Cpi poset,
 pxi: qd ad unum vnius Cui ^{ipso} ipu Cpi n' requirit,
 d' Capituli; d' eodico donas Cui a Patrono loco

6

Reliqua facta absque s[u] Ep[iscop]i e[st] valida.
 August 2° die
 si donas Cur[ia] a latrone loco reg[is] facta n[on] valet absq[ue]
 s[u] Ep[iscop]i, ad Ep[iscop]i unius unius Cur[ia] et alia pertinet;
 & ad Ep[iscop]i unius unius Cur[ia] et alia n[on] pertinet: q[uod] donas
 facta a latrone loco reg[is] sine s[u] Ep[iscop]i e[st] valida. Mar
 e[st] certa s[u]o mix: si ad Ep[iscop]i unius unius Cur[ia] et alia
 pertinet, ad Ep[iscop]i permutas unius et alia pertine
 res; & ad Ep[iscop]i permutas unius Cur[ia] et alia n[on] per
 tinet: q[uod] ad Ep[iscop]i unius unius Cur[ia] et alia n[on] per
 tinet. Mar istas ex cap 6 de reu[er] permutacione. s[u]o
 mix: si ad Ep[iscop]i permutas unius Cur[ia] et alia per
 tinet, permutas absq[ue] s[u] Ep[iscop]i facta n[on] valet;
 & permutas absq[ue] s[u] Ep[iscop]i facta e[st] valida: q[uod]
 ad Ep[iscop]i permutas unius Cur[ia] et alia n[on] pertinet.
 Mar e[st] certa s[u]o mix. ex de iur. res in cap 6 de reu[er]
 permutacione, ubi a Clemente 3 h[ec] p[ro]m[itt]it s[er]u[er]:
 Quodq[ue] Clerici suas Cur[ia]s p[ro]pria autoritate permutarunt.
 Inquit in huiusm[od]i res s[er]u[er], an h[ec] permutas vali
 da s[er]u[er]. Has d[ic]tandi aut[em] res q[uod] ad permutas
 unius Cur[ia] et alia s[u] Ep[iscop]i requirat, ut ex dictis
 patet, n[on] debet d[ic]endi in huiusm[od]i res s[er]u[er], per
 mutas h[uius]m[od]i Ecclesiar[um] a p[ro]p[ri]is Clericis factas au
 toritate p[ro]pria, n[on] valet; H[ab]et t[ame]n minime d[ic]tante
 d[ic]tatur a Clemente 3 S. M. Ecclesiar[um] permutas

licita e: pp permutatione unius Eccl^{ie} y alia absq^{ue} op^{er}e
Epi e valida; d^{icitur} n^{on} valetur predicta permutatio, si ad
unius unius Eccl^{ie} y alia op^{er}e Epi requiret: pp
op^{er}e Epi n^{on} requirit ad unius unius Eccl^{ie} y alia id
e: ipso donas Eccl^{ie} a Patrono facta loco relig^{io} e valida
absq^{ue} op^{er}e Epi: pp donas a Patrono facta loco relig^{io}
sine op^{er}e Epi e valida.

Aug^{ustinus} 3° Dist^{inctio}: si donas Eccl^{ie}
a Patrono facta loco relig^{io} n^{on} valetur absq^{ue} op^{er}e Epi e: quia
ad Epi pertinet unio unius Eccl^{ie} y alia; d^{icitur} ad Epi unio
unius Eccl^{ie} y alia n^{on} pertinet: pp donas Eccl^{ie} a Patrono
loco relig^{io} facta e absq^{ue} op^{er}e Epi valida. Max^{ime} facti p^{ro}bat
manet. Ido mix^{ta}: si ad Epi unio unius Eccl^{ie} y alia
pertinet unio unius Eccl^{ie} absq^{ue} op^{er}e Epi facta, n^{on} valetur;
d^{icitur} unio unius Eccl^{ie} y alia absq^{ue} op^{er}e Epi e valida:
pp ad Epi unio unius Eccl^{ie} y alia n^{on} pertinet. Max^{ime}
e certa. Ido mix^{ta}: si unio unius Eccl^{ie} absq^{ue} op^{er}e Epi
facta n^{on} valetur, casu quo h^{ec} unio e facta
vixte donas unius Eccl^{ie} loco relig^{io} facta, absq^{ue} op^{er}e Epi
n^{on} valetur; d^{icitur} unio unius Eccl^{ie} y alia vixte huius
donas e valida: pp unio unius Eccl^{ie} y alia ad Epi
n^{on} pertinet. Max^{ime} ex n^{ost}ro cap^{itulo} 11 d^{icitur} est. Ido mix^{ta}
ex dec^{retis}. Ido in cap^{itulo} inter dilectos 8: Ideo unio unius
Eccl^{ie} y alia vixte donas unius facta loco relig^{io} a Patrono
absq^{ue} op^{er}e Epi n^{on} valetur, quia donas hoc modo facta

88
175

est valida; & donas Eccl^e loco regⁱ facta absq^e Ep^o
Ep^o est valida: pp^o vno vniu^{er} Eccl^e vnde huius dono-
nis facta loco regⁱ a Patrone absq^e Ep^o est valida.
Mar ex supra dictis facti stat^u con^{tra} legem inferit,
quod n^{on} n^{on} p^{ro} ex dec^{ret}. de in cap^o 3 de donation^{ib},
ubi tal a Trokento S. P. M. hoc opponit species. Procura-
tor Hospitalis a. Sr Aluic^o donatione Eccl^e fecerunt
in favore Hospitalis Sr Sepulch^o absq^e Ep^o in p^{ro} q^u
dita donatione auctoritas Ep^o interveniret. Inquit
in huiusmodi specie, an quodam donas Eccl^e facta
a Procuratore Hospitalis Sr Aluic^o sit valida.
Ias dantand^o vno ex eor^u q^u donas Eccl^e loco
regⁱ facta absq^e Ep^o n^{on} sit valida, vide tas di-
cendi in huiusmodi specie, p^{ro} dicta donatione a Pro-
curatore Sr Aluic^o facta absq^e Ep^o in favore
Hospitalis Sr Sepulch^o n^{on} valere; & vna xane mirime
offense dicit^{ur} ad. P. inter a nobis allato, p^{ro}-
dicta donatione valere. Nunc sic. En des, in quo
nobis opponit a Troc. S. P. M. donatione facta loco
regⁱ absq^e Ep^o Ep^o. En des, in quo dicit^{ur} dono-
ne p^{ro}dicta absq^e Ep^o facta valere; & ex ipso
q^u donas Eccl^e facta absq^e Ep^o sit valida,
vno vnde huius donationis facta debet valere: pp^o
vno vniu^{er} Eccl^e q^u alia ad Ep^o n^{on} p^{ro}venit; & ex ipso

qđ ad Ep̄o rriū mīus, Cēd̄ ay allia n̄ p̄stōnēst, donas
abſq̄ Ep̄o Ep̄i loco rēp̄. facta ē valida: qđ donas Cēd̄
facta loco rēp̄. abſq̄ Ep̄o Ep̄i ē valida.

Auger 2 dīcī:

ſi p̄dicta donas facta a Procurator Hospitali S. Aluicij
in favore Hospitalis S. Sepulchri abſq̄ Ep̄o Ep̄i cele-
brata n̄ valeret. Iam Hosp. S. Aluicij vetuse huius
donationis facte dēnt̄ exceptionē opponerent de eo
qđ est celebrata abſq̄ Ep̄o Ep̄i, quę exceptio admi-
ttere; I hęc exceptio op̄p̄ta a Procurator S.
Aluicij n̄ admittit̄: qđ donas Cēd̄ celebrata ē
Proc̄ Hosp. S. Aluicij in favore Hosp. S. Sepulchri,
abſq̄ Ep̄o Ep̄i celebrata ē valida. Morē
certa. Ibo mīus ex dicto cap. 8 de donas mō, ubi
ab Inoc. 3 aſeruit, qđ ex ſi opponat p̄dicta ex-
ceptio a Proc̄ Hosp. S. Aluicij n̄ admittat̄, ac
per ſp̄es, p̄dicti Hosp. S. Aluicij Hospitali S.
Sepulchri ad iudicari. Nunc ſcī: I Hospitali S.
Aluicij n̄ ad iudicari Hospitali S. Sepulchri, ſi
exceptio Procurator, aſerendū, donas n̄ p̄ſe
facta abſq̄ Ep̄o Ep̄i admittet̄: qđ exceptio hęc
a Proc̄ S. Aluicij op̄p̄ta n̄ admittit̄; de eo ip̄ſo p̄-
dicta donas abſq̄ Ep̄o Ep̄i celebrata ē valida: qđ
donas Cēd̄ loco rēp̄. facta abſq̄ Ep̄o Ep̄i ē valida.

Et indubij. & Venustatione manifeste apparet,
 et ex glosa in dicto cap. 8. Mix. ista ex eod. cap.
 8. ubi S. C. C. C. Hoff. S. Aluig. in favor. Hoff.
 S. Sepulch. ad iudicant. Coa. leg. me. infer. Num.
 sic. S. C. C. ad iudicant. n. fuerit, si vixit facti-
 sp. Procurator, exceptio n. admittit. q. n. vixit
 facti sp. exceptio. Proc. n. admittit. q. si haec rone,
 exceptio n. admittit, n. alia n. admittit, nisi quia
 donas predicta a Proc. S. Aluig. facta, e. valida:
 q. donas. Cur. absq. usu. Cur. loco. res. facta e.
 valida.

Aug. 6. d. p. predicta donas a Proc.
 Hoff. S. Aluig. facta absq. usu. Cur. in favor.
 rei. Hoff. S. Sepulch. e. donas. rei. religio. atq. S. C. C.
 S. Sepulch. donas e. valida: q. donas Cur. absq.
 usu. Cur. facta e. valida. Ho. max. Coa. illa, que
 Proc. facta donata erat Coa. S. Aluig. deo ipso,
 q. est Coa. S. Aluig. donas facta a Proc. e. donas
 rei. religio. q. donas a Proc. S. Aluig. e. donas rei.
 religio. Mar. ex dicto cap. 8. spat, ibi. Inven. Hoff.
 S. Aluig. Mix. manifeste apparet ex p. b. one huius
 maris. Coa. leg. me. infer. Num. sic. q. donas
 a Proc. Hoff. S. Aluig. absq. usu. Cur. celebrata
 e. donas Cur., ac per sequentis donas rei. facta, et

Relicta & perditura donas, ut plerumque manet è valide:
 qd donas Ceter abf. d. n. C. p. celebrata, è valida.
 Digni: si donas facta a d. n. h. p. s. n. Aliud n. est
 donas rei resp. seu facti, et donas rei, qui immunitate
 n. p. audere, & donas a d. n. facta è donas rei
 immunitate p. audenti: qd donas a d. n. h. p. s. n.
 Aliud facta è donas rei facti, seu accepti.
 Mar. è certum. Ho. mix: ideo donas a d. n. h. p. s. n.
 Aliud est donas rei, immunitate n. p. audenti, quia est
 donas tanty orationi, tanty orationi, et celebra-
 ne missay & parati, & perditura donas, n.
 erat donas orationi, tanty orationi, et celebratione
 missay & parati: qd perditura donas a d. n. facta
 è donas rei immunitate p. audenti. Mar. è d. d. d.
 coi. d. d. Ho. mix. qd d. d. cap. 8. & donas, ubi ab
 Inoc. 3. apertè, in hospitali. s. n. Aliud de nominari
 in illo a. n. t. n. s. d. d. et d. n. s. n. s. n. d. d. d.
 et frater n. appellarent, si perditura locus est
 orationi tanty orationi, seu celebratione missay & fi-
 natum: qd donas a d. n. h. p. s. n. Aliud facta
 n. è donas facta rei, qui tanty orationi, seu cele-
 bratione missay sit d. n. s. n. d. d. è donas
 rei immunitate p. audenti: qd donas Ceter abf.

11

Senſu Epⁱ. celebrata eſt valida.

Auger' & diſp. ſi 12

donas a Proch hoſpit S. Aluiz facta, et donas
Oratorij, et in Eccl^a immuni te pudentis, p^{ro}dictoy
p^{ro}ſidentes n^{on} denominant Patroni; d^{icitur} p^{ro}ſidentes p^{ro}-
dictoy locy Patrones denonant: q^{uia} donas a Proch hoſ-
pit. S. Aluiz facta eſt donas Eccl^a immuni te pau-
denti. Max opas ex eo q^{od} p^{ro}ſidentes locy in quo ſi-
tuty eſt oratorij ſi Domini, ut opas ex cap^{itulo} ſuxedato-
natus, cap^{itulo} 16 q^{uestio} 2. Ita mix^{ta} ex dicto cap^{itulo} 6 ad d^{icitur} neq^{ue},
vbi ab Inoi. 3 denonant Patroni Status Hoſp. S.
Aluiz. Hunc ſic; d^{icitur} n^{on} denominant Patroni p^{ro}dic-
ti locy ſi donas facta a Proch hoſp. S. Aluiz
eſt donas ~~et~~ Oratorij tanty oratorij, ſeu celebram
Mifary Ep^{iscop}at^{us}, ut p^{ro}baty manet: q^{uia} p^{ro}dicta donas
n^{on} eſt oratoris, d^{icitur} Eccl^a immuni te pudente debet
intelligi; d^{icitur} p^{ro}dicta donas, ut p^{ro}baty manet eſt va-
lida: q^{uia} donas Eccl^a abſq^{ue} ſu Ep^{iscop}o celebrata eſt
valida.

13

Auger' & diſp. Et ſi 2° dubitand^{um}
da meq^{ue} 23 aſerunt donasq^{ue} Eccl^a abſq^{ue} ſu Ep^{iscop}o a da
nono facta n^{on} valere: ſi donas abſq^{ue} ſu Ep^{iscop}o facta
a Patrono Eccl^a n^{on} valeret n^{on} poſſet Patronus ſu
Patronatus, q^{uia} in Eccl^a hec donare; d^{icitur} Patronus ſu

abfſe ſpſu Cpi' pſt donare: qd donas Cui à Patrono
facta abfſe ſpſu Cpi' eſt valida. Iſo max: eadē res, que
dat' ad hoc ut donas Cui abfſe ſpſu Cpi' facta nō ſit
valida, dat' ad hoc, ut nō ſit valida donas Suxi Patro-
natus abfſe ſpſu Cpi' facta; d' h'c res nō pbat, donas
à Patrono facta Suxi Patronat' abfſe ſpſu Cpi' nō valere:
qd ſi donas Cui abfſe ſpſu Cpi' facta nō eſt valida,
donas Suxi Patronat' à Patrono facta nō eſt valida.
Iſo max: res, ob q' donas Cui abfſe ſpſu Cpi' facta
nō valeret, eſt quia Laici nō pnt in alios tranſſerre, niſi
ſus, qd hent; d' h'c res dat' in donas à Patrono fac-
ta Suxi Patronat': qd res, que dat' in donas à Cui
abfſe ſpſu Cpi' facta, dat' in donas à Suxi Patro-
natus à Patrono facta. Mar eſtat ex nō cap V
& ſuſſerando, vbi: q' enim Laici nō pſunt in alios,
niſi ius, qd hent tranſſerre. Iſo mix: ſi h'c res in
donas à Suxi Patronat' nō daret, donas Suxi Patronat'
à Patrono facta eſt valida; d' donas Suxi Patro-
natus abfſe ſpſu Cpi' nō eſt valida: qd res, que dat' in
donas à Cui à Patrono facta eſt valida. Mar ab
argum. Iſo in d' d' cap V eſtat. Iſo mix: ex decif.
Iſo in cap Suleſ V d' hoc nō d' d' à iure Patronat',
vbi ab Inoc. S. P. M. h'c pponit ſpecieſ: p' d' d' Laici

iure patronatus gaudens volebat sine consensu Episcopi
 sui patronatum transferre. Inquit in huiusmodi rebus
 species an hoc deceptio sit valida. Res durandi existit
 ex eo quod, cum in alium potest transferre patronatus, quod in se
 res, videbat dicendum, quod dicitur de iure patronatus
 valere; I hac re minime obstant, accidit ad nos
 3, de iure iurii patronatus a patrono factus non valere.
 quod donec iure patronatus a patrono factus non valens;
 quod quod dicitur donec valens, si patronus sui patrona-
 tus potest donare: quod eadem res datur in donecne Curia
 patrono facta, ac datur in donecne iure patronatus; id
 hac re non obstante, donec iure patronatus absque episcopi
 Curia a patrono facta est valida: quod donec Curia absque episcopi
 Curia a patrono facta est valida.

Auger' & dicitur fin

eadem res datur in donecne Curia absque episcopi Curia facta,
 ac datur in donecne iure patronatus, donec absque episcopi
 Curia facta a patrono & iure patronatus loco regis, est
 valida; id donec iure patronatus a patrono facta absque
 episcopi Curia non est valida: quod eadem res datur in donecne Curia
 absque episcopi Curia facta, ac in donecne iure patronatus
 a patrono absque episcopi Curia facta. Non est certa, quod quod
 quod dicitur in capitulo primo & suscipiendus in 6, ubi agitur

78
Bonifacii S. P. M. delata fuit questio, utrum Patronus
suis Patronatus, quod ex officio dicitur donatione, aut fundam-
ne Ecclesie habeat potestatem alteri Ecclesie absque ipsius Episcopi do-
natione, quae quod ad eius sanctionem cognita fuerit decessit
inter, donationem suam Patronatus a Patrono factam
absque ipsius Episcopi factam loco delicti valere. De hac materia Laurus,
qui de iuris Ecclesie detinet absque ipsius Episcopi alteri Ecclesie
donare non potest: pro donatione suam Patronatus absque ipsius Episcopi
factam a Patrono loco delicti non valere. Anus offat hoc
Cap. de Hypotheca, et hinc quae sunt a dylato sine d-
su Capelli. Coa aperte videtur, non raro, quae dat ad hoc,
ut Laurus de iuris Ecclesie alteri Ecclesie non possit donare,
dat ad hoc, ut Patronus suis Patronatus, quod in Ecclesia
habet alteri Ecclesie non possit donare, ut aferit Lebuger,
quod 5; dicitur tamen non obstat Laurus de iuris Ecclesie
alteri Ecclesie donare non potest: pro Patronus in Patronatus, quod
in Ecclesia habet alteri Ecclesie donare non potest; dicitur ipso eadem
raro dat in donatione Ecclesie ac in donatione suam Patronatus:
pro aut donatione suam Patronatus non valere, aut si valere,
donatio Ecclesie a Patrono absque ipsius Episcopi facta valere debet:

Scribetur D. Josephus Heruas.

Dae D. Ant. Fran. de Viedma Doctorali Regis Cappelle
huius Civitatis, et in eius Urbe exsistat Dionysius
Canonus Chateaux in Vesperis die 16 Februarii
anni 1730

Interpretatio
ad text in Cap Nullus 3.º De Parochijs.

Atque lex laudat auctoritatem Adrianus Papae, non quod in facto dicitur
sit quodam episcopo alium parochianum, id est alterius diocesis subditum in ju-
dicio locatum judicasse, quod si factum fuit, idem quod dicitur Episcopo, et quodam iure
Canonico Regulae hoc efficere potuissent. Hoc dubitandi ex eo rursus tra-
hibat, non quod quidam Episcopus tamquam putatus ad iurisdictionem Regulae Respublicae
alterius jurisdictioni subiectus sit sub inspectione, huiusque in inspectione non
sua sui dicitur, alicuique dicitur tollat, et sic iurisdictione prosequatur de
censura videtur pro dicitur Episcopi subditum alterius diocesis, utique post
hoc, et Canonice iudicant. quia dubitandi dicitur non obstante ab Adriano
Pontifice, in hoc textu habetur invenimus quod dicitur Episcopi subditum alterius
episcopi iudicare non potest quodam modo, nec ordinare, ex qua dicitur hanc
defensandam esse. Ergo Episcopus alterius parochianum iudicare non va-
let, sicut nec ordinare, sed sine dispensatione.

Canonice prius de parochia probant quae plerumque iuris non pontificii sunt.
in vº pro ea statuto in Cap quodam translatum de temporibus ordinationi
ibi: Nisi de mandato, et licentia sui Episcopi fiat interdum est ordinis ex-
cutio tamquam ab alio pontifice sine mandato, vel licentia sui Episcopi ordi-
nat. probat lex in Cap fin hoc non fit de parochia Cap 1º Cap 2º Cap 3º
et 4º eod. tit lib 6º Cap fin. de Clericis peregrinis. lex in Cap nullus de iure
parochialis. lex in Cap nullus quibusdam questus 2º lex in Cap 1º. 2º et 3º
lex in Cap placuit consequens quod lex in Cap si quis ausus 31 dist.
pro dicitur nuncius 1º Cap 12 de iure canonico Cap 13. de iure canonico 31
Cap 15. sacrosancti de iure canonico. lex in 6º de iure canonico. Cap 5 et 6. 1º Cap 2º
3 et 8.

Exornant nra de Vera sententia a Barbo. in presentia, et dicit. iuris
Vaquez part. in 3º sup 243. Auna in d. dist. 11. Patre Sanchez lib 3º
in lra Cap 1º dubio 20. d. Michael in d. Cap Nullus lib 6º Ant. August.
in nota ad Adrianum Pontificem Can. 16. tom 5º Moralium 2º questu a Leandro

Dicitur sic solus totum iurium testimonia totaq; pariter actione firmate
 sit. adveniens tamen de iure: ne tamen et cogniti de iudicij e' rep
 in l. ite quia de partibus vlt. ff. de leg. 2. acionate 218. Et Clerici pot
 tate sine quib; Episcopi licentia alterius privilegii iudicij suum dicitur pro
 gane: q' talis dicitur q' in iuris dicitur privilegia dicitur q' et vltimulicita
 proxiogae a billo q' in iuris dicitur. seculari iure dicitur inveniunt. q'
 omij; n'q; si subditus alterius dicitur in aliena dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 tenit tunc Casus Vas Martij. Delicti dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 licentia quib; Episcopi licentia quib; Episcopi licentia quib; Episcopi licentia
 in cap. dicitur 12 ten in cap. fin de pro. spectant ibi: Vas Delicti. Vas Martij
 quib; Episcopi licentia quib; Episcopi licentia quib; Episcopi licentia
 alium Episcopi iuris dicitur in dicitur pro. proxiogae; ita sicut sine dicitur
 Episcopi licentia potest expone q' pro. proxiogae in alterius iuris dicitur
 dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 est laicij; ita et Clericij auctoritate proxiogae alium foris potest dicitur.

Sic 29

Arguitur adveniens 29 29 29. in qua asserimus in pro. Episcopi alium proxiogae
 ny sine proxiogae Episcopi licentia ordinare, ita arguitur dicitur; n'q; quilibet Episcopi
 v'ny Minister sacramenti ordinis potest in aliquo Capite, et in dicitur ordi
 ne, sicut dicitur ordinare valide eo auctoritate in tale dicitur Carattere impo
 ade v'ny et proxiogae sacramenti. ten in cap. de ordinarij ab eo, q' venun. Episcopi
 q' dicitur dicitur ordinarij maneat, ne dicitur cura dicitur Episcopi alium dicitur
 proxiogae licentia ordinare. dicitur quia si dicitur proxiogae Episcopi licentia ordinarij
 sine ea collati nullius dicitur dicitur arguitur ten in l. n. dicitur s. c. de legibus
 ibi: Ut ea que lege feci prohibent si fuerint facta, n' solus in dicitur, dicitur pro
 infectis dicitur licet legislator dicitur, si dicitur in dicitur et facti: q' dicitur
 proxiogae ten proxiogae Episcopi alium dicitur dicitur sine Episcopi licentia ordinarij: si Ma
 fiat ordinarij comodo collati dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 dicitur valida e' ordinarij collati sine proxiogae Episcopi licentia, v'ny proxiogae
 sacramenti: q' dicitur dicitur dicitur proxiogae licentia: de p. con. quilibet
 Episcopi auctoritate proxiogae dicitur alium n' dicitur prohibent ordinarij.

Qua

Difficultate ut dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 dicitur in dicitur ten valida fuit: at dicitur ordinarij episcopi dicitur dicitur dicitur
 ten in cap. Episcopi dicitur q' dicitur n'q; ten in dicitur comodo dicitur dicitur dicitur

Veru et in quo p. auctory naty fuit Cy ino Veru fecit Decimo Bonpauis
 in Cap et nullus de temporibus ordinari docent plury Relati alicunde
 disparae. Quid nec illi dicit Epit ppruy de Origini Ubi qui natu
 e. Veru, et Epuy in Cuiy dicitur paritry ordinati naty fuerunt Veterin
 qui ordy dicit, Ubi darenty euy pluz habuerunt, ter in l. 6 § filius
 admunicipaly. Ter in l. 6 § C. admunicipaly. qquid, sy regim nax
 tendit ad Ultriony parenty gradus, nec in infry p. raturit origo, Uplu
 abuy dilaty Ruolot leandri q. 4. f.

3. notandus ppruy Epuy quoad
 dny valide, et licite fundos ee illy in Cuiy dicitur ordinandus het do
 miciliu. ter in Cap nullus de temporibus ordinari lib. 6 ex quo infert q
 licet Epuy Ultramontanus fuerit in alia p. ra ordinari licite, et valide
 potuit. Sin eady domiciliu radicaty habuerit, et hoc n. teporal prohibet
 in Cap de temp. ordinari lib. 6. De qua lege sepiy dicitur, et qui facty et
 simulato domicilio ab alieno Epoy ordinari presumat, et cauet in Cap de
 pe dicto lib. 6, ideo dicitur euy dny ppruy domiciliariy alium locu
 qui in eo degit animo pperuo ibi morandi, hie oniy Naty abq. ulla tem
 pou traryvno domiciliu trahit, ita decisio ter in l. domiciliu de admu
 nicipaly. docet d. planus de Amaia in dmentario ad ter in l. Cuiy C.
 de incoly, hie q. Sin dicit de animo dntendi pperuo domiciliu, suspent
 ad domiciliu trahendy aligy presumptioy. Et, siquis scuy apat mag
 p. suoy vnoy, q aperit p. uat et decisio ter in Cap dilecty de
 dscripty, et ibi feliny, Ubi dicitur habitay Caa p. Congy dompy dnt
 erit, Ubi per decemz in aliquo loco quis habitaverit do. ter in dicta l.
 Cuiy C. Ancoy, et ibi Amaia.

4. notandus venit Epuy ppruy quo
 ad adries valide, et licite suscipiendos euy dny in quibz dicitur or
 dinandus tempory het, sive sive Beneficiy, sive Paroquia
 le, sive siglep, sive Capellania, ut de capat decisio
 ter in Cap. Cuiy nullus de temp. ordinari lib. 6. docet laza de Capellany lib. 2. Cap. 1. Et
 romimy Conraley ad relaz & Cancellariy glo
 10. S. n. 58 q. 1. supoty, et Cuiy q. nro ter dntat nali

valide, et licite ordinari, celebrari, nisi a proprio
Episcopo, (a alieno de ipsius licentia, nisi se
negduz, qd niqui ordinari ab Episcopo, i cuius di
cesi, quif ordinari, her, domicituz, aut Benefi
ciuz possidet, n ruz valide, veruz etiaz licite or
dinet, et merito, uz i hijs casibz a proprio Ep
scopo ordinari dicit, potest qz libet eorum.
ad ordinari, ut i qz de eligere, aut dicitur
soria accipere, ut ab alio ordinari, ita tali
ut sic Clerici ordinari dicitur se legent
unus ex predictis Episcopi ad priore ordinari
suscipiendos n possit potest variare, et ab alio
posteriori gradu exigere. In superioribus Episcopo
si licentia dicitur de illis, in superioribus de
reformatione cap 26. et ibi Barbara, ex qz
id, clare colligitur. In neglectis tot Clericis
sion ab alieno Episcopo ordinari potest, licet
ordinari subijcat de sep, i cap. 1 et 2 de
hoc de exco, qd tot decreta ecclesiastica
suscipiunt, iure obtinio i penaz, suspensioy, et
Episcopy ordinari, quaz Clericuz ordina
rii iudicant.

quinto Notandum est qd licet dicitur in
gatorum Contententiaz in alienis iudicaz iurisdictione illius
paragone de iur. leg. 102 ff. de iud. in leg. si dicitur
iur. 18 ff. de iurid. hoc tamen debet procedi in iurisdictione
seculari, in qua iure communi admittitur prolegatio iurisdictionis
dicitur, licet non in ecclesiastica propria iudicaz dicitur, ut
ex obitu iur. dicitur de d. hzc doctrina proxius derogat. in
iurisdictione ecclesiastica, in qua subditur dicitur dicitur in

potest formam propriam renunciando alterius diocesis Regla 2
tus in iudicij eligere abiq. eor. proprii Episcopi inuicem 282
sicut denuq. & in d. G. Scasti. 18. de foro Compet. ibi:
quasi forte in persona Ce. Et Episcopi diocesanu' volun-
tati accedat. et licet iure antiquo Clericus sine consensu
proprij Episcopi, ut constat ex d. dilecti de iudicij alterius
iudicij Ecclesiastici iurisdictionis prorogare potest in nihilomī
niy Sum. Pont. in d. G. Scasti & foro Compet. Clericus pro
tribus re porent proprio foro renunciare sine licentia sui
Episcopi iurisdictionis alterius prorogare aduicty ratione
ut iniquiq. Pastor ppria Cognoscat vny, epis. seu cog-
noscant ne forte de iur. diocesanu' Confusio. =

880
The first thing I should mention is that I have been thinking about you a lot lately. I hope you are well and happy. I have been busy with work, but I always find time to think of my friends. Please write back when you have a chance. I would love to hear from you. Love, [Name]

25
288

26
284

23
285

Repetitio

Ad textu in cp. Nullus 3. de Pa-
rochis, et alienis Parochianis, eiusd[em] authoris
lib. 3 cap 29

lit 29

M

Verba n[on] tenent si sciunt. Nullus

L.
Propositio 1^a et 2^a final.

Episcopus alterius parochianus iudicare presumat, et in pa-
na qui ex ordinare n[on] potest, nec iudicare potest. Ex q[ui] v[er]bis ap[er]te
colligit, Episcopos, ad quos spectat mag[is] subditorum causam
Cognitio, non posse eos, qui jurisdictioni suae n[on] s[unt] subiecti ordinare,
nec quolibet alio modo iudicare; quod res, ut p[ro]fecto explicat, sequens
generalis statuit de: Episcopi Parochianus alterius, sine ipsius
licentia ordinare n[on] potest, nec quolibet alio modo aliter iudica-
re. Et hoc d[icitur] extra in cp. fin. hoc no[n] t[er]t. q. 2 translationis eade[m]
temporis ordinationis. cp. ult. de Clericis peregri[n]is cp. 1. et fin. de
foro p[ro]tenta. q. 2. l. 2. dubius leg[is] de temporib[us] ordinat. lib. 6.
cp. si quis alicui 7 l. dicitur. q. 1. et 2. cp. nullus 1° q. 1. l. 2. q. 2.
exornant, et illustrent antiquiores ad nos lib[er]s, et post eos Thomas
Sandee lib. 7. moralis cp. 1. dubio 20 p[ro]p[ri]e. Suarez de Conat[ibus]
disq[ui] 36. sect. 1. n. 13. q. 1. leg[is] Solo de iustit. et iur. lib. 5. q. 1. art. 1.
L. Salcedo in P[ar]och. Canonica cp. 26. Petrus Regor. in respectib[us].
ad h[oc] in cp. 1. de officio iudicis ordinat. n. 23. Casp[ar]us
Simona C[on]suetudin[um] disciplin[um] 4to Parochianus, et alij plures,
quos refert, et sequit[ur]. Barboza in Collectaneis ad nos lib[er]s n. 2. l. 1. leg[is]

Veru[m] n[on] est n[on] d[icitur] Verissima sub,

in nullis p[ar]tibus dubitandi locis. Prima n[on] potest ex eo, n[on] Episcopo. Proponit 1^a difficultas
p[ro] recte p[ro]p[ri]e. Cognoscere de causis illor[um], qui subditi sui n[on] s[unt].

clay bany

proponamus in nulla animadversione expectat. et in primis de-
 sumamus, jurisdictioni Ecclesiasticis ordinariis genus Ecclesiarum pro-
 latas remaneat. inter eas d' occupat loci Romanus, Pontifex, qui
 ad Regni fidelium e' videt ordinariis Episcopalis q' plures q' d' i'
 q' d' ita ut pro Discreti proppria locat tot' Obm' d' i' t' r' q'
 Cuncta cuncta q' mundi' et' d' cae, et' g'. Secundo in loco p' d' d' a'
 Verum jurisdictione Patriarchis, Primatis, Archiepiscopis et Epi-
 scopis, Unusquisq' in sua Provincia, Vel Diocesi q' d' de q' d' o'
 f' d' i' s' q' d' i' s' q' n' minus in fine de in i' n' u' i' t' a' t' e' C' e' l' e' s' t' i' a' u' m'.
 Aliq' d' d' i' s' p' l' a' t' C' e' l' e' s' t' i' a' t' i' a' s, q' d' h' a' n' c' h' o' n' o' r' i' s' j' u' r' i' s' d' i' c' t' i' o' n' i' s' o' r' d' i' n' a' r' i' s'
 Veluti p' p' f' e' c' t' i' C' e' l' e' s' t' i' a' r' u' m' C' o' l' l' e' g' i' a' t' a' r' u' m', D' e' c' a' n' o' r' u' m', P' r' o' p' r' i' a' r' u' m', P' a-
 r' o' c' h' i' a' r' u' m', A' r' c' h' i' e' p' i' s' c' o' p' a' t' u' m', P' r' i' o' r' u' m', A' b' b' a' t' i' a' t' u' m', et' a' l' i' o' r' u' m' R' e' g' u' m',
 d' e' q' u' a' s' v' a' r' i' s' i' n' l' o' c' i' s' n' o' n' s' u' n' t' C' a' n' o' n' i' c' i' a' g' e' n' t' e' s, n' o' n' s' u' n' t' s' u' m' m' a' n' t' e' s'
 e' d' e' E' p' i' s' c' o' p' o, q' u' i' i' n' s' p' i' r' i' t' u' a' l' i' b' u' s' j' u' r' i' s' d' i' c' t' i' o' n' i' s' h' a' b' e' t' i' n' l' o' c' i' s',
 q' u' i' i' n' C' l' e' r' i' c' o' s' s' u' o' s' s' u' b' d' i' t' o' s' q' u' o' d' d' i' s' p' o' n' e' n' t' i' s' d' e' f' a' c' t' o' o' r' d' i' n' a' r' i' s'
 e' t' i' a' i' n' C' a' u' s' i' C' r' i' m' i' n' a' l' i' b' u' s' C' e' l' e' s' t' i' a' r' u' m', q' u' a' l' i' b' e' t' C' a' u' s' i' h' e' r' e' t' i' c' i' s',
 S' y' m' o' n' i' a' r' u' m', A' d' u' l' t' e' r' i' i' s', et' a' l' i' o' r' u' m' s' i' m' i' l' i' u' m', q' u' i' i' n' t' r' a' n' s' p' r' o' c' e' d' i' t, v' t' s' i'
 q' u' i' s' f' u' e' r' i' t' i' n' i' l' l' i' i' n' v' e' n' t' u' r' e' p' o' n' e' b' r' a' c' h' i' o' s' h' e' r' e' t' i' c' e' d' i' c' t' i' s' q' u' i' d' e'
 f' a' c' t' o' o' r' d' i' n' a' r' i' s' i' n' C' l' e' r' i' c' o' s' v' e' r' o' s' u' p' d' i' s' p' o' n' e' n' t' i' s' h' e' t' j' u' r' i' s' d' i' c' t' i' o' n' e' m' o' r' d' i-
 n' a' r' i' s' i' n' o' m' n' i' b' u' s' C' a' u' s' i' s', s' u' e' C' r' i' m' i' n' a' l' i' b' u' s', s' u' e' C' i' v' i' l' i' b' u' s', q' u' o' i' n'
 m' u' n' d' o' s' i' t' C' a' n' o' n' i' c' i' s' d' i' s' p' o' n' e' n' t' i' s' n' u' s' f' a' c' t' a' n' e' i' l' l' i' e' x' a' p' t' a' n' t' e' x' q' u' i' b' u' s'
 h' e' r' e' t' i' c' i' s', a' u' t' l' o' n' g' a' D' i' s' t' i' c' t' i' o' n' e' e' t' e' x' e' m' p' t' o' s' a' b' a' l' i' i' s' j' u' r' i' s' d' i' c' t' i' o' n' e'
 p' r' o' p' t' e' r' l' o' s' a' d' m' i' n' i' s' t' r' o' s' v' t' d' o' c' e' n' t' P' o' n' t' a' l' i' z' i' n' r' e' g' d' e' C' o' n' a' t' u' r' i' s'
 i' n' p' r' o' c' e' d' i' s' l. n' o' s' P' e' t' r' u' s' D' e' g' a' i' n' d' q' l. et' i' n' d' i' c' q' d' i' s' p' o' n' e' n' t' e'
 h' e' f' a' c' t' o' o' r' d' i' n' a' r' i' s' d' e' b' e' p' r' a' c' t' i' c' a' s' q' d' q' l. o' n' l. q' l' e' g' g' B' o' r' d' e'
 d' e' p' o' t' e' s' t' a' t' e' E' p' i' s' c' o' p' i' A' l' l' e' g' a' t' l. p' r' o' p' r' i' a' s, et' a' l' i' o' s' q' u' a' s' q' u' o' s' r' e' f' e' r' a' t,

et sequit

iuxta textum in c. de iurisdictione l. 23. de officio iudicis ordinarij, et
 hoc est ratio Curia iurisdictionis Curia designatur a Episcopo, non enim
 proprius iudicabit de bonis sed Episcopus in diocesi de
 qua promovendus ordinatur, seu in qua beneficii Ecclesiastici
 sunt, aut sibi domicilium obtinet, licet a sibi fuerit natus, ut tradit
 Barbosa de iurisdictione Episcopi allegat. l. 1. §. 1. ubi dicitur in tra-
 dicto esse natus, et in alia habitaret, et in alia sicut bene-
 ficium, potest a quocumque sibi iurisdictione Episcopi ordinari, aut iuri-
 dictione petere, si tamen allegat vicem, et ab eo alius ordinatus
 cessat, si potest variare, et assumere ordinem a solo, nisi E-
 piscopus, qui ille prius ordinavit, iudicet Casare legem ordina-
 tionis, et remittat ordinatum ad alium ordinem Episcopi, ut tra-
 ditur Antiquorum in nro tra. et post eos Barb. Nov. du. allegat
 l. 1. c. 1. §. 1.

9
 Resolvit i. difficultat.

Unde difficultates superius d. de
 adducte si solvantur. Non i. quod dicitur de delictis, vel strac-
 tibus posse iudicem cognoscere de causis illius, qui sui subditus est
 ex hoc tra. incip. ult. de foro Dycenti: quorum breviter dicendum est,
 quod est facti subditus, vel ratione delicti, vel stractus, aut domicilij,
 aut hoc sui iuris, et tunc quilibet iudex potest cognoscere de illius
 causis propterea quod nulli pro subditis, sit, nec peritibus ordo iuris-
 dictionalis, unde c. in d. q. fin. de foro Dycenti. Sed agat de mo-
 d. §. 9. et facit quis subditus, et in nro tra. continetur si posse iudicem
 alium prostratorem iudicare, potius dicitur, quod in iurisdictione dicitur
 si quis subditus iudicat de hoc in d. authentic. dicitur docet Peram.
 in nro tra. n. 4. et alij plures relati ad Barb. et in collect. ad c. de iurisdictione §. 9.

Deinde

Deinde de Collat 2. difficultatibus deducta

ex illis aut hereditariis, q. q. q. minime Sacramento ordinis de quo-
 libet Episcopus Vicarius, et sic ordinis ab eo collato cuiusq. bay-
 tizati eius in nobis. Validos esse, et firmos, q. distinguendos est inter va-
 liditatem procedentis ordinis, et illius executionis, primo casu validus si
 propter imperfectionem Characteris, quod est in infidelitate in corpore et
 anima existat. - Secundo vero casu Executionis, demeritis, et presentis
 et accipientis suspensione adhibita ab ordinibus q. spationem
 unius anni, aut quo ad unum suum Episcopum, cuius jurisdictionis factus
 fuit, et tunc procedit iuxta tenorem decreti, de vero validitate attendit
 Ut docent Suarez de censuris disp. 14. sect. 2. n. 4. Barquez in 3.
 p. 2. Thom. disp. 243. q. 1. Tamburinus de iure abbat. tom. 2.
 disp. 2. quæstio 12. Vbi refert Bonacina, et alios summissos.

Nec magis Viget 3^a difficultas

difficultas de sumptibus ex decisione tra. in q. eos qui 2. de temp. ab.
 ordinat. lib. 6. quo q. 1. Licet subdit illius Episcopi, qui sus-
 pensus a collatione ordinis, posse ordinari a b. Episcopis vicinis
 vicibus, dicit si illius de vitæ necessitate licentia: q. Traiter dicitur hoc
 esse a Gregorio 10. Statibus imperatoris prædicti Episcopi, et forte
 sic ille se commendat, et talis talis pignorem peccatorum tale quid non
 mittant, aut faciant, Unde q. in hoc casu nullus illi fiat prejudicium
 laicus suspenso, merito a vicinis Episcopis ordinari illius subditis,
 præcipue q. prædicti Pontificis ad evitanda fraudes docent id
 fieri posse merito peditant, aut alterius superioris interuentu licen-
 tia, quia hoc fiat sicut solitè sicut solitè effectus q. modo appellatio-
 nis in alijs causis, ita docent Salcedo d. q. 26. Circa finem Suarez 2

14
De solutio Naima de fiscal
bas.

Acta

Arta dicitur 31. sect. 9. n. 4. et Barbon de iure Ecclesiasticis lib. 1
c. 36. et de potestate Episcopi allegat 5. p. 1009.

12
Opponit tas. in c. ult.
9. 9. 2.

Ex his omnibus inprimis in-
terpretabitur auctoritas Urban. I. uelata in c. fin. 9. 9. 2.
Vbi proponit, Archiepiscopi Lugdunensis quosdam ab Urbano
Episcopo in suis ordinibus bullas quosdam Clericos suos ab
alio Episcopo ordinatos. Et respondit recte posse, penitentiam im-
posita si sint boni Viri, et famuli, ad q. ducit exemplum Sancti Joan-
nis Chrysostomi ad Hieronymum quosdam Clericos ordinatos a sancto Epi-
scopo, q. sanctus Vir omnino non fecerit, si ei detrimentum fieri p. pende-
ret, q. q. hoc fecerit Chrysostomus Videamus non recte in nro textu dicitur
non posse Episcopi ordinare eos, q. sui subditi non sunt. Alius ratio
difficultas adeo grauis est, ut Doctores varias adducant solutiones.
Salcedo in Praxi Canonica c. 26. et Maioribus lib. 9. de irregularitate
c. 2. non nulli alij existimant ideo potest non subdito ordinari
fieri, q. erat sp. ratio auctoritatis proprii Episcopi, prout de a. si
ab ipso fuerint collati. Verum hoc solutio non potest sustineri, q. ratio
quod bene non potest q. ipse nomine dicitur q. ratio de reg. iur. lib. 6.
et q. q. a sancto Hieronymo tractu temporis Valerianus potest. 2. q. a sancto
de reg. iur. talis non est ordinatio inita est quo ad executionem, alio
non anse potest Episcopi, ut hoc quibus colore, alios ad
ordinem promouent, ex quo plurima oriuntur damna. Auctorita-
tibus dicit, p. p. dicitur tunc de contextu, ad q. aduult aliqua iura post
p. p. dicitur decisionem Statuti. Solutio hoc reijcenda est: q. iurati Con-
uio impedit ab c. c. expediat de elect. lib. 6. Mandatum in reg.
Chancellarij 9. 4. n. 12. existimat Clericos in d. c. fin. ordinatos

ab

Ab alio Episcopo admittendus: q̄ illi erant habitus et idoni,
q̄ licet in se vix sit, n̄ sufficit ad dissolvendū q̄ dicitur difficultatē.

Qua propt̄er predictis Tolerationibus
et alijs omnibus, dicendū ē in d. q̄. fin. tantū auctor Episcopo relaxa-
re, et remittere injurijs suis illatis, hoc enim pot̄ recte facere pro-
cipue q̄ vbi ad fuit. Vbi Pontifex maximus auctoritas, q̄pe
si acciderit aliqui ordinari a n̄ suo Episcopo, ut minister, et
in ordinibus suis ceteris, secumque esse recurrere ad Romanū Pontifex,
ab eo q̄petere dispensationē, seu gratiā perinde Valere, et hoc
debet facere antequā alios ordines recipiat, et si beneficijs offerat,
alias nō q̄ omnia postea facta inutilia erunt, q̄ vbi fundamentū
n̄ ē supra edificari nequit. q̄. Primū q̄. l. docet Suarez
vbi n̄. 3. — Hoc eadē solūt intelligendū ē text. alij difficultatē
in q̄. Sanctione 24. 63. dicitur. Vbi q̄ accusaret Maximus de
quibusdā criminibus, illud vni fuit se ordinatū fuisse in d. vltimo
prolato superiori, qui injuriā illi remittit, quomōdō Romani Pon-
tificis auctoritas ad fuit, et licet deficiat Episcopus q̄ osut fa-
cere. q̄ q̄ q̄ ad ip̄s spectant remittere pot̄, ut in finē q̄ dicitur.
Conet. nōq̄ interest dicere injurijs illatis Episcopo foret censeri
Eclēsię, siq̄ in Deo: nō talis injuria primario, et principalit̄
q̄ Episcopi facta censet alia nōq̄ sicut et alia videlicet q̄pe-
lencia adstante erat electus, vel q̄ excolatus celebravit, nō
mittent. tradit ita Suarez d. d. 31. sect. l. n̄. 23. q̄. 2. q̄. 2.

Secundo infra interpretatō ad textū
in q̄. Veniens l. q̄. de prescript. Vbi proponit q̄. 2. q̄. 2. q̄. 2. q̄. 2.
inter Abbates. S. Martini, et Episcopus V. primus, supra quibusdā
Acumy

44.
Propositō in q̄. Veniens
q̄. de prescript.

decimis, alijsq; mltis spiritualibus Clericoy, et Ecclesiarum
hujus Monasterij, petebat Abbas ut omnes existentes in quadam
Parochia Solventillie, suo q; Monasterio decimas de omnibus, que
ibi fiebant, petijt insuper de Clericis Ecclesiarum Monasterij po-
sunt recipere Chisma, Alcy, Dicationes Altarij, et q; magis,
ordinationes a quo maluerint, ad hoc Secunda adicit privi-
legia Alexandri, et Clementis, et perjuracionem allegabat; ex
adverso predictus Episcopus petijt, ut predictas decimas Abbas
restitueret, et q; Clerici Capellani predicti Monasterij omnia
Sacramenta, et Ordinationes ab eo recipiant, ita hoc Tabata,
auditis, et intellectis mltis causis, de quibus Innocentius 3. q; Ale-
xandri Ecclesiarum illius Monasterij, q; erat in predicta Civitate, reci-
perent Sacramenta, et Ordinationes a predicto Episcopo, si fue-
rit Chatelanus, et si gratia ea voluerit cedere, a quo a quo malue-
rint Episcopo, recipiendi predicta, libere habeant facultatem, et sub-
stante privilegio Pontificis, et q; salvis Institutionibus Ecclesie Romane
Dei, intelligat, nec obstante perjuracione, quoniam malum factum ade-
rat. Ecce difficultas. Vbi Pontifex vult accipere predictos Libros ad
Episcopi, accedere debet pro reijcti ordinis Sacrorum; q; ex eo d. q; acci-
pere minores ordines quilibet a se suo Episcopo recte q; debet alij
si dicitur Pontifex ad Sacros ordines, et q; sequens si recte dicitur d.
Episcopi si possit d. sine ordinis nec maiores, nec minores si sub-
diti Episcopi.

Propredicta difficultate dissolvenda va-
ria adveniunt solutiones Antiquorum. Thiondes vid. q; vnicuique
existimat addendum de illud q; maxime quasi tenentur sit pro

14
Propositio intellectus pro-
ducti textus.

libet id idem ei, qui & aliam jurisdictionem omnes ordines, et
 ma^r sacros, h^uic soluto tanq^m correctoria recessit. Johannes Andre-
 as, et Panor^mit. in d. C^o. Veniens n. 3. dixerunt illa Abbas sacros
 ordines opposita ad exclusionem ordines minoris, quod sensus sit,
 Episcopus posse idem minoris ordines, itaq^m n^o subdit. hocnaq^m
 labat, quiq^m cert^o est, ne maiores, nec minoris idem possit, ut
 dicitur et patet in C^o. ult. de tempore ordinat^o lib 6. — qua propt^{er}
 h^uic, et alijs solutionibus omnibus, dicendum putamus, quod dicta
Abbas sacros ordines opposita fuisse n^o ad excludendum mino-
 ris, sed ut demonstraret potestatem, q^m Abbates habent, si p^{ro}missa
 sint, et benedicta, q^m cert^o sit, eos p^{ri}mo bonis posse idem. C^o.
 C^o d^ongat 11. de Eccl^o, et quat^o. C^o. Abbates de privilegijs lib.
 6. tradit Tamburinus de iure Abbatis tom. 2. dist. 2. q. 1. Unde
 C^o in dicto C^o. Veniens est controversia inter Episcopos, et Abbates
 p^{ro} receptionis ordines, quare de Tabulo debet intelligi. Deminor-
 ribus n^o potestat^o controversia, q^m de iure Abbates potestatem habeant
 id faciendi minoris, ut p^{ro}cedimus.

Adhuc dicitur in eod^e textu re-

16

manet difficultas, q^m in eo dicitur id in arbitrio, et potest subdito-
 ry q^m Episcopus n^o est Cathedralis, vel n^o vult habere ordines idem
 ne, illos recipere ab alio Episcopo illo n^o superiori d^o q^m n^o
 potest p^{ro}ponit: N^o dicendum est, si a p^{ro}vide causis et in p^{ro}ncipio
 Episcopi illius, qui Cathedralis n^o est, aut ut debet id idem ordines,
 q^m cert^o sit p^{ro} collat^o ordines sicut p^{ro}ceptis sacramentis n^o debet
 exigi posse C^o. l. C^o. ad h^uic ordines 12. de Symonia, in n° 12. q^m
 tradit inter alios Suarez. l. tom. de religione lib. 1. q. 5. n. 12. C^o 12.

Clayde textus altera de-
 luit difficultas.

Antio

Explicat text. in cy. fin. de
Fon. p. d. ordinat. lib. 6.

Fertio, et ultimo inferat interpretatio ad text. in cy. fin. de temporib. Ordinac. lib. 6. ubi dicitur, E-
piscopi non possunt admittere, ne infanti, nec illiterato, nec
Dingato deficiente proprio Episcopi licentia, et auctoritate, nisi in-
fanti, aut Dingato religionis ingrediatur. Igitur Casus, quo ingredi vo-
luerint, nec poterit Episcopus, et si aliter sit p. m. bonum
Offere aduersus huiusmodi. Hec difficultas facile dissolvitur,
Sediamus, Mens Pontificis ex illis, ubi quod admodum Episcopus in-
fanti, aut Dingato non potest p. m. bonum, sed et religionis
ingrediatur, ita sicut non faciat illis, et qui non est proprie subditus de-
ficiencia sui superioris licentia, quasi sensus sit contra prohibitionem
que stat ad hoc et non deserant maiores ordines non subditus extendi ad-
minores, q. d. et dicitur de causa status, q. non sit et tunc
intra hunc iura dicitur in p. m. privilegii Clericalibus gaudere, tradit
sane interpretacione Panormitani in p. m. n. 6. et post ipsum
Saludo in p. m. Canonica cy. 26. circa finem.

De illis p. d. textus
quod difficultas.

Ad hunc tamen difficultas remanet in
d. q. m. quatenus in eod. infanti ingredi posse religionis, q. in ca-
etate dicitur intelligat, in qua non possit intelligere q. agit l. l. q.
Vulgatus c. de falsa moneta, et ad ingressu in religionem, et in ea
proficiendi perfecti iudicij, et spontanea voluntate requiritur iudicium
ex in cy. l. q. alij, de iis que vim habent de causa sunt, et facile di-
stent, si animaduertamus p. d. ingressu fieri non ab ipso infanti
p. d. a Patre, nomine ipsius, ad cuius obsecrationem non veniunt,
nisi adueniente legitima etate voluerit, et non reclamauerit, quo casu
p. d. virtute facultatis, q. m. p. d. oblationis proficiendi iudicij
Vigil

Uigto, quo modo intelligit in Cy. additij Cy. Monachij 20.
 q. 1. de dispensat. impub. Cy. 2. de Editionib. appositis, plura
 q. alia jura, quae aduic, hanc sententiam defendens Thom. Sanchez lib.
 4. ad p. 1. q. 18. n. 8. et q. 19. n. 1. uideramus, et
 n. desunt Stray sententiae assertores. Quia alia difficultatem
 in d. q. ult. de tempore ordinat. lib. 6. ea libenter omittimus, ne
 Videamus aliquid aliud ante uisum pertractare, Dicitur
 adnotare notori textus prohibitionem in tantis locis
 habere in maioribus, imo, et in minoribus ordi-
 nibus. et hae proposuisse pro profectibus
 expositione, quae sufficiant, et led-
 ant in Dei Laude, Virginis Spa-
 ritis I. Lonic, et in Ves-
 tram Valitatem.

~ ~ ~
 ~

22

1844

Faint, illegible handwriting, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Small handwritten mark or signature at the bottom left corner.

pro obtinendo gradum

Interpretatio

Benigno

Ad Text. in Cap. Nullus B. De Parochiis

lit 29

294

M.

Cum lex. laudat autem ad Adrianum Pap. no. in facto
 ageret, quod episcopus alieni parochiani, id est alterius
 diocesis subiecti iudicium locatus iudicare, quod
 fuit, quod predictus episcopus iure et de iure canonici regula
 hoc efficere potuisset. Hoc dubitans ex origine habebat, no.
 cum predictus episcopus tang. prelatum ecclesiasticum respectu
 alterius iurisdictioni subiecti sit, unde impetens, sic que
 impetentia. Itaque ~~habebat~~ huiusmodi actoris que pre-
 sentis tollat, et de iure dictio pro ratione dicendum videbat.
 predictus episcopus subiecti alterius diocesis ~~iurisdictione~~
 utique posse iure et canonice iudicare, qua dubitandi
 ratione non obstante ab Adriano Pontifice in eodem text.
 stabilitur, inuentionis, predictus episcopus subiecti alterius
 episcopi iudicare non posse iugamodum nec ordinare;
 ex qua decisione sanc. B. defendenda, eliuimus.

Exop episcopus alterius Parochiani iudicare non habet
hanc nec ordinare potest sine ipsius licentia

Quod si pote ex iure Canonici prius decomp. 2
 probant que plurima iuxta pontifici testimonium in
 primis pro ea ad text. in Cap. pro ad franc
 laon. 11. De temporibus ordination. ibi. Nisi
de mandato vel licentia sui episcopi fiat inter
dicenda est ordinis executio tanquam ab alieno
pontifice sine mandato vel licentia sui episcopi

Ordinat.

ordinario, per bar. Fest. in Cap. final. Secundo Tit.
De Pando. Cap. 1. Cap. 2. Cap. 3. et 4. eod.
Tit. lib. 6. Cap. final. De Cleric. pexorini, Fest.
in Cap. Nullus De iur. Patronat. Fest. in Cap.
Nullus primas. 3. quest. 2. Fest. in Cap.
1. 21. quest. 2. Fest. in Cap. Placuit. cu sequent.
2. quest. 4. Fest. in Cap. si quis aures. Distinct.
Olar. Siliy Nicensis. 13. Cap. 12. Siliy Bizio-
seny Cap. 13. Siliy Cartaginense 3. Cap.
14. sacrosant. Siliy Madagascari. Ser. 6. De
Reformation. Cap. 3. et Ser. 12. Cap. 2. B.
et 8.

Exornant Orax. 3. Vray. Gestos a
Barbos. in present. et dict. Jurib. Varquez 3. part.
num. 3. disp. 243. Quinque in d. distinct. 51.
Cap. Sanchez. lib. 3. Siliy. Cap. 1. disp. 20.
D. Michael. in d. Cap. Nullus. lib. 6. Anton.
Augustin. in not. ad Canon. Pontific. Cap. 16.
tom. 5. Moralit. Gestos a Leandro 2. part. de
sacramentis. tract. 6. disp. 8. per not. Basil.
lib. 5. de Matrimon. Cap. 13. S. 2. Sibalin.
De Censur. in Anon. l. iter. D. num. 4. et
alii que proximi relati ad Gonzalez in
commentar. ad Fest. in d. Cap. 11. de
temporibus Ordinationum. et a Graña
in Repetition. ad Nax. Fest. =

Amata

Alvares Carleval De iudicij. tit. 1. disp. 2.
et Ludov. De Regia et Pontificia iuris
dict. Cap. 23. Constitunt hęc dicte iuris principes
procedere in causis proxiogantibus iure communis iurisdictionis iudicij laici alias in competenti, non solum
solum sapere in iurisdictione incompetenti, quę quilibet
iudex ecclesiasticus. Respon. alterius sapere
oportet in ea quę licet accedat subditorum
consensus et huiusmodi licentia proxiogant inutilis est,
quia Episcopus quilibet iurisdictionis privatae
sabet in proprios subditos. 2^a Lex. in d. Cap.
Mullus Socino tit. lib. 6. Soc. q. 3. speciali ratione
stabilitis est ne Episcopus iurisdictione ecclesiastica
diffunderet, cuius proprio Pastorem proprias obsequij
apponere mandatur. hęc: q. nil minus (in ferunt
pre. dicit. Aut. 2^a) si iurisdictione ecclesiastica
prohibita sit proxiogant, licet accedat consensu
litigantium, licentia que propria Episcopi
a Romano Pontifice. Ut omnis est fons iurisdictionis
ecclesiasticę. Sane proxiogant potest
ut imitari ut tradit Covarrubias. 2^a
practicar. Cap. 1. per tot.
Sed licet dicit
solus totius testimonij tot que paronorum aut so.

3

ditate firmata ad Versu eam tamen sic
 in iure: nam facti & expressi idem iudicium est & in
 leg. ite qua ff. de Part. de. ult. ff. de Legat. 2. locet Barb.
 d. 218 et clarum possunt facti sine prope
 Episcopi licentia alterius ecclesiasticum iudicium iurisdictionis
 prerogare: o. falsum e dicere quod in iurisdictione Eccl-
 iastica dicitur in esse dicitur circa prerogationes
 ab illo quod in iurisdictione seculari iure communi sta-
 belitur inveniunt, quod mirer. nam si subditu alterius die-
 cesi in aliena diecesi debeat, vel delictu inveniunt sum-
 carum ratione debeat, vel delictu inveniunt diecesani episcopi illius
 loci sine licentia ppi Episcopi loci foris facti que
 prerogat iurisdictiones alieni Episcopi de in Cap. dilecti
 12. de in Cap. sen. de foro petenti iurisdictione delicti, seu
 debeat, quibus foris regulariter quis debet. q. cum possit
 clarius debeat, vel delinquendo alieni Episcopi iurisdictione
 fieri in iurisdictione proprio prelato prerogare; ita similiter sine
 licentia Episcopi licentia potest ex parte proprio foro renunciat in al-
 terius iurisdictionem deveniendo eam prerogare; ac perse-
 quens licet non interueniat ppi Episcopi licentia sicut laico;
 ita & clericum auctoritate ppi alienus foris potest for-
 si.

Sit 2us argutus decessus 2us. delusionis partes, in qua asse-
 ramus non posse Episcopus alienus prerogare sine ppi Ep-
 scopi licentia ordinare ita argutus fuit; nam quilibet Episcopus
 inquam verum minister sacramenti ordinis potest in aliquo capa-
 ces etiam non subditus ordinem ferre; sed que ordinatus valde
 est acceptus in tali que ordine caritate impetro cedit verus
 & proprius sacramenti de in Cap. 1. de ordinat. ab eo q. renun-
 ciatione: q. de reite ordinatus maneat in e. ratio Cur bene

get. Episcopus alienus subditus sine ppi licentia ordinare; Idem
quia, si sequeat precire ppi Episcopi licentia Ordine sine ca
Collati nullius soboty sicut gaudet de in l. de dubius
de legibus in ista, que lege fieri prohibent. Ab hinc facta in illis
in illa, et in inferis etas habeant, licet legibus ppi in dice
ret inuile esse factus. q. I in nostro de. prohibeat Episcopus
alienus subditus sine ppi licentia ordinare; si contra fiat
ordine eo modo Collati iuxta ppius esse de uerent; unde
I ut sup. a manet quatenus ualida est ordinis Collatio, ~~non~~
sine ppi Episcopi licentia; verum ppius q. Iiit ordinis sacra
mentis; q. frustra de uideat ppi ppius licentia; q. per
negatur quibet Episcopus auctoritate ppi Subditus
alienus si sequeat prohibita ordi. ~~trane; q. q. si quid~~
~~factus~~

Quas si simul ader, ut diuuant ad respondere
ratione et ratione; etiam in in subditus in nostro de
uolida ppius; at uero ordinis exercitio illi e su
penus iuxta de in Cap. Episcopus. 7 q. 2. Unde no tunc
de. intelligunt eo modo uide licet; ut requirat ppi
Episcopi ppius; ut licite ab alieno Ordine fiant in uero
ut salide hie collatio fiat; unde qui non nostri de decisio
nes subditus alienus ordinare ppius; et defacto
dirabit ex eo, quod leg. prohibente ordinationes fecerit a
Collatione ordinis, siuis ita ordinatu ab eorum exer
citis in penas suspensi manent, donec ppi Episco
po ordinat aliter uisus fuerit iuxta de in Cap. eo, qui
de temporibus ordinationes lib. 6. c. 1. ubi dicitur
Sec. 6. Cap. de reform. Cap. 5.

Idem soluis infrin
git ex decisione rex in Cap. nullus 7 q. 2. in nullus
alterius terminos uisus per ppi alterius parrogianus
Ordinare